

Helsinki

Kaupunginosavisiio

Herttoniemenranta, Länsi-Herttoniemi,
Roihuvuori

Sisällys

JOHDANTO	3
KAUPUNGINOSAVISIO	8
1 VETOVOIMATEKIJÄT	9
Liikuntapuisto	10
Marimekko-polku	13
Arkkitehtuuripolku	16
Portti luontoon	19
2 RANTAVYÖHYKKEEN KEHITTÄMINEN	22
3 METROASEMAT	25
Herttoniemen Metroasema	26
Siilitien Metroasema	29
4 TILAT JA ALUSTAT RUOHONJUURITASON TOIMINNALLE	32
Tilojen hallinnoinnin ja käyttämisen kehittäminen	33
Toimintaa tyhjiin tiloihin	35
5 OSTARIT JA PALVELUT	37
Torit ja ostarialueet eläviksi	38
Eri-ikäisten palvelut ja tilat	41
VISIO ON VALMIS, MUTTA TYÖ JATKUU	44
LIITTEET	47

JOHDANTO

Kaupunginosavisio on Herttoniemen kaupunginosan tulevaisuutta ja kehittämistä käsittelevä kaupunkilaisten ja kaupungin toimijoiden yhdessä tuottama kokonaisuus. Visio ulottuu noin vuoteen 2030 ja koskee koko kaupunginosaa eli Länsi-Herttoniemeä, Herttoniemenrantaa ja Roihuvuorta.

Kaupunginosavisiassa kuvataan alueen eri toimijoiden yhteinen tahtotila kaupunginosan tulevaisuudesta ja ideoidaan sitä, miten tähän tavoiteltuun tulevaisuuteen voidaan päästä. Työssä keskeistä on ollut alueen asukkaiden ja muiden käyttäjien sekä kaupungin suunnittelijoiden ja henkilöstön vuoropuhelu sekä jaetun ymmärryksen muodostaminen.

Kaupunginosavision sisällöt koostuvat kevään 2018 aikana kolmessa visioillassa syntyneestä materiaalista, sekä ideoista ja näkemyksistä, jotka saatiin kaupunginosan asukkaille suunnatun karttakyselyn kautta. Kyselyyn saatiin yli 2000 vastaajan näkemykset. Ideat tulevaisuuden kaupunginosasta jalostuivat visioilloissa muun muassa nostamalla yhteiseen keskusteluun tärkeitä tuntuneita teemoja.

Tähän dokumenttiin koostetussa visiossa painottuvat kaupunginosan kehittämisen potentiaalit ja vahvuudet. Visiotyötä varten

perustetussa Facebook-ryhmässä käytiin paljon keskustelua Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamiseen liittyvistä huolista ja samalla tunnistettiin kehitettäviä paikkoja. Yhteistyöryhmällä oli tärkeä rooli yhteisen keskustelun ja näkemyksen rakentajana. Kaupunginosavisio on synteesi työn aikana synnytytyistä ideoista ja luo pohjan Herttoniemen kaupunginosan tulevaisuuden kehittämiseksi.

Kokeilu uudenlaisesta yhdessä tekemisen tavasta

Kevään ja kesän 2018 aikana laadittu kaupunginosavisio on kokeiluhanke. Hankkeessa konkretisoitiin mitä kaupunkistrategian linjaukset osallisuuden ja yhdessä tekemisen vahvistamisesta ja kaupungin paikallisuudesta kasvavasta yhteisöllisyydestä voivat tarkoittaa käytännössä. Kaupunginosavisio kuvaa koko Herttoniemen kaupunginosan mahdollista ja toivottavaa tulevaisuutta. Yhdessä työstyetty tahtotila alueen kehittämiseksi tarkoittaa parhaimmillaan sitä, että kaupunkilaiset ja viranhaltijat pystyvät toimimaan yhdessä myös vision toteuttamiseksi.

“Helsinki on kaupunki, jossa kaikki kaupunginosat ovat eläviä, viihtyisiä ja omaleimaisia ja asukkaat tuntevat kaupunginosan omakseen. Helsingissä rakennetaan monipuolisia ja elinvoimaisia kaupunginosia kasvattamalla asukkaiden vaikutusvaltaa elinympäristönsä asioihin. Kaupunki investoi sekä infrastruktuuriin että ihmisiin eri puolilla kaupunkia. Helsinki tukee asukkaiden ja yhteisöjen alueellista oma-aloitteisuutta ja yhteistoimintaa.”

ote kaupungin strategiasta

**Visio on unelma
Visio kuvailee
Visio on runoutta
Visiossa on kyse mahdollisuuksista
Visio kuvaa ”mitä”
Visio on tavoite
Visio vetoaa mielikuvitukseen
Visiota tavoitellaan**

**Suunnitelma on luonnos
Suunnitelma analysoi
Suunnitelma on proosaa
Suunnitelmassa on kyse käytännöistä
Suunnitelma näyttää ”miten”
Suunnitelma on lainvoimainen asiakirja
Suunnitelma vetoaa järkeen
Suunnitelmaa toteutetaan**

Vision ja virallisen suunnittelun (vrt. kaavoitus) ero. (Lähde: State Planning Office 2003).

Vision tausta ja tarve

Visiotyön lähtökohtana oli uuden kaupunkiympäristön toimialan halu tuoda yhteen ja koordinoida aluetta koskevia erillisiä suunnitelmia ja hankkeita.

Työ kytkettiin alusta asti kiinteästi paikallisten toimijoiden omiin suunnitelmiin ja hankkeisiin, sekä kolmeen ajankohtaiseen viralliseen suunnitteluprosessiin:

- Koulujen, päiväkotien, nuorisotilojen ja muiden julkisten tilojen tarpeen kartoittamiseen
- Katujen, puistojen ja viheralueiden suunnitteluun (aluesuunnitelman laadinta)
- Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamiskaavan suunnitteluperiaatteiden laatimiseen

Ohjausryhmässä ja visioilloissa oli tiiviisti mukana myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialan, sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan henkilöstöä. Tuomalla yhteen eri toimialojen alueelle kohdistuvaa työskentelyä ja suunnittelua, lähestyttiin kaupunkistrategian linjauksia.

Visio työstettiin yhteistyössä Visiotyön suunnittelu, toteutus ja fasilitointi tilattiin kolmen osallistumiseen ja kaupunkikehittämiseen erikoistuneen toimiston Akordin, MDI:n ja Mapitan konsortiolta. Konsortion työssä oli aktiivisesti mukana kahdeksan hengen tiimi, joka teki kiinteää yhteistyötä kaupunkiympäristön vuorovaikutussuunnittelijan ja suunnittelijoiden kanssa.

Vision sisältöihin ja visioiltoihin liittyvää suunnittelua ja keskustelua käytiin yhteistyöryhmän kanssa, jossa oli mukana alueen avaintoimijoita sekä keskeisiä kaupunkiympäristön toimialan vastuuhenkilöitä.

Työtä tukemaan koottiin ohjausryhmä, jossa oli mukana kaupunkiympäristön ja muiden toimialojen johtoa.

Yhteistyöryhmän jäseninä toimivat:
Ilona Aarnio, Eloa Herttoniemenrantaan ry
Markus Ahtiainen, liikennesuunnittelija, Liikenne- ja katusuunnittelu
Emma Alftan, paikallisaktiivi, Hertsikan vanhempainyhdistys
Tiina Antila-Lehtonen, vuorovaikutussuunnittelija, Osallisuus- ja asiakasviestintä
Hilkka Helsti, paikallisaktiivi
Tiina Hietala, Eloa Herttoniemenrantaan ry
Laura Hietakorpi, kaavoitusarkkitehti, Itäinen täydennysrakentaminen
Tuomas Kujala, rakennuttajainsinööri
Simo Kyllönen, paikallisaktiivi
Johanna Laisaari, paikallisaktiivi
Otto-Ville Mikkela, Roihuvuori-Seura
Tapani Rauramo, arkkitehti, Maankäytön suunnittelu
Aino Rekola, Hertsikan Pumppu
Antti Saarnio, asiakaspäällikkö, Palvelutilaverkko
Mari Soini, maisema-arkkitehti, Itäinen aluesuunnittelu
Kari Uittomäki, Herttoniemi-seura, Hertsikan Pumppu

“Helsinki on ensisijaisesti paikka ja yhteisö, ei virkakoneisto. Kaupunki on omaleimaisten kaupunginosiensa summa, asukkaidensa, yrittäjiensä ja vierailijoidensa muodostama urbaanisti yhteisöllinen kokonaisuus”

ote kaupungin strategiasta

Prosessi: miten visiotyö eteni

Visiotyö alkoi tilanteen kartoituksella loppuvuodesta 2017. Odotuksia ja tarpeita kartoittaviin taustahaastatteluihin osallistui alueelta noin 55 henkilöä. Mukana haastatteluissa oli noin 30 henkilöä niin sanotuista 'hiljaisista ryhmistä', kuten nuoria ja maahanmuuttajia. Lisäksi työssä haastateltiin keskeisiä virkahenkilöitä ja järjestettiin kaupungin sisäisille toimijoille kaksi työpajaa, joissa visiotyön tavoitteita täsmennettiin. Kaupunginosavision lanseeraus tapahtui Herttoniemenrannassa 1.10.2017 LähiöFestin yhteydessä.

Kaupunginosavisiota työstettiin kevään 2018 aikana kolmessa avoimessa visioillassa. Visioilloissa käsiteltiin lisäksi joitain alueen erityiskysymyksiä, kuten Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamiskaavaa. Tilaisuuksien lisäksi työtä edistettiin yhteistyöryhmän tapaamisissa, sekä kaupunginosavisiota varten perustetussa Facebook-keskusteluryhmässä (Kaupunginosavision Länsi-Herttoniemi, Herttoniemenranta, Roihuvuori).

Yhteistyöryhmä kokoontui kevään ja kesän 2018 aikana yhteensä kahdeksan kertaa ja työtä tukemaan koottu ohjausryhmä kokoontui yhteensä viisi kertaa. Kaikki visioillat olivat avoimia ja osallistujia oli kussakin illassa yli 100. Työn aikana toteutettiin myös Herttoniemen kaupunginosaa käsittelevä verkkokarttakysely. Kyselyyn saatiin yli 2000 vastaajaa ja sen tulokset on koottu yhteenvedoksi (Liite 1). Neljäs avoin visioiltpäivä järjestettiin 26.8. Herttoniemipäivän yhteydessä.

Kuva: Jonna Kangasoja

Vision toteutuminen vaatii seuranta

Herttoniemen kaupunginosassa toteutettu visioprosessi on ensimmäinen kaupunkiympäristön toimialan kaupunginosavision ja siksi kokeilun huolellinen arvioiminen ja seuraaminen on tärkeää. Kokeiluhankkeen luonteesta johtuen on olennaista pyrkiä tunnistamaan sekä työn onnistumiset että sen kehityskohdat, sekä mahdollisuudet toteuttaa kaupunginosavisiotyö myös muissa kaupunginosissa.

Visiotyön tulokset ja se, millä tavoin kaupunginosavision tulee vaikuttamaan alueen tulevaisuuden kehittämiseen näyttäytyvät vasta pidemmällä aikajänteellä. Kaupunginosavision huolellisen arvioinnin ja mahdollisimman suuren vaikuttavuuden varmistamiseksi vision toteutumisen seuraaminen tulee aikatauluttaa ja vastuuttaa erikseen nimetyille taholle.

Seurantajaksoksi ehdotetaan noin 3-5 vuotta, jolloin vision aikajaksolle (noin 10 vuotta) sijoittuisi vähintään yksi puolivälin tarkistuspiste. Prosessissa tunnistettiin yhdessä alueen kehittämisen suuntia ja avattiin konkreettisia mahdollisuuksia rakentavalle yhteistyölle, joka lähtee toimijoiden tarpeista ja resursseista.

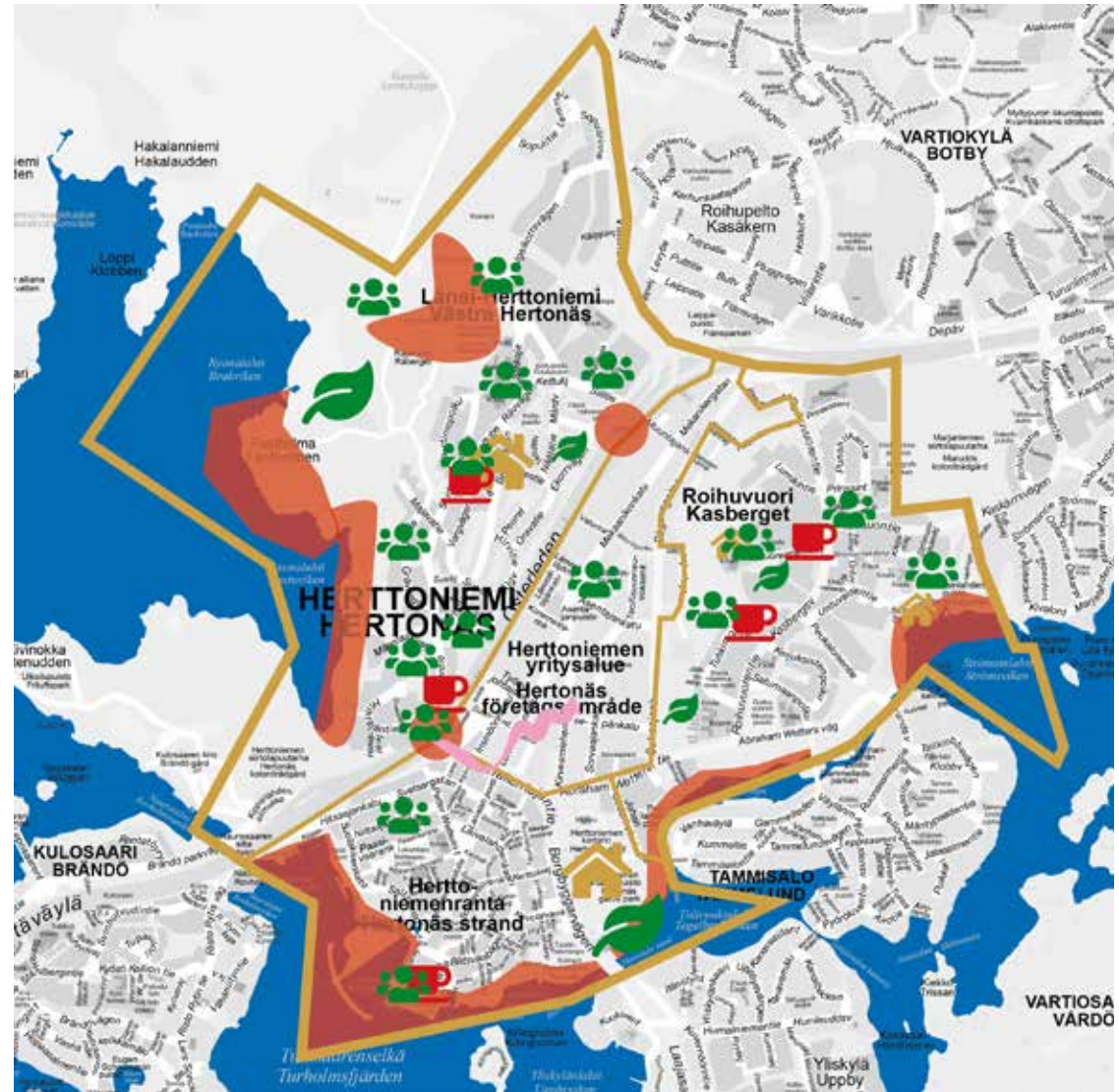
Visioprosessi mahdollisti kaupunkilaisten osallistumisen oman ympäristön pitkän tähtäimen suunnitteluun yhdessä suunnittelusta vastaavien toimihenkilöiden kanssa ja loi uudenlaista yhdessä tekemisen tapaa kaupunkikehittämiseen. Kaupunginosavision toteutuminen vaatii koordinoitua eri toimijoiden välillä sekä hankkeen selvää omistajuutta paitsi alueen toimijoilta myös kaupungilta. Parhaimmillaan visiotyö toimii pohjana alueen suunnittelulle ja informoi yksittäisiä suunnitteluhankkeita.

“Helsinki vahvistaa asemaansa osallisuuden ja avoimuuden kansainvälisenä edelläkävijänä. Jokaisella helsinkiläisellä on oikeus kokea itsensä helsinkiläiseksi ja tehdä vaikuttavia tekoja yhteisönsä hyväksi. Helsingissä on helppo toimia toisten hyväksi. Tavoitteena on, että asukkaat ja yritykset luottavat kaupungin toimintaan, että heidän todellinen vaikutuksensa toimintaan vahvistuu ja että modernit osallisuuskäytännöt parantavat väestöryhmien välistä ymmärrystä, yhdenvertaisuutta ja palvelujen laatua.”

ote kaupungin strategiasta

KAUPUNGINOSAVISIO

Herttoniemenranta,
Länsi-Herttoniemi,
Roihuvuori

1 VETOVOIMATEKIJÄT

Herttoniemen kaupunginosan erityispiirteiden pohjalta on muodostettu sekä asukkaille että matkailijoille suunnattuja kokonaisuuksia. Nämä vetovoimatekijät toimivat alustoina yhteisöllisyyden lisäämiselle, tapahtumille, oppimiselle, virkistymiselle ja uudelle liiketoiminnalle. Kaikki tiedot vetovoimatekijöistä on kaupunginosassa vierailevalle tai asuvalle helposti löydettävissä ja saavutettavissa. Yhteen kokonaisuuteen tutustumalla vierailijat saavat vaivatta tietää myös muista attraktioista.

Liikuntapuisto

Herttoniemen liikuntapuisto on yksi Helsingin innostavimmista liikuntapaikoista sekä kesä- että talvilajien harrastajille. Puisto tarjoaa elämyksiä perinteisistä ja uusista lajeista kiinnostuneille. Vaativampien lajien ohella keskus palvelee helposti saavutettavana lähiliikuntapaikkana kaikenikäisille kaupunkilaisille.

Miten visioon päästään?

Vision toteutuminen vaatii olemassa olevien tilojen kartoittamista sekä uusien ratojen ja kenttien rakentamista talvi- ja kesälajeja varten.

Liikuntapuiston kehittäminen on lähtenyt käyntiin Herttoniemen sairaala-alueen asemakaavatyön puitteissa. Kaavoitushankkeen yhteydessä Helsingin kaupunki on hiljattain tehnyt liikuntapuiston yleissuunnitelman. Visioprosessissa käyty keskustelu antaa suuntaa liikuntapuiston jatkokehittämiselle ja aktiivinen vuoropuhelu asukkaiden kanssa tarpeista ja mahdollisuuksista jatkuu sen pohjalta. Vision toteutumista voidaan edistää esimerkiksi tarkennetuilla kyselyillä asukkaiden toiveista.

Kaupunkilaiset ja kaupunki ovat keskustelleet tekonurmesta myös keväällä 2018 ja muun muassa nuoret ovat ilmaisseet toivovansa tekonurmea Herttoniemen kaupunginosaan Ruutibudjetti-äänestyksissä. Suurimmat haasteet tekonurmen ja -jäädan osalta liittyvät kaupungin resursseihin ja vision toteuttamiseksi tuleekin pyrkiä löytämään luovia ratkaisuja.

Osallistuva budjetointi on mahdollisuus kaupunkilaisten omaehtoisemmalle liikuntapuiston kehittämiselle. Esimerkiksi skeittipuiston ja parkour-radan edistämässä kaupunkilaiset voivat itse olla aktiivisesti toteuttamassa hankkeita. Kaupunkilaisten omaehtoisesta kehittämisestä on hyviä kokemuksia muun muassa Suvilahden skeittipuistoissa.

Sairaala-alueen kaavan toteutumisen myötä uusia koteja rakentuu liikuntapuiston lähituntumaan. Uusien toimintojen suunnittelussa huomioidaan lajivalikoiman soveltuvuus asuinympäristöön. Vision toteutuessa puiston käyttöä voidaan mitata seuraamalla kävijöiden määrää ja tyytyväisyyttä. Seuranta auttaa kehittämään toimintaa jatkossa eteenpäin.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Herttoniemen liikuntapuistosta on muodostunut ympäri vuoden ja monipuolisesti kaupunkilaisille liikunnan iloa tuottava kohtaamispaikka. Talvella puistossa voi harjoitella muun muassa laskettelua, hiihtoa ja luistelua. Maisemanhoidolliset toimet ovat avanneet uudenlaisia toimintamahdollisuuksia hyppyrimäen ympäristön rinteisiin. Puistosta pääsee Kivikon ja Kivinokan suuntiin korkeatasoista latua pitkin. Luistelijat ja kiekkoilijat kokoontuvat uudella tekojäädalla. Talviharrastamisen edellytykset on varmistettu korkeatasoisella huollolla ja infralla. Puiston talvipalvelutasoa pidetään yllä muun muassa lumitykkien avulla.

Kesällä liikuntapuistossa voi pelata monia eri lajeja aina tenniksestä jalkapalloon. Tenniskenttien käyttöä on monipuolistettu myös muita palloilulajeja, kuten koripalloa varten. Uusi tekonurmikenttä palvelee jalkapalloilijoita ja lisäksi alueelle sijoitettu ylipainehalli mahdollistaa näiden lajien harrastamisen myös talvella. Uutta laji- ja ratavalikoimassa on muun muassa kalliokiipeily, parkour ja skeittaus. Lisäksi puistossa on ulkokuntosali.

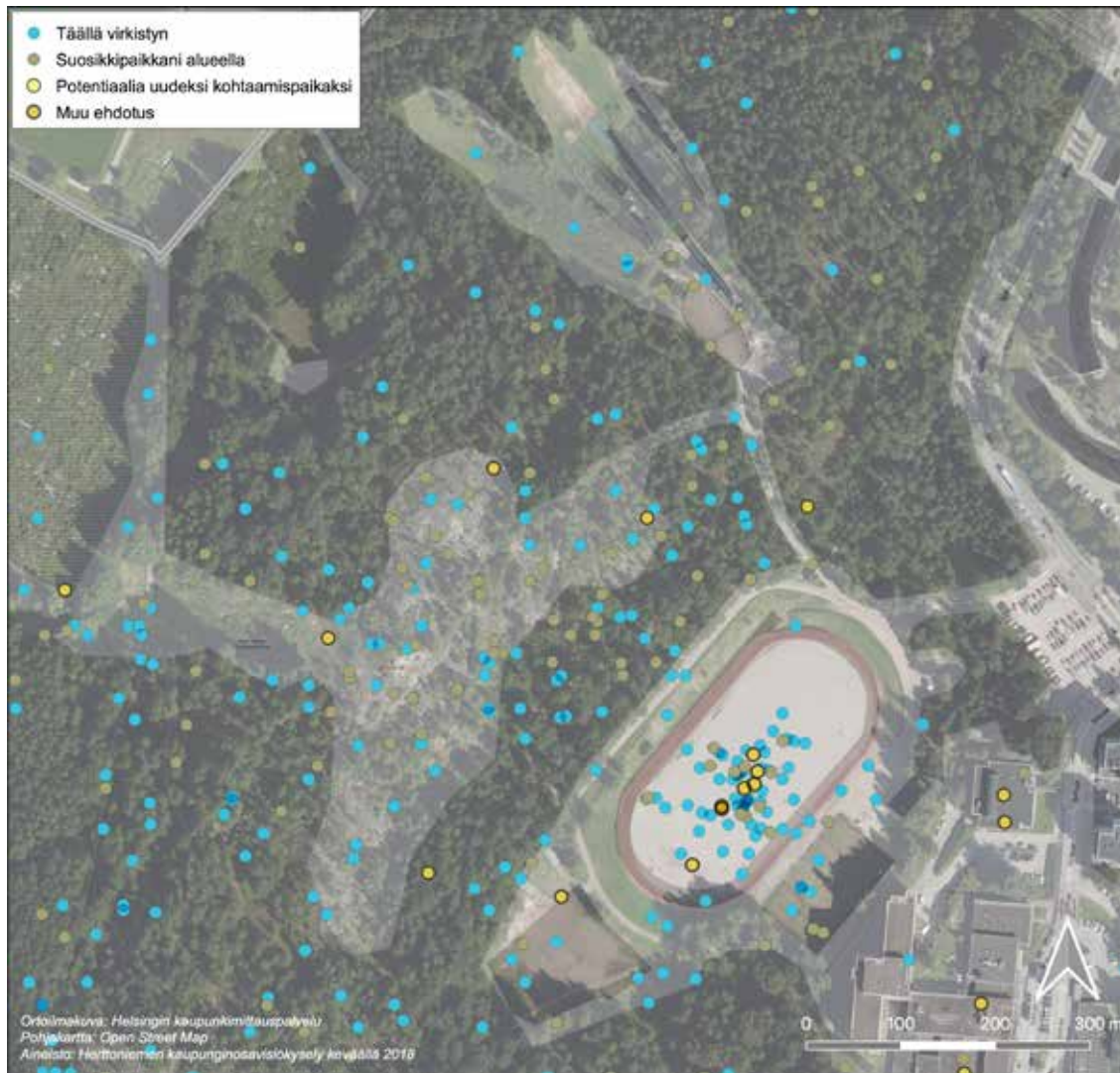
Liikuntapuiston suunnittelussa on huomioitu kaikenikäiset kaupunkilaiset. Ikäihmisille ja lapsille on tehty omat elämykselliset toimintakenttensä, joista löytyy myös vanhempien liikuntavälineet. Talvella käytössä on lasten pulkkamäki. Liikuntapuisto on koululaisryhmien, kuten liikuntapainotteisen Herttoniemen yhteiskoulun liikuntaluokkien aktiivisessa käytössä ja tarjoaa koululaisille myös iltapäiväohjelmaa. Puistossa järjestetään myös tapahtumia ja muita ohjelmaa.

Urheilumahdollisuuksien lisäksi liikuntapuiston yhteydessä on huolehdittu alueen ohjeistuksista ja opastuksista. Alueelta löytyy kartoja urheilupaikoista, laduista ja kävelyreiteistä ja latumerkkejä ja viitoituksia on kattavasti. Alueen pysäköintiratkaisut on mietitty vastaamaan urheilupaikkojen käyttöä ja liikuntapuistoon pääsee sisään useammasta portista.

Liikuntapuiston kehittämisen yhteydessä on kartoitettu vanhojen rakennusten käyttömahdollisuudet ja tarvittavat uudet tilat. Liikuntapuiston yhteydessä palvelee välinelainaamo, jossa oma lainaustoiminta on mahdollista. Lainaamon yhteydessä on kahvila, jossa kaupunkilaiset voivat nauttia kahvia ja välipalaa urheilusuoritusten lomassa. Vanha hiihtomaja kentän reunalla toimii kohtaamispaikkana ja asukastilana.

Kyselystä poimittua

Herttoni Herttoniemen liikuntapuisto osoittautui kyselyssä suosituksi kohtaamisten ja virkistytymisen paikaksi. Merkintöjä tehtiin urheilukentän ja mäkihyppymäen alueelle, mutta myös läheisen metsän ulkoilumahdollisuuksia arvostettiin. Vastaajat kokivat, että urheilupuistolla on paljon kehittämispotentiaalia. Emen liikuntapuisto osoittautui kyselyssä suosituksi kohtaamisten ja virkistytymisen paikaksi. Merkintöjä tehtiin urheilukentän ja mäkihyppymäen alueelle, mutta myös läheisen metsän ulkoilumahdollisuuksia arvostettiin. Vastaajat kokivat, että urheilupuistolla on paljon kehittämispotentiaalia.

“Täällä tapaa aina muita tuttuja, eri urheilulajien parissa ympäri vuoden.”

“Alueella on jo nyt paljon käyttöä. Palvelujen parantaminen voisi lisätä lähiurheilua entisestään.”

“Futista, luistelua, hiihtoa”

Marimekko-polku

Herttoniemen metroaseman ja Marimekon myymälän välisestä vyöhykkeestä on muodostunut elämyksellinen “designpolku”. Kaikkina vuodenaikoina kukoistava monipuolinen ja uudenlainen toiminta inspiroi sekä matkailijoita että paikallisia tekemään, osallistumaan ja viiptylemään kaupunginosan alueella.

Miten visioon päästään?

Marimekko-polun syntymisen kantavia voimia ovat paikalliset toimijat, joiden toimet, aktiivisuus ja ideointi ovat tärkeä osa vision toteutusta. Jotta ”designpolku” voi syntyä, tulee suunnittelijoita ja taiteilijoita kannustaa hyödyntämään Herttoniemen yritysalueen vyöhykkeellä sijaitsevia työtiloja ja myymälätilaa.

Markkinointitoimien voimavarana ovat alueella jo nyt toimivat tahot. Varsinkin alkuvaiheessa paikalliset toimijat ja kaupunki voivat kehittää yhdessä reitin varrelle pop-up-tyyppistä toimintaa, esimerkiksi kontteja, jotka voivat palvella kokeiluhenkisinä myymälätiloina, kahviloina tai tapahtumapaisteinä.

Helsingin kaupunki voi erityisesti luoda Marimekko-polulle edellytyksiä katutilan ja viheralueiden osalta parhaillaan päivitettävän aluesuunnitelman ja Herttoniemen metroaseman suunnittelu- ja toteutuskilpailun puitteissa.

Visioprosessin yhteydessä käyty keskustelu Asentajanpuiston kehittämisestä huomioidaan lähtötietona puiston jatkokehityssuunnitelmissa ja keskustelua koko Marimekko-polun konseptista voidaan jatkaa aluesuunnitelman laatimisen ja metroaseman uudistamisen prosesseissa. Metroaseman design-ilmettä voidaan edistää

soveltamalla prosenttiperiaatetta alueen tiivistämisen rakentamisen yhteydessä.

Osaltaan yritysalueen eteläosan poikittaisyhteydet sujuvoituvat ja muuttuvat nykyistä viihtyisämmäksi jo ennen visioprosessia tehtyjen katu- ja puistosuunnitelmien myötä.

Osa suunnitelmista on jo rakentumassa ja osa on vielä suunnitteilla tai odottaa toteutuksen alkua. Muun muassa Itäväylän ylittävä uusi silta on rakenteilla. Myös yritysalueelle ennen visiotyötä laaditut uudet maankäytön suunnitelmat tuovat alueelle uutta katumiljöötä ja uusia käyttäjiä.

Vision toteutuminen alkaa näkyä katukuvan vaiheittaisena muutoksena ja ympäristön houkuttelevuuden lisääntymisenä. Aukkaat voivat osallistua Asentajanpuiston uudistamiseen talkoiden tai muun käytännön toiminnan kautta. Toteutumista voidaan mitata seuraamalla turistien määrää tai teettämällä tyytyväisyyskyselyitä niin kaupungin kuin kaupunginosayhdistystenkin toimesta.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

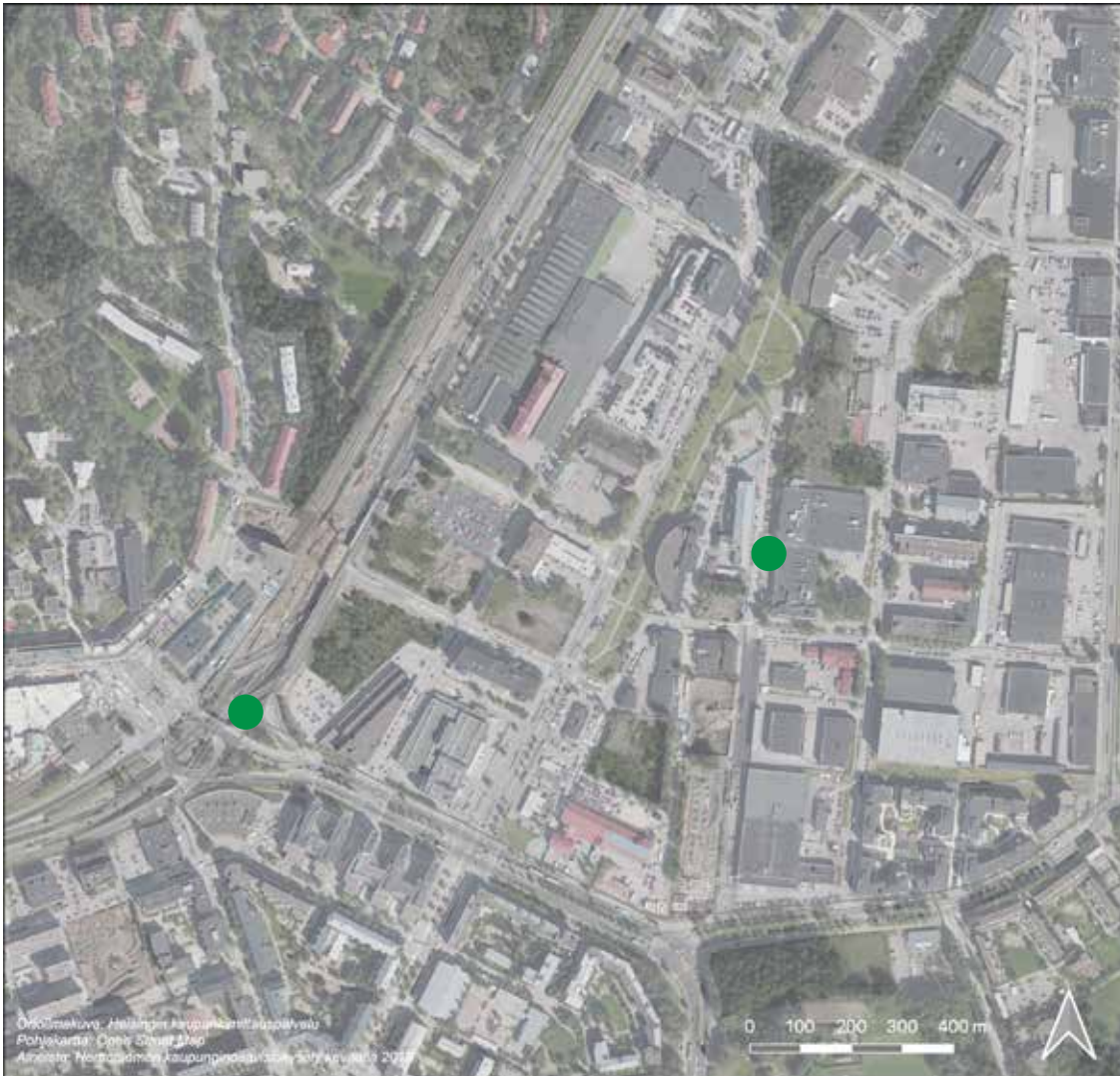
Herttoniemen metroaseman ja Marimekon myymälän välille on muodostunut vyöhykemäinen ja valovoimainen designklusteri, joka koostuu erityisesti paikallisten suunnittelijoiden ja taiteilijoiden työ- ja myymälätiloista. Klusterin elinvoimaisuuden tukipilarina on yritysalueen kiinteistöihin kunnostetut ja vuokrasoltaan kohtuulliset tilat. Isommilla alan toimijoilla on alueella outletmyymälöitä.

Kaikkiaan Marimekko-polun varrella sijaitseva toiminta on rakentunut vuorovaikutteisesti alueella jo aiemmin toimineiden luovien alojen toimijoiden kanssa yhteistyötä tehden muun muassa markkinoinnissa. Vierailijalle designpolku on elämyksellinen kokemus. Heti Herttoniemen metroasemalta alkaen vyöhykkeellä on nähtävillä vaihtelevaa julkista taidetta. Metroasema tunnetaan laajasti designasemana. Reitillä on lisäksi tietoa ja nähtävää liittyen alueen teolliseen menneisyyteen ja nykyisyyteen. Vierailijat pääsevät myös ajoittain nauttimaan tapahtumista ja performansseista.

Vyöhykkeen katukuvaa on kaikkiaan kohennettu erilaisin toimenpitein ja reittiä pidetään aktiivisin hoitotoimin siistissä kunnossa. Metroasemalta ja reitiltä kauttaaltaan löytyvät selkeät opasteet usealla kielellä, mikä helpottaa eri kohteiden saavutettavuutta.

Muullakin reitin varrella voi törmätä asukaslähtöiseen toimintaan, mutta vyöhykkeen yhteisöllisyyden varsinainen keskus on uudistettu Asentajanpuisto. Siellä järjestetään asukkaiden toimesta erilaisia tapahtumia ja vietetään aikaa monenlaisten aktiviteettien parissa. Puiston vetoiman takaavat muun muassa uusi esiintymislava, grillipiste, petanquekenttä, julkinen taide ja koirille omistettu kolkka. Asentajanpuistosta on kehittynyt tapahtumapaikka ja erityisesti lastauslaiturin ympäristössä on pop-up-toimintaa.

Kyselystä poimittua

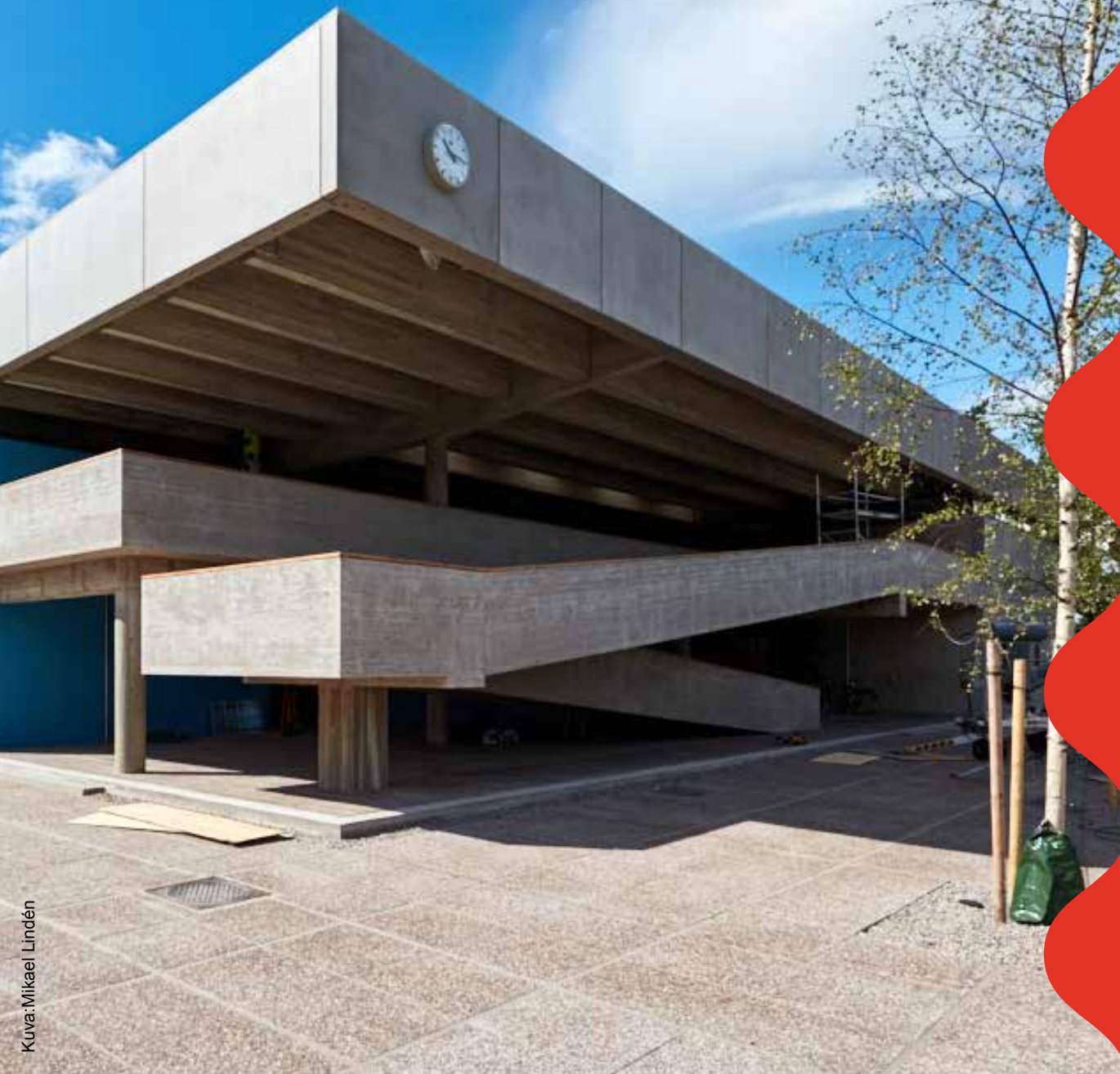

“Reittiä metrolta Marimekon tehtaalle voisi jotenkin kehittää kiinnostavammaksi - Maripolku! Nyt näkee säännöllisesti aasialaisia turisteja matkalla tehtaalta.”

“Asentajanpuiston lastauslaituri - Esim. pop up -baari terasseineen kesäisin.”

“Harvoja lähialueen kauppoja näytän ulkomaalaisille ystävilleni, mutta tähän lähikauppaan vien heidät mielelläni.”

Arkkitehtuuripolku

Kaupunginosan arvokkaita arkkitehtuuri- ja rakennuskokonaisuuksia, puistoja ja rakennettua ympäristöä esittelee kansainvälisesti tunnettu “Arkkitehtuuripolku”. Polun kohteiden ja varrella kuplivan toiminnan kautta kaupunginosan asukkaat, helsinkiläiset ja matkailijat pääsevät tutustumaan alueen arvokkaaseen ja monipuoliseen kulttuuriympäristöön, historiaan, arvoihin ja perinteisiin.

Miten visioon päästään?

Arkkitehtuuripolun edellytysten osittainen turvaaminen, eli kaupunginosan arvokkaiden kulttuuriympäristökohteiden tunnistaminen ja mahdollisten suojelutarpeiden selvittäminen tapahtuvat vuorovaikutteisesti asukkaiden kanssa kaupunginosaa käsittelevien suunnitteluprosessien puitteissa. Näistä ajankohtaisia ovat koko alueen viheralueita ja julkista tilaa koskeva aluesuunnitelma sekä

Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamiseen tähtäävä asemakaavahanke. Länsi-Herttoniemen kaavassa esimerkiksi laadullisten tavoitteiden määrittely tehdään alueen arvojen pohjalta.

Kaupunkilaiset voivat itse aktiivisesti lisätä polun toiminnallisuutta. Asukkaat voivat osallistua alueen merkittävimpien kohteiden tunnistamiseen ja näistä kohteista voidaan

teettää kooste, jota hyödynnetään reitin suunnittelussa. Myös valmiiden polkujen hyödyntäminen voi auttaa viemään polkusuunnitelmaa eteenpäin.

Arkkitehtuuripolun kokonaisuuden hahmottuessa kaupunki ja kaupunkilaiset voivat yhteistyössä kehittää sille vakainaisempia rakenteita, kuten opasteita ja verkkoesityksiä.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

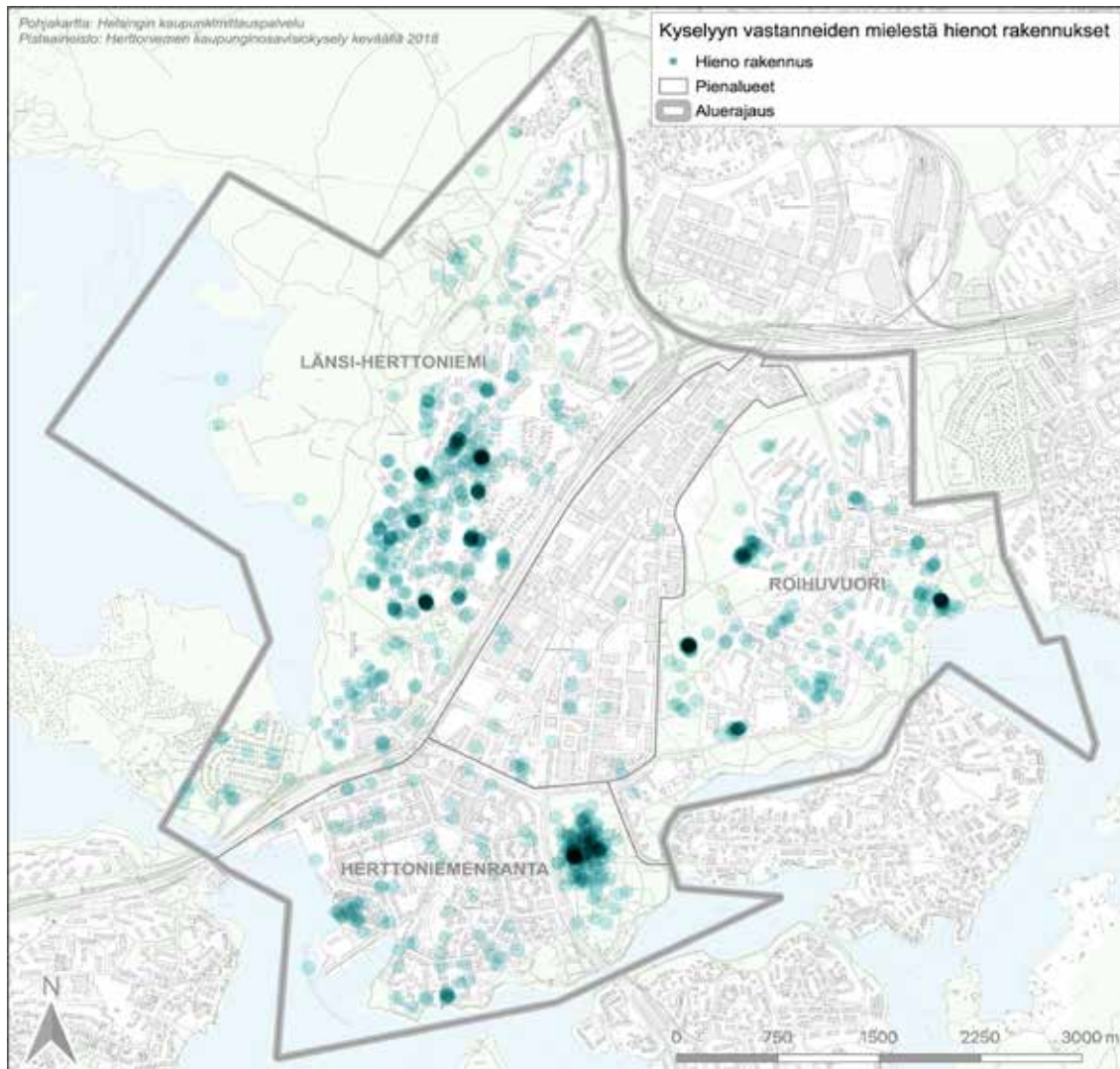
Herttoniemen kaupunginosan merkittävä arkkitehtuuri ja rakennetun ympäristön arvo on kenen tahansa koettavissa koko kaupunginosan läpi kulkevalla Arkkitehtuuripolulla. Reitti liittää yhteen kaupunginosan eri alueiden ominaispiirteitä ja merkittäviä kohteita. Kävijää ohjaavat kattava kyltitys ja verkosta löytyvä tietopankki.

Länsi-Herttoniemessä keskiössä ovat 50-luvun puutarhakaupunkimiljöö sekä rakennetun ympäristön ja luonnon välinen vuorovaikutus. Roihuvuoressa polun varrella esitellään niin ikään ensimmäisen aallon lähiörakentamisen miljöötä. Tämän lisäksi yksittäisiä kohteita ovat muun muassa Roihuvuoren ala-aste, itäisen Helsingin tärkeimpiä maamerkkejä oleva vesitorni, Strömsin kartano sekä puistoarkkitehtuurin helminä tunnetut japanilaistyylinen puutarha ja Kirsikkapuisto. Herttoniemenrannan alueella Arkkitehtuuripolku kuljettaa uudemman rakennetun ympäristön ja merellisen Helsingin pariin. Esimerkiksi Herttoniemenrannan ”Eastend”, eli satamakorttelin merellinen miljöö, tai Tuorinniemen uimaranta edustavat urbaanimpaa otetta asumiseen, jota etenkin nuoret arvostavat. Herttoniemen kartanopuisto puolestaan muistuttaa alueen menneisyydestä.

Arkkitehtuuripolku on paitsi elämyksellistä katseltavaa myös alusta paikallisidentiteettejä vahvistavalle toiminnalle ja tapahtumille. Polun varrella kulkijat voivat nauttia erilaisista pop-up-tapahtumista. Niiden myötä kaupunginosassa käy yhä enemmän ihmisiä myös muualta kaupungista ja alueen omaleimaisuus tunnistetaan laajalti. Myös matkailijat löytävät arkkitehtuuripolun verkko-infon, matkailuesitteiden ja opastettujen kävelyiden kautta.

Kyselystä poimittua

Kysymykseen ”hieno rakennus” vastaajat jättivät 941 merkintää, jotka sisälsivät erilaisia vastaajien mielestä arkkitehtonisesti onnistuneita rakennuksia ja muita rakennetun ympäristön kohteita.

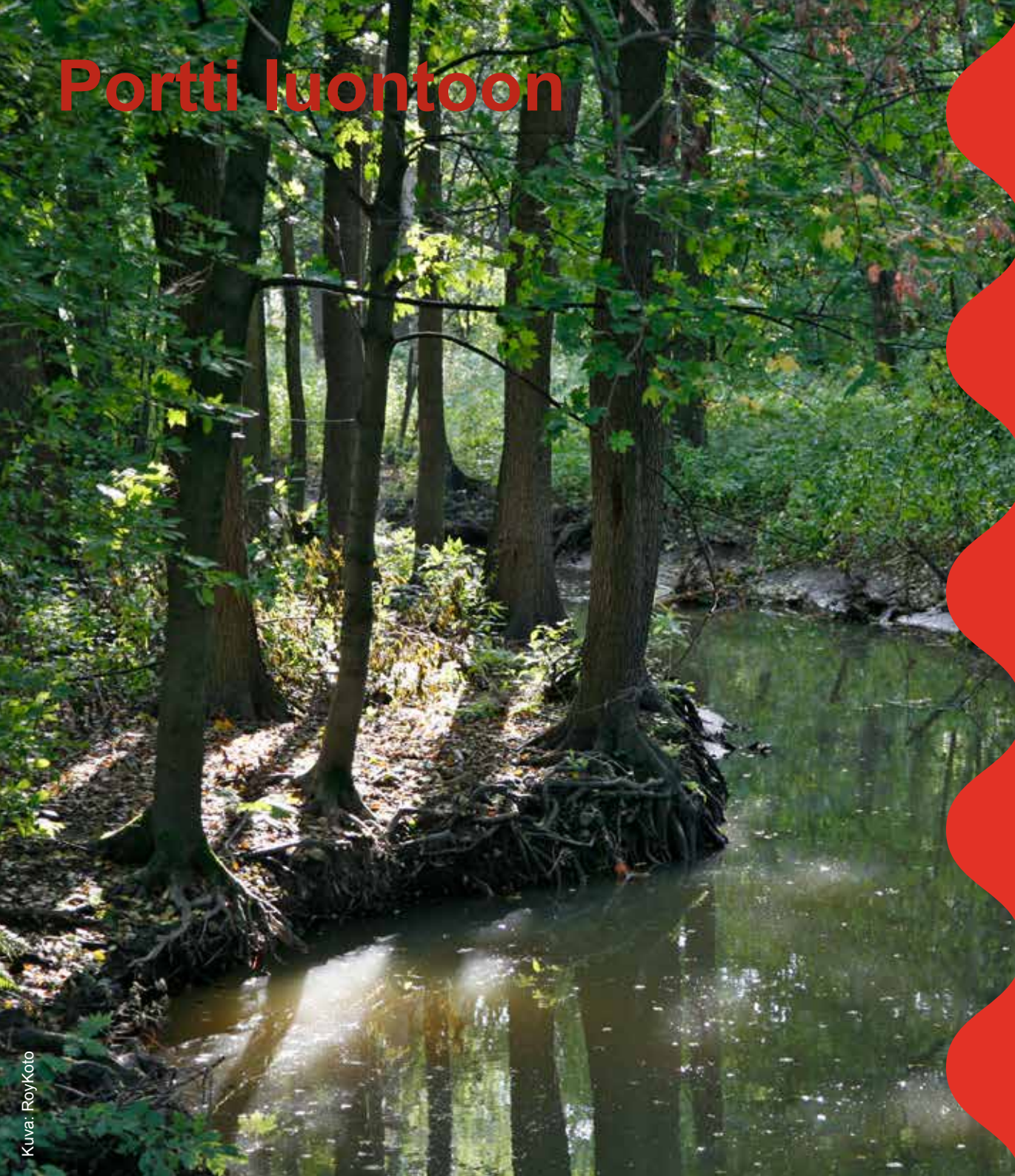

“Tämän alueen [Eastendin] uudet talot sopivat hyvin ympäristöön ja ovat hyvin suunniteltuja.”

“Roihuvuoren vesitorni on tärkeä maamerkki koko Itä-Helsingin identiteetille. Se piirtyy lähtemättömästi jo taaperoikäisten metromatkustajien verkkokalvoille antaen vinkin siitä, että nyt ollaan lähellä kotia.”

”Majavatien ympäristössä olevat keltaiset talot ovat mielestäni todella kauniita, ja niiden näkeminen piristää aina mieltä. Niistä pitäisi ottaa mallia uudisrakennuksiin!”

Portti luontoon

Herttoniemen kaupunginosa on laajasti tunnettu portti läheisille luontoalueille. Kohteet tarjoavat kaikille kaupunkilaisille helposti saavutettavia virkistysmahdollisuuksia sekä luovat edellytykset kestäväälle matkailu- ja luontoyrittäjyydelle. Herttoniemen metroaseman lähelle sijoittuvasta tai jopa täysin virtuaalisesta luontokeskuksesta saa palveluita, välineitä ja opastusta paitsi palveluntarjoajilta myös suoraan asukkailta.

Miten visioon päästään?

Herttoniemen ja Viikin luontoalueet tarvitsevat vision toteutumiseksi lisää tunnettua. Asukkaat voivat ottaa roolia tämän edistämiseksi itseorganisoituvan toiminnan ja tapahtumien kautta. Samalla alueille muodostuu asukkaiden näköinen brändi.

Helsingin kaupungin puolestaan tarvitsee turvata alueen monimuotoiset ja kestävät luontoalueet. Kaupungin käynnistämät kaupunginosaa koskevat aluesuunnitelma sekä Länsi-Herttoniemen kaavahanke ovat ajankohtaisia työkaluja vaikuttaa luontokohteiden suunnitteluun ja hoitoon. Näitä suunnitelmia tulee edistää portti luontoon -ajatuksen kanssa yhdensuuntaisesti ja aktiivisessa vuoropuhelussa kaupungin ja kaupunkilaisten välillä. Suunnittelussa yhteensovitetaan ja arvioidaan lisäksi monimuotoisuuden edistäminen ja virkistyksen tarpeet.

Portti luontoon syntyy asukkaiden, kaupungin, luontojärjestöjen sekä muiden keskeisten toimijoiden yhteistyönä tapahtuvan puistojen ja luontoalueiden saavutettavuuden, palvelujen ja toiminnan suuntaviivojen suunnittelun kautta. Yhteisiä muita hankkeita voivat olla esimerkiksi vieraslajitalkoot.

Luontokeskuksen tilan ja toimilupien mahdollistamisessa tarvitaan saumatonta yhteistyötä kaupungin ja kaupunkilaisten välillä, mutta muuten paikalliset toimijat ovat porttikonseptissa vetovastuussa. Kaupunkilaiset voivat edistää portti luontoon -konseptin kehittymistä esimerkiksi luontokeskuksen yhteydessä palvelevien jakamistalouden ratkaisujen puitteissa tai luomalla uusia työkaluja kuten matkapuhelimeen ladattavia luontosovelluksia.

Portti luontoon -konseptin toteutumista voidaan mitata luontoalueiden käytön määrällä. Tätä voidaan seurata esimerkiksi luontoon sijoitettujen rastimaisten QR-koodien avulla sekä tunnettavuuden ja näkyvyyden mittaamisella. Myös luontokohteiden ympärille syntyvää liiketoimintaa ja sen laajuutta voidaan tarkastella mittarina portti-idean edistymisestä.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

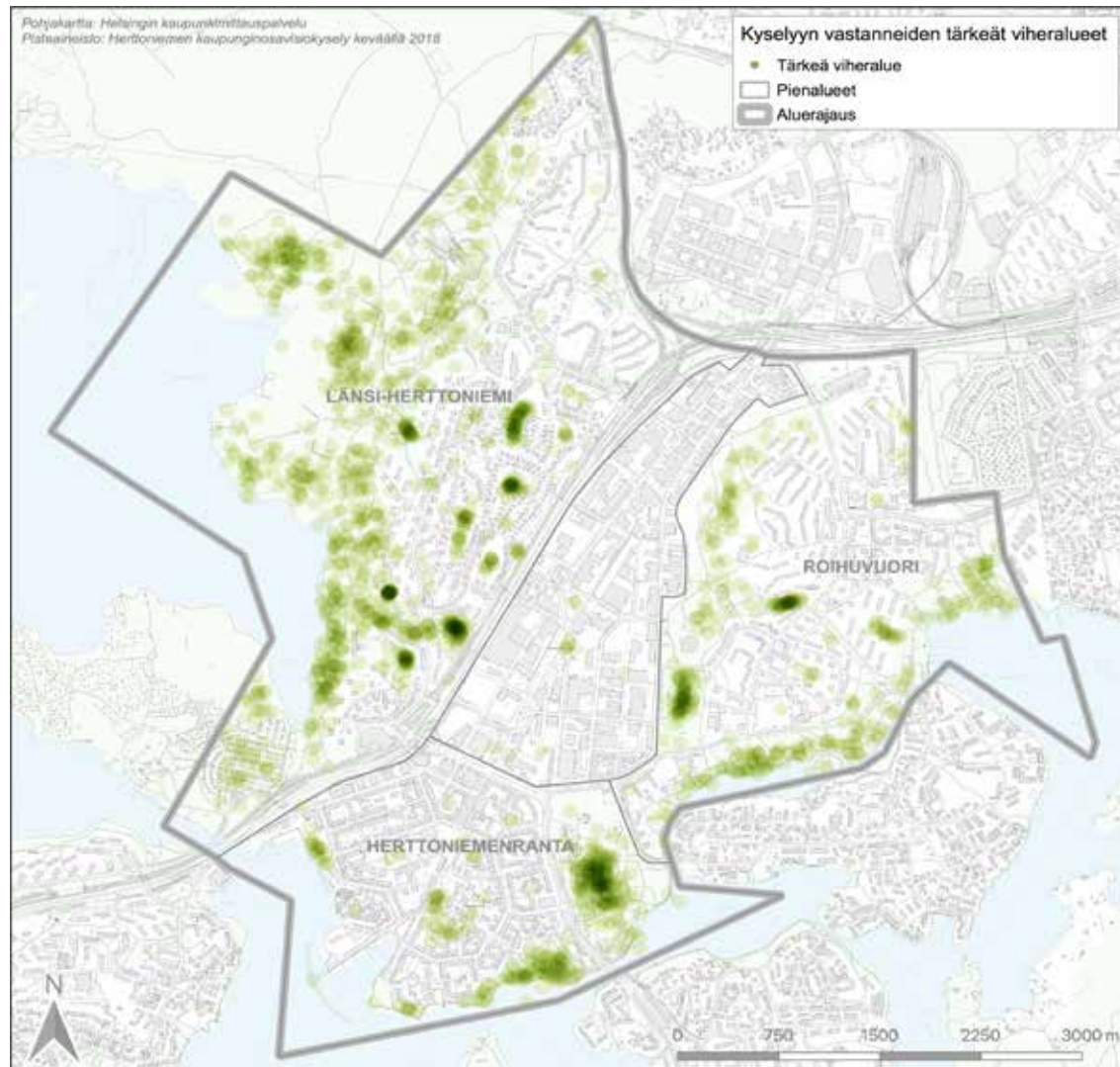
Kaupunginosan kallioita, puistoja, metsiä ja rantoja saavutaan tutkimaan läheltä ja kaukaa, sillä kaupunginosa toimii porttina monien luontoelämysten ja -kokemusten äärelle pääsemiseksi Herttoniemen ja Viikin alueella. Erityisesti luontomatkailua ja kaupunkikulttuuria mielellään yhdistelevät matkailijat ovat löytäneet Herttoniemen. Myös kaupunkilaisten toiminta luontoalueiden hyväksi on huomioitu laajalti.

Konkreettisimmin portinomainen luonne näyttäytyy Herttoniemen metroaseman luokse virtuaalisesti toteutetun luontokeskuksen kautta. Keskus tarjoaa luontoihmisestä tietoa sekä palveluita, välineitä ja opastusta. Yksi suosituista tavoista tutustua luontoon on tehdä se paikallisen asukkaan seurassa. Myös Siilitien metroaseman ja Viikin suunnalta saapuville on pystytetty opastus- ja ohjeistuskylttejä.

Itse luontokohteisiin ja -kohteissa kulkijoita johdattavat hyvälaatuiset polut, joiden varrella myös herkempi kasvillisuus säilyy elinvoimaisena. Luontoalueiden hoidossa huomioidaan luonnon monimuotoisuus. Tarkasti harkittujen hoitotoimenpiteiden laatuavoite on hallittu hoitamattomuus, mikä näyttäytyy monissa lähes luonnontilaisissa luontoalueissa.

Kyselystä poimittua

Vastaajat jättivät kartalle 2137 merkintää tärkeiksi viheralueiksi. Vastaajat arvostivat erityisesti luonnontilaisia viheralueita (977 vastaajaa), mutta myös rakennetut puistot keräsivät paljon merkintöjä (641 vastaajaa). Tiheimmin merkintöjä tehtiin Herttoniemenrannassa Herttoniemen kartanon ympäristöön, Roihuvuoressa Kirsikkapuistoon ja japanilaiseen puutarhaan, sekä Länsi-Herttoniemessä useisiin pieniin puistoihin, kuten Herttoniemen leikkipuistoon ja Kettupuistoon.

”Herttoniemen kalliot Vanhankaupunginlahden rantamalla entisen mäkihyppypaikan ympäristössä ovat kertakaikkisen upea paikka/ alue niin hienoine meri- ja kaupunkisiluettinäkömineen lahden ylitse Helsingin keskustan suuntaan, kuin paikkana mennä rentoutumaan, piknikille ja nauttimaan kauniista säästä.”

”Roihuvuoren vesitornilta näkee hienosti yli Helsingin ja on mukava reitti vaikka koiran kanssa kävellessä. Alueen metsät ovat tärkeä henkireikä kiireiselle kaupunkilaiselle. Pala luontoa vähentää stressiä.”

2 RANTAVYÖHYKKEEN KEHITTÄMINEN

Kaupunginosan ranta-alueet ovat aktiivisessa virkistyskäytössä ja tunnettuja sekä viihtyisyydestään että monipuolisuudestaan. Rantavyöhyke on yksi kaupunkilaisten tärkeimmistä kohtauspaikoista, josta löytyy jokaiselle tekemistä tai koettavaa. Vyöhykkeellä vaihtelevat luonnontilaiset viheralueet ja urbaanimmat ajanviettomahdollisuudet. Helsingin vauhdilla kehittyvä saunakulttuuri kukoistaa eri puolilla kaupunginosan rantaviivaa. Rantavyöhykkeen saavutettavuutta on parannettu lisäämällä esteettömyyttä, tuomalla alueelle kaupunkipyörät ja lisäämällä kauttaaltaan info-tauluja ja opastuksia.

Miten visioon päästään?

Helsingin kaupunki on parhaillaan päivittämässä kymmeneksi vuodeksi eteenpäin katsovaa kaupunginosan viher- ja katualueita koskevaa aluesuunnitelmaansa. Visioprosessin tulokset ja asukkailta kerätyt ideat ja kommentit toimivat aluesuunnitelman lähtötietona. Aluesuunnitelman työpajoissa jatketaan keskustelua rantavyöhykkeen viheralueiden ja katujen kunnostus- ja uudisrakentamistarpeiden sekä priorisoinnin osalta. Samalla määritellään rantavyöhykkeen luonnonhoidolle ja monimuotoisuudelle tavoitteet. Länsi-Herttoniemen osalta visioprosessin tulokset keskustelevat myös Länsi-Herttoniemen kaavahankkeen laadintatyön kanssa, niiltä osin kuin se on rantavyöhykkeen kannalta relevanttia.

Asukkaat voivat itse alkaa toteuttaa visiota erityisesti saunojen, tanssipaviljongin ja toiminnan järjestämisen osalta. Pisimmällä on Fastholman saunan suunnittelu, jolle on jo avattu oma Facebook-ryhmä ja muotoutunut hanketta eteenpäin vievää yhteistyötä. Ryhmässä on ideoita, että Fastholman sauna voisi ensiksi syntyä omatoimisena kevytrakenteisen telttana ja konseptia voisi myöhemmässä vaiheessa laajentaa ekologisen rakentamisen suuntaan.

Saunan kehittäminen tulee tehdä saumattomassa yhteistyössä kaupungin kanssa, sillä alue on Natura-alueita ja muun muassa uimamahdollisuudet ja veden saanti ovat yhdessä ratkaistavia kysymyksiä. Samaan tapaan myös Herttoniemenrannan ja Strömsinlahden rannan saunat voivat alkaa toteutua kaupunkilaisten toimin. Herttoniemenrannassa myös tanssipaviljonki ja grillikatos voidaan toteuttaa esimerkiksi yhteistyömallilla, jossa rakentajat ovat paikallisia nuoria. Asukkaat voivat myös itse organisoida uimakoulun järjestämisen ja juhannusjuhlien järjestämisen.

Rakennushankkeet voivat edellyttää ympäristövaikutusten ja muiden tarpeiden arviointia. Lisäksi rakennelmiin ja toimintoihin tarvittavat luvat on selvitettävä yhteistyössä kaupungin kanssa.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Roihuvuoresta pääsee vesibussikyvyillä Vartiosaareen ja laajemmin itään ja länteen, kun Herttoniemenrannassa pysähtyvälle Hakaniemen ja Vuosaaren väliselle linjalle on perustettu uusi pysäkki Strömsinlahden rantaan. Alueen venelaituripaikkoja on myös lisätty. Toiminnallisesti Strömsinlahden ranta-alueen sydän on uusi sauna. Strömsinlahden metsäaluetta on siistitty varovaisesti, säilyttäen sen luonnontilainen luonne.

Porolahden rannassa voi myös keväisin ihastella kirsikkapuiden kukintaa sinne istuttujen uusien kirsikkapuiden johdosta. Porolahden puiston nurmikkoalueelle on lisätty penkkejä ja urheilukalustoa, jotta siellä voi viettää aikaa aiempaa monipuolisemmin. Rantapolulla kulku on huoletonta sekä kävelijöille että pyöräilijöille. Herttoniemenrannan uimarannan alueella on uudelleen rakennettu tanssipaviljonki sekä uusi katettu grillikatos, jonka suojaan mahtuu useampi ruokakunta. Katoksen lisäksi eväitä voi nauttia uusien tukevien piknikpöytien ääressä, joita on ripoteltu pitkin Herttoniemenrannan rantavyöhykettä. Alueelta löytyy myös nykyistä enemmän ja suurempia roska-astioita. Nykyisten pukuhuoneiden paikalle on rakennettu sauna, josta kelpaa pulahtaa uimaan talvellakin. Saunan yhteydessä palvelee ympärivuotinen kahvio. Uimarannan alueella vietetään juhannusjuhlia tansseineen ja järjestetään uimaopetusta.

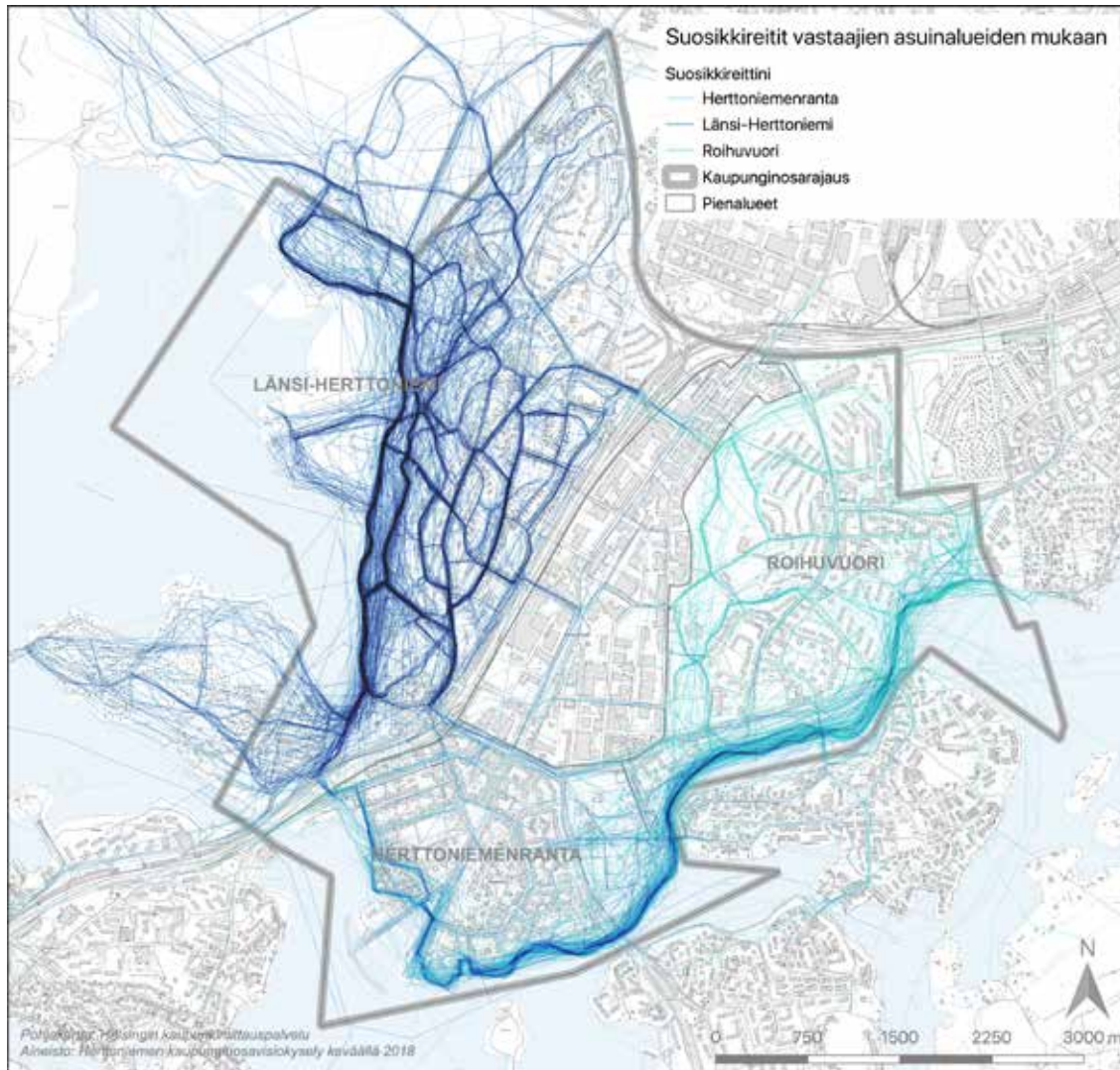
Neitojenrannan allasalueen luo on muodostunut vilkasta tori- ja tapahtumatoimintaa. Toisinaan kalamyyntiä tapahtuu suoraan veneistä. Vesibussipysäkki on kunnostettu ja Neitojenrannan alueella palvelee myös soutuvene- ja kanoottiranta, jossa on vuokrausmahdollisuus. Melojien mairinnoisupaikkoja on lisätty. Kulkijoille on tarjolla aiempaa enemmän penkkejä ja roskiksia. Laivalahden venesataman ja aallonmurtajan alueesta on tehty kävijäystävällisempi lisäämällä sinne pelastusrenkas, roska-astioita, kaiteita ja vessa. Itse venesataman palveluita on myös parannettu, lisäämällä sinne muun muassa peseytymispaikkoja sekä vesi- ja sähköpisteet. Ne ketkä ovat kiinnostuneita historiasta, voivat poiketa rantareitiltä tutkimaan Sorsavuoren kunnostettua pronssikautista hautaröykkiötä.

Länsi-Herttoniemen puolella rantavyöhykkeellä tuntee olevansa luonnon helmassa. Yksi uusi vierailun arvoinen kohde on Fastholman huvilan tontille rakennettu yhteisöllinen sauna. Rakennus ilmentää ekologista rakentamista ja kunnioittavaa vuoropuhelua luonnon kanssa. Fastholman alueen luonnonniittyjä on myös entisöity perinteiseen niittyekosysteemin suuntaan. Alue on suosittu marjojen ja sienten keräilijöiden keskuudessa. Luonnosta voi nauttia myös Fastholman uutta luontopolkua pitkin. Kaikkiaan Länsi-Herttoniemen metsäpoluille ohjaa kulkijan uudistetut viitoitukset. Rantavyöhykkeelle on perustettu koirapuisto ja alueelta löytyy myös vessa.

Ranta-alueelta voi nousta portaita pitkin vanhan hyppyrimäen näköalapaikalle katselemaan merenlahtea yläilmoista. Portaiden vieressä on kiipeilyrata ja näköalapaikalta löytyy penkkejä, grillipaikka ja piknikpöytiä roskiksineen, jos maisemasta haluaa nauttia pidempään.

Kyselystä poimittua

Rantavyöhyke korostui voimakkaasti vastaajien suosikkireiteissä. Vastaajat olivat merkinneet tärkeitä reittejä enimmäkseen omien alueidensa sisäpuolelle, mutta rantavyöhykkeellä vastaajien taustat sekoittuvat enemmän. Aineiston perusteella voisi todeta, että rantavyöhyke on yksi Herttoniemen kaupunginosaa yhdistävä tekijä.

”Aallonmurtaja on upea paikka vierailta ja katsella kalastus- ja muita vähän isompia aluksia. Täällä voi unohtaa olevansa Suomessa ja siirtyä Atlantin rannikolle. Tällaisia paikkoja on Normandian rannikolla useita.”

”Herttoniemen kartanolta Tammissalon kanavan vartta kulkee viihtyisä ulkoilureitti meren rantaan, venesatamaan ja Marjaniemen ihanalle uimarannalle. Ympärillä rauhalliset Porolahdenpuisto ja Peukaloisenpuisto. Täällä pääsee läheltä seuraamaan pelottomien joutsenten pesintää.”

”Gammelstadsviken och de omgivande strandskogarna, klipporna och ängarna. Stensudden. Klobben, Fårholmen och Granholmen.”

3 METROASEMAT

Kaupunginosan kahden metroaseman lähiympäristöt toimivat keskeisenä uuden rakentamisen kohteena Herttoniemen kasvaessa. Rakentamisella luodaan asuntoja kaupunkimaisesta asumisesta haaveileville, mahdollisuuksia palvelujen pitämiseksi alueella ja parannetaan liikenneyhteyksiä ja väyliä. Jatkossa asemat ovat monenlaisen toiminnan solmukohtia.

Herttoniemen Metroasema

Uudistettu Herttoniemen metroasema ja sen kaupunkimaisen viihtyisä ympäristö toimii solmukohtana alueen liikenteelle, toiminnalle ja ihmisille. Aseman päällä on asumista, työpaikkoja ja palveluita. Rakentaminen metroaseman ympäristössä on tiivistä ja korkeaa. Alue on keskustamaisen helposti, miellyttävästi ja turvallisesti saavutettavissa sekä kävelemällä että pyöräilemällä.

Miten visioon päästään?

Helsingin kaupunki järjestää vuosien 2018-2019 aikana metroaseman alueelle suunnittelu- ja toteutuskilpailun. Visioproessin yhteydessä käyty keskustelu metroaseman kehittämisestä huomioidaan kilpailuohjelman valmistelussa ja ohjelman suuntaviivat laaditaan yhdessä keskustellen kaupunkilaisten kanssa. Vuoropuhelu toteuttajan, kaupungin ja kaupunkilaisten kesken jatkuu aktiivisena myös kilpailun jälkeen.

Kaupunkilaiset voivat toteuttaa visiota esimerkiksi luomalla tilapäistä kaupunkitaidetta metroaseman alueelle ennen uudistustöiden alkamista. Myös muu visiota edistävä alueen tilapäiskäyttö on mahdollista. Osallistumalla aktiivisesti metroaseman alueen kehittämisen vuorovaikutusprosessiin kaupunkilaisilla on mahdollisuus varmistaa, että myös visiossa mainitut seikat otetaan suunnittelussa huomioon.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Herttoniemen metroaseman ympäristö on uudistettu ja moninainen kokonaisuus, jossa yhdistyy sekä toiminnallisuus että esteettisyys. Metroaseman ja Hertan välinen aukio on katettu ja Hertan päälle on rakennettu myös asuntoja. Metroaseman läheisyydessä on toritoimintaa ja julkista tilaa, jossa on esimerkiksi kaupunkitilataidetta, veistoksia ja muraaleja.

Uusien rakennusten katot on toteutettu viherkattoina ja ne tarjoavat asukkaille vihreää ympäristöä hyvillä näkymillä. Metroaseman ympäristössä vihreys on esillä muillakin tavoilla: alueella on runsaasti istutuksia muun muassa kulkureittien varrella ja mahdollisuuksia harrastaa pienimuotoista urbaania kaupunkiviljelyä.

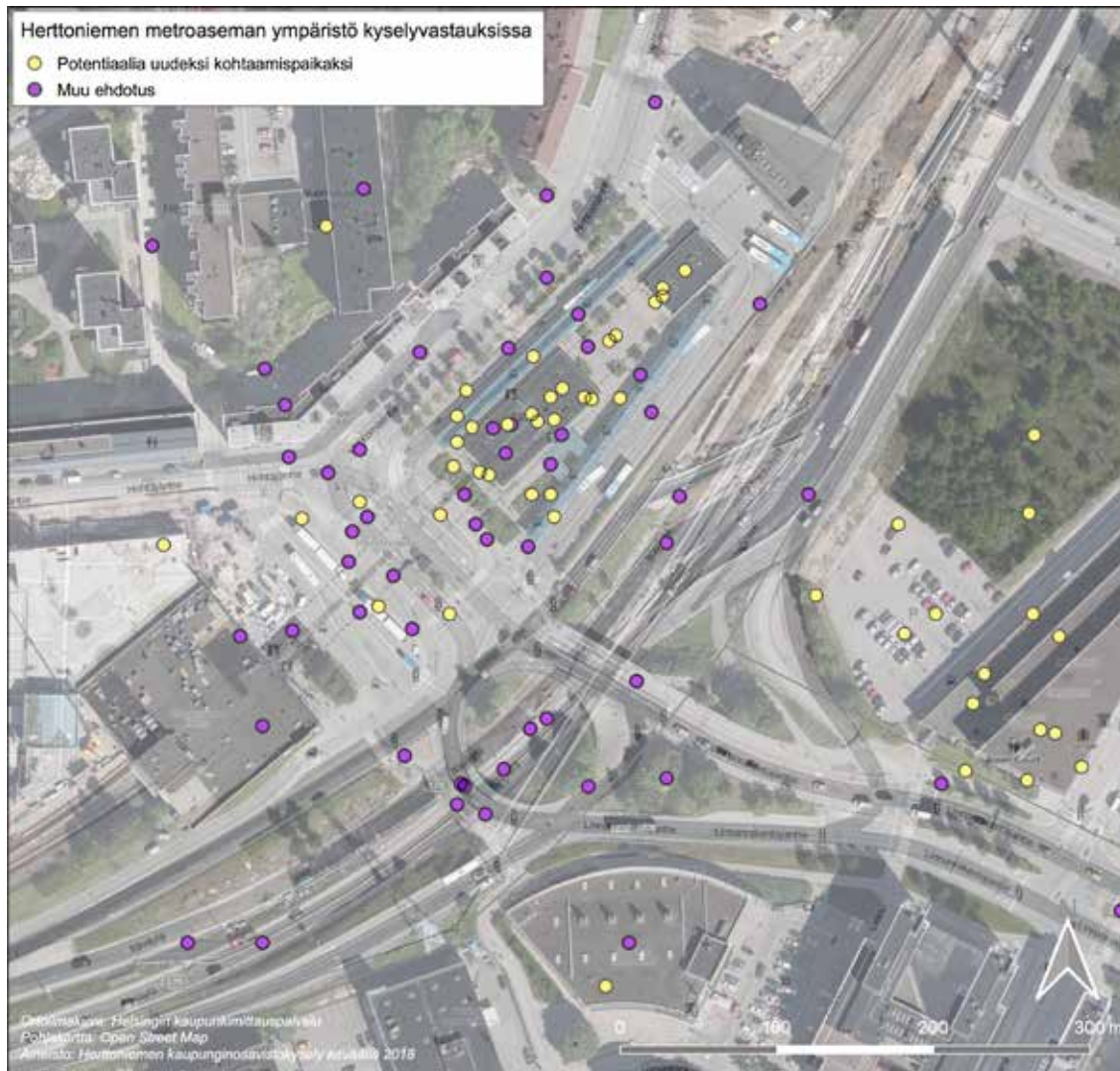
Herttoniemen metroasema on viihtyisä kohtaamispaikka, jossa kaupunkilaiset voivat yhdessä tehdä ja toimia. Aseman läheisyydestä löytyy terassi, ravintoloita sekä penkkejä istuskelua. Alueella on myös koripallokenttä, jossa halukkaat voivat pelailla vapaasti. Uusittu lippuhalli sisältää erilaisia palveluita ja kortteleissa on kaduille avautuvia kaupallisia tiloja. Asemalla palvelee myös kirjaston palautuspiste. Metroaseman ympäristö koetaan turvalliseksi ja järjestyshäiriöiden määrä on vähentynyt.

Metroaseman ympäristössä liikkuminen jalan ja pyöräillen on kaupunkimaisen vaivatonta ja turvallista kaikenikäisille kulkijoille. Niin autoilijat, pyöräilijät kuin jalankulkijatkin on erotettu toisistaan selkeästi omille väylilleen. Asemalla palvelee kunnollinen pyöräparkki ja asemalta voi myös napata mukaansa kaupunkipyörän. Aseman tuntumassa palvelee pyörähuoltopiste.

Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden omat kaistat jatkuvat myös Itäväylän yli Herttoniemenrannan suuntaan, jonne kulku asemalta on miellyttävää ja hyvin valaistua. Myös Roihuvuoren vesitornilta on turvallinen ja selkeä kävely- ja pyöräily-yhteys Länsi-Herttoniemen puolelle. Aseman liityntäliikenne toimii sujuvasti ja kaikki bussipysäkit ovat katettuja.

Kyselystä poimittua

Herttoniemen metroaseman ympäristöön jätettiin runsaasti merkintöjä Itäväylän ylittämisen vaikeuteen liittyen. Vastaajat kertoivat, että kulku on tällä hetkellä jalankulkijoille todella hankala liikenneympyrän ja useiden liikennevalojen vuoksi. Niin ikään Hiihtomäentielle toivottiin selkeämpiä pyöräilykaistoja. Herttoniemenrannan suuntaan toivottiin parempaa talvikunnossapitoa.

”Voisiko metroasemalta Herttoniemenrantaan tehdä kävelytunnelin. Itäväylän ylittävä risteys on todella aikaa vievä ja epämiellyttävä ylittää. Kaksissa liikennevaloissa joutuu seisomaan, koska harvoin molemmista valoista ehtii samalla yli. Paikka on tuulinen ja saasteinen seistä. Lisäksi mäki metriksen suuntaan on jyrkkä esim. pyörätuolin käyttäjille.”

”Pitäisi ehkä kattaa alue paremmin, mutta nyt täällä ei ole oikein mitään kiinnostavaa toimintaa: Ulkotori tai sisätori, kulkijoita ainakin on.”

”Taukotila ja Pyöräpaja ovat olleet mielestäni todella onnistuneita hankkeita sekä yrityksiä elävöittää metron seutua, toivon että jatkoa seuraa.”

Siilitien Metroasema

Siilitien metroaseman alueella palvelevat monet erilaiset palvelut, kuten lähikauppa ja ravintoloita. Metroaseman välittömässä läheisyydessä on uutta tornimaista asuinrakentamista ja alue on saavutettavissa mutkattomasti kävellen, pyöräillen sekä liityntäbuseilla.

Miten visioon päästään?

Kaupungilla ja kaupunkilaisilla on halua ideoida yhdessä tapoja aktivoida Siilitien metroaseman lähialue ja tuoda sinne palveluita. Siilitien metroaseman ympäristön tulevaisuutta hahmotellaan ajankohtaisessa Länsi-Herttoniemen kaavahankkeessa.

Visiota voidaan edistää laajalla osallistumisella ja aktiivisella vuoropuhelulla näissä hankkeissa. Kaupunkilaiset voivat edistää metroaseman yritysalueen puolen kaavoitusta aloittamalla keskustelun ideasta päättäjien kanssa.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

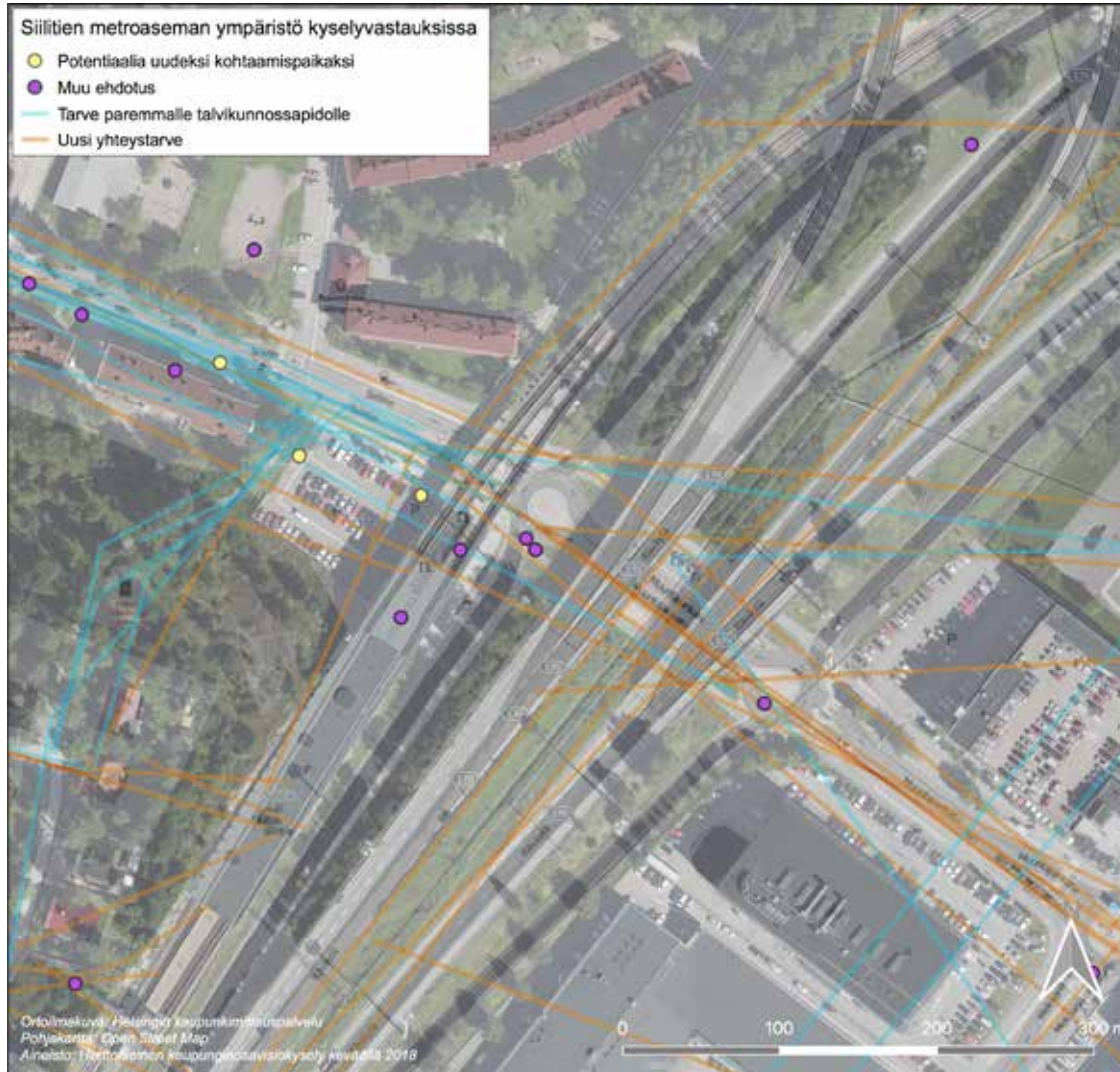
Siilitien metroaseman ympäristöstä on muodostunut elävä ja aktiivinen keskus, jossa voi hoitaa arkisia palvelutarpeita. Metroaseman viereisen vanhan pysäköintialueen päälle on kaavoitettu korkea kerrostalo, joka on arkkitehtuuriltaan yhtenevä aseman designin kanssa. Kerrostalon alakerrassa on päivittäistavara-kauppa ja uutta pysäköintitilaa löytyy maan alta. Asemarakennelman yhteydessä on myös ruokapaikkoja.

Siilitien metroasema on saavutettavissa niin jalan, pyörällä kuin busseilla. Siilitien ja läheisen liikenneympyrän kohdilla on riittävästi turvallisia ylityspaikkoja jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Metroaseman viereinen jyrkässä mäessä sijaitseva kävelytie on valaistu. Asemalta kulkee uudelle oppilasasuntolalle asti leveä kävelytie. Jalankulkuyhteyksiä on kehitetty ja väyliä pidetään kunnossa myös talvella. Metroasemalla palvelee kaupunkipyöräasema ja vaihdot metrosta Viikin suuntaan meneviin busseihin on sujuvaa.

Laajemmin Siilitien estevaikutusta on vähennetty ja sen eri puolilla sijaitsevat alueet on integroitu aiempaa vankemmin toisiinsa kaupunkimuotoilun keinoin. Esimerkiksi Väinö Valveen puiston parantaminen on tuonut alueita yhteen. Yritysalueen puolelle metroasemaa on rakentumassa sekoittunutta ja tiiviimpää rakentamista, joka edelleen lisää edellytyksiä vilkkaalle ja palvelurikkaalle metroaseman seudulle. Vilkas seutu koetaan kuitenkin turvallisena ja järjestyshäiriöt ovat vähentyneet.

Kyselystä poimittua

Siilitien metroaseman ympäristössä korostuivat toiveet paremmasta talvikunnossapidosta Herttoniemen yhteiskoulun suuntaan. Toivomuksissa toistui myös helpompi kulku Siilitien metroasemalta Itäväylän toiselle puolelle. Karttapaikannuksia Siilitien asemalle tehtiin huomattavasti vähemmän kuin Herttoniemen metroaseman ympäristöön. Muutamat ideat käsittelivät Siilitien metroaseman kehittämistä pieneksi paikalliseksi kesukseksi esimerkiksi palveluja lisäämällä. Vastauksissa toivottiin asemalle kulun mahdollistamista myös Oravatie päästä.

”Siilitien metroaseman tienoo voisi olla samankaltainen minikeskus kuin Herttoniemen metroaseman alue. Muutama kauppa ja kahvila. Ravintola Siilinpesä on jo alku.”

”Eikö metroaseman läheisyyteen tai Siilitielle saisi jonkun asukastilan?”

”Metroasemalta voisi olla suora kulkuyhteys myös toisesta päästä Oravatielle.”

4 TILAT JA ALUSTAT RUOHONJUURITASON TOIMINNALLE

Herttoniemen kaupunginosa tarjoaa puitteet kukoistavalle kaupunkikulttuurille ja asukkaiden yllättäville kohtaamisille. Tilat ovat aktiivisessa käytössä ja niitä on riittävästi erilaisille toimijoille ja kaikkien kukkarolle.

Tilojen hallinnoinnin ja käyttämisen kehittäminen

Kaupunginosan alueella on tunnistettu useita toimivia ratkaisuja yhteisten tilojen sujuvaan hallintaan ja käyttöön rohkeiden kokeilujen seurauksena. Alueen koulujen ja päiväkotien tilat ovat aktiivisessa yleishyödyllisessä käytössä ilta-, viikonloppu-, ja lomakausien aikana. Kaupunkilaisten oma aktiivisuus on merkittävä alusta asukaskeskeiselle toiminnalle.

Miten visioon päästään?

Kaupungin tilojen parempi ja joustavampi asukas- ja järjestökäyttö vaatii aktiivista keskustelua kaupungin ja kaupunkilaisten välillä sitoutumisesta ja vastuullisuudesta. Tilojen käytön kehittämisen edellytyksenä on avoin mieli, esteeksi osoittautuneiden käytäntöjen harkittu purkaminen, ja rohkeus tehdä kokeiluja.

Hertsikan Pumppu -osuuskunnan hiljattainen kartoitus Herttoniemen alueen (Länsi-Herttoniemi ja Herttoniemenranta) asukastoimijoista ja tiloista toimii hyvänä keskustelua edistävänä työkaluna. Raportissa käydään läpi tilojen käyttäjiä, käytettävissä olevia tiloja sekä tilojen tarvetta. Olemassa olevien tilojen käytön lisääntyminen sekä alueen asukaslähtöisen toiminnan kasvu ovat hyviä mittareita vision toteutumiselle.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Herttoniemen kaupunginosan alueella sijaitsevat kaupungin omistamat tai hallinnoimat tilat ovat aktiivisessa paikallisten toimijoiden käytössä. Tilojen varaaminen ja käyttäminen on vaivatonta ja kaupunkilaiset voivat hyödyntää tiloja joustavasti. Kaupungin kokeilujen jäljiltä on syntynyt uudenlainen tilojen varausjärjestelmä, joka toimii yhteensopivasti kirjastokorttijärjestelmän kanssa. Tämän seurauksena esimerkiksi koulutilojen iltakäyttö on erittäin suosittua harrastustoiminnan parissa ja työväenopiston luokkiin pääse kesälläkin.

Runsaasta käytöstä ja lisääntyneestä joustavuudesta huolimatta tilat ovat hyvässä kunnossa. Pitämällä käyttämänsä tilat siisteinä käyttäjät voivat kerätä bonuspisteitä, joilla tilavuokrista on mahdollista saada alennusta. Tilat ja käyttötarpeet ovat myös löytäneet toisensa aiempaa täsmällisemmin siitä lähtien kun tilojen hallinnointiin on aktiivisesti osallistunut kaupungin lisäksi asukasraati.

Tilojen hallinnoinnin lisäksi kaupunkilaisten omaehtoista toimintaa tuetaan monin tavoin. Järjestöille on tarjolla osallistumisrahaa, joka laskee toiminnan kasvaessa ja on näin ollen tarkoitettu toiminnan aloittamisen tueksi. Kaupunkilaisten omaehtoinen toiminta on myös itsessään tärkeä voimavara. Yksi vakiintuneempi paikallistoimija on ottanut roolia toimia itseorganisoituvan kaupunkiaktiivisuuden alustana ja he auttavat koordinoimaan myös muuta toimintaa alueen tiloihin.

Kaupunginosassa on kokeilujen kautta onnistuttu myös saamaan aikaan uudenlaisia asukkaita ilahduttavia kohtaamisia tilojen limittaisellä ja päällekkäisellä käytöllä. Esimerkiksi asukastilojen toiminta sekä vanhusten ja erityisryhmien päivätoimintapalvelujen toiminta kohtaavat samoissa tiloissa, mahdollistaen ikääntyvien ja päiväkotikäisten yhteiset satunnaiset leikkihetket.

Toimintaa tyhjiin tiloihin

Vajaalla käytöllä olevat ja asukkaita lähellä sijaitsevat muut kuin koulukäytössä olevat tilat on soveltuvin osin otettu asukas- ja järjestötoiminnan käyttöön. Tilojen käytön kestävyyttä vahvistavat uudenlaiset innovatiiviset varaus-, toiminta- ja sopimusmallit. Myös yhteisten ulkotilojen hyödyntäminen tapahtumapaikkoina on helppoa ja joustavaa.

Miten visioon päästään?

Vision toteutuminen vaatii paljon keskinäistä keskustelua alueen toimijoiden, kiinteistöjen omistajien ja kaupungin tilapalveluiden kesken. Sekä julkisten palveluiden että yksityisten toimijoiden hallinnoimat tilat on ensiksi kartoitettava. Hertsikan Pumpun vuosina 2017-2018 tekemä tilakartoitusraportti "Herttoniemen alueen asukastilakartoitus" toimii hyvänä pohjana työn aloittamiselle. Talo- ja vuokrayhtiöiden puolella taloyhtiöiden hallitukset sekä talotoimikunnat ovat avainasemassa vajaakäytössä olevien tilojen yksilöimisestä keskusteltaessa.

Tilojen käyttöönoton mahdollistaa lopulta kuitenkin uudenlaisten tilojen käyttömallien kehittäminen ja onnistuneet sopimusneuvottelut tilojen käyttömahdollisuuksista. Huomioitavia kysymyksiä ratkaistavaksi ovat muun muassa tilojen hallinnointi, siivous, kunnossapito, avaimien luovutus, turvallisuus ja järjestyksen valvonta.

Käyttöneuvotteluja on mahdollista tehostaa digitaalisin palveluin. Asukkaat voivat esimerkiksi kehittää Airbnb-tyylisiä tiloja asukastoimintaan välittävän alustan. Potentiaalisen ratkaisun syntyessä, kaupunki tai muu toimija voi ottaa alustan jatkokehittämiseen ja ylläpitämiseen sitä.

Vision toteutumista voidaan seurata uusien asukaskäyttöön avautuneiden tilojen määrällä sekä sillä, että alueella näkyy vähemmän rakennuksia ja tiloja, jotka ovat iltaisin tyhjiä tai pimeinä.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Kaupunginosan elävä kaupunkikulttuuri on saanut käyttöönsä uudenlaista toimintatilaa koulumaailman ulkopuolisten julkisten palvelujen ja yksityisten toimijoiden kiinteistöjen keskuudesta. Tällaisia tiloja on löydetty ja saatu käyttöön taloyhtiöiden ja vuokrayhtiöiden keskuudesta, kun esimerkiksi vähällä käytöllä olleiden kerhotilojen hyödyntämisestä on laadittu sopimuksia. Yhtä lailla seurakuntien omistamista tiloista on neuvotellen saatu uutta tilaresurssia.

Julkisten palvelujen tiloja on niin ikään onnistuttu ottamaan laajemmin asukastoiminnan käyttöön. Tämä koskee sisätilojen ohella myös piha- ja ulkotiloja (myös koulujen pihoja), jotka ovatkin usein erilaisten pop-up-tapahtumien värittämiä. Uusien tilojen löytymistä on vauhdittanut Airbnb-henkinen palvelu, jonka tietokantaan mikä tahansa toimija voi lisätä vähällä käytöllä olevia tilojaan vuokrattavaksi.

Kaupunginosassa on myös avattu järjestöjen yhteistila, jossa eri toimijat voivat yhtäläisin mahdollisuuksin järjestää toimintaa ja tapahtumia kaupunkilaisille. Tila on kaupungin kustantama, mutta alueen toimijoiden yhteisesti hallinnoima ja valvoma.

5 OSTARIT JA PALVELUT

Kaupunginosan kaupallisten ja julkisten lähipalveluiden katoaminen on pysähtynyt. Asuinalueiden keskellä sijaitsevat ostarit ja torit elävät uutta nousukautta uudenlaisten palvelukonseptien, tapahtumien ja niiden päivitetyn ilmeen myötä. Koulu-, päiväkotij- ja muiden julkisten palvelujen määrä kasvaa jatkuvasti asukasmäärän myös kasvaessa.

Torit ja ostarialueet eläväiksi

Kaupunginosan vanhat ostarit ovat elinvoimaisia ja niiden siistit ja vehreät ilmeet kutsuvat kävijöitä viipyilemään. Uudessa ostaritulokkaassa Hertsissä palvelee kaupallisten palvelujen ohella houkutteleva uusi kirjasto ja asukkaat hyödyntävät Hertsin toiminnassaan ahkerasti. Kaupunginosan torialueilla on säännöllisesti toimintaa ja paikallisia tapahtumia. Hertsiniemenrantaan on syntynyt uutta toritoimintaa.

Miten visioon päästään?

Ostareiden ja torien kehittämistä käsitellään ajankohtaisista kaupungin hankkeista Länsi-Herttoniemen kaavahankkeen, koko kaupunginosan aluesuunnitelman, ja Herttoniemen metroaseman suunnittelu- ja toteutuskilpailun yhteydessä. Prosesseihin osallistuminen lisää kaupungin mahdollisuuksia ottaa kaupunkilaisten toiveet ja visio huomioon. Hertsin tapauksessa vuoropuhelua ostarin kehittämisvisiosta on jatkettava suoraan hanketta toteuttavan rakennuttajan kanssa.

Vahojen ostarien ja toritilojen kehitystyötä ja viihtyisyyden kasvattamista voidaan tehdä myös konkreettisesti yhdessä. Suuremmat muutokset, kuten peruskorjaukset, on mahdollista toteuttaa yhteistyössä yrittäjien, omistajien, kaupungin ja asukkaiden kanssa. Pienempiä ja kevyempiä toimia taas pystyvät joko ostarin yrittäjät ja/ tai asukkaat toteuttamaan itse talkoovoimin ja yhteisöllisellä hengellä.

Vision toteutumista voidaan torialueilla seurata pitämällä silmällä järjestettävien paikallisten tapahtumien määrää. Ostarialueilla taas yksityisillä omistajilla ja liikkeenpitäjillä on suuri merkitys alueiden kehittymiselle. Vision toteutuminen näkyy vanhoilla ostareilla toiminnan jatkuvuutena.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Herttoniemen kaupunginosassa vanhat ostoskeskukset ovat uudistuneet harkitusti ja kulttuuriarvot huomioiden. Niiden päälle, kylkeen tai viereen on rakentunut myös asuntoja ja toimistotilaa. Ostareilla voikin aistia monenlaista kaupunkielämää ja liikettä. Ostarit paitsi palvelevat arkisia tarpeita myös miellyttävät silmää, sillä sekä kaupunki että kaupunkilaiset ovat tuoneet ympäristöön sekä taidetta että istutuksia. Viihtyisässä ympäristössä voi myös viipyillä useilla penkeillä. Ostarien luo pääsee helposti pyörällä ja ostareilta löytyy kaupunkipyöräasemat sekä riittävästi pyöräparkeja.

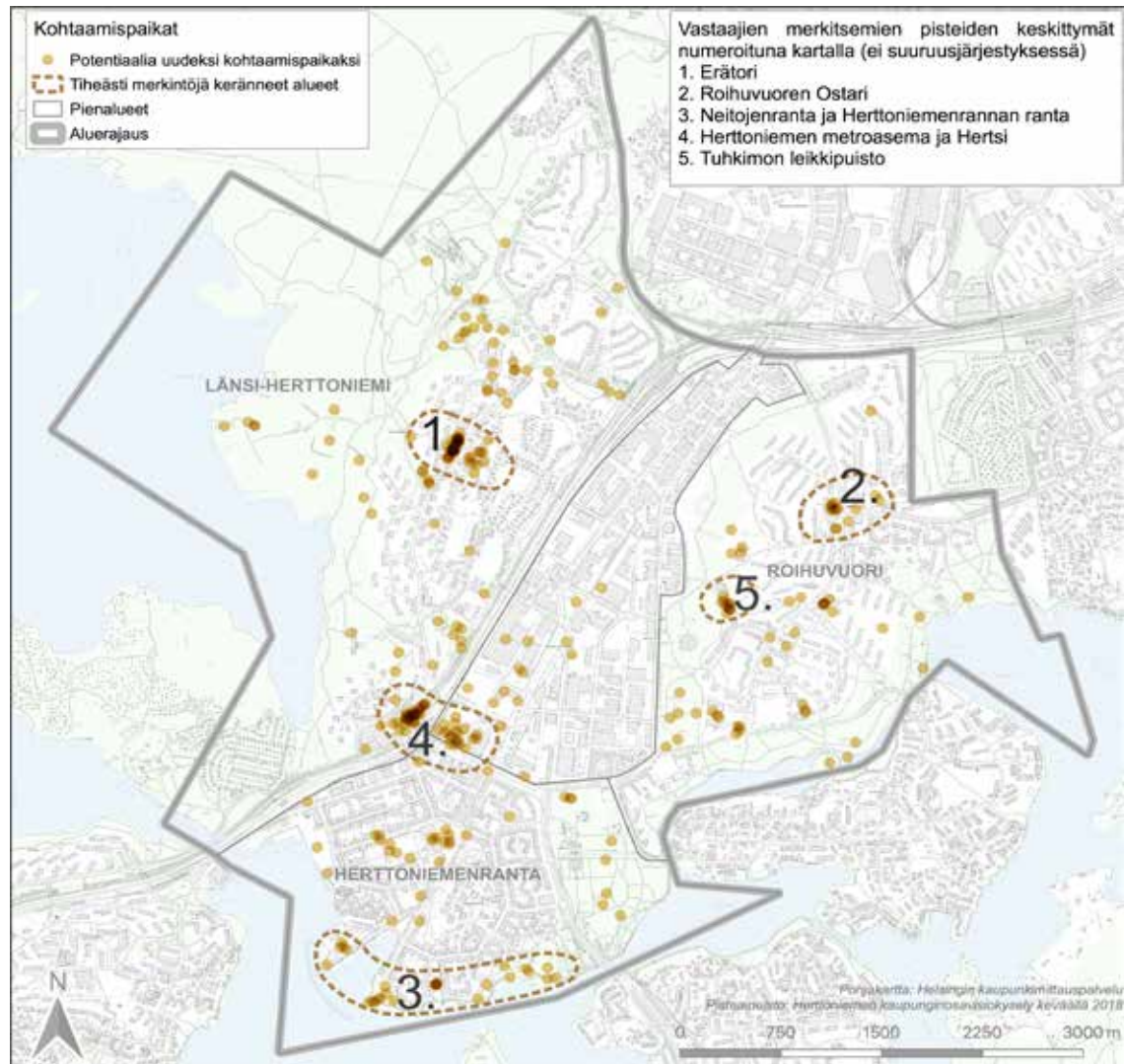
Roihuvuoren ostarilla korkeammat rakennukset sekä lisääntynyt oleskelutila, kuten kesäkahvila ovat lisänneet elävyyttä. Ostarilla on aktiviteetteja myös iltaisin ja paljon erilaisia harrastusmahdollisuuksia. Roihuvuoren ostarin viihtyisyyden takaavat kauniit istutukset, joilla sen keskuksesta on tehty puutarhamainen. Erätorin ostarilla vetonaulana toimii käyttöön entisöity pieni ja sympaattinen elokuvateatteri. Lisäksi alueella on ajanviettotilaa nuorille sekä erilaisia etätyöpisteitä. Parkkipaikalle on tuotu kaupunkipyöriä sekä torimaista toimintaa, minkä kruunaa esiintymislava.

Herttoniemen metroaseman kylkeen muodostetun uuden toritilan lisäksi Herttoniemenrannan Neitojenrantaan on syntynyt uusi vilkas tori. Torilla on erilaisia kesätapahtumia sekä kahviloita. Neitojenrannasta on muodostunut "Itä-Helsingin Kauppatori", mikä houkuttelee meren läheisyydessään pysähtymään ja viihtymään. Ostareiden jälleensyntyminen on myös lisännyt kivijalkaliikkeiden ja muiden pienpalveluiden kysyntää. Liikehuoneistot ovat säilyneet liikehuoneistoina ja kaupallisia lähipalveluita on saatavilla laajalti kaupunginosan alueella. Kaupunginosan toritilat toimivat torimyynnin ohella tapahtumapaikkoina monenlaiselle kaupunkikulttuurille.

Alueen uusimmasta ostoskeskuksesta Hertsistä löytyy monipuolisia kahvila- ja ravintola-, elokuvateatteri- ja liikuntapalveluita. Hertsin helmi on koko aluetta monenlaisin tarjoamin palveleva uusi kirjasto. Sen palvelut eivät rajoitu pelkästään ostariin, vaan muun muassa kirjastoauto kiertää koko kaupunginosan alueella ja varausten noutopisteitä on liikkumisen solmukohdissa. Kirjaston yhteydessä on myös taidenäyttelytila, jossa on säännöllisesti erilaisia näyttelyitä. Hertsistä löytyy kokoustiloja asukasyhdistysten ja muiden järjestöjen toimintakokouksia varten sekä muita ei-kaupallisia tiloja. Hertsissä kaupunkilaiset voivat nauttia viihtyisästä ja siististä ympäristöstä sekä pysähtyä asukaskahvilaan.

Kyselystä poimittua

Vastaajat jättivät 299 merkintää uusiksi potentiaalisiksi kohtaamispaikoiksi. Näistä tiheimmin merkintöjä keräsivät Herttoniemen metroasema, Erätörin ja Roihuvuoren ostarit, leikkipuisto Tuhkimo, sekä Neitojenranta Herttoniemenrannassa.

[Roihuvuori:] “Ostarille pitäisi saada lisää eloa, pieniä, toimivia, avonaisia liiketiloja, esimerkiksi kahviloille, ravintoloille, miksei vaikka kirjakaupalle. Nyt ostari on suljetun oloinen, kun ikkunat on teipattu umpeen monin paikoin.”

[Erätöri:] “Elokuvateatteri tai jokin muu yhteinen juttu, Alepan varassa tämä juttu ei kauaa lennä. Etätyötilaa tai vastaavaa?”

[Herttoniemenranta:] “Kiinteät toripenkit/pöydät Neitojenrannan tiiliosiolle ja sitten kerran kuukaudessa tai jotenkin torimyyjiä paikalle ja kaloja sekä vihanneksia voisi myydä vaikka suoraan veneistä, ei tarvitse raahautua Kauppatorille eikä Hakaniemeen.”

[Hertsit:] ”Ihmisläheisyyttä, joka isossa laitoksessa helposti jää jalkoihin.”

Eri-ikäisten palvelut ja tilat

Kaupunginosan koulu- ja päiväkotipalvelut on suunniteltu siten, että kaikille ryhmille on riittävästi paikkoja ja tilat sijaitsevat hyvin saavutettavissa paikoissa. Nuorille ja ikääntyneille on sopivia ja helposti saavutettavia tiloja ja palveluja muun muassa Hertsissä.

Miten visioon päästään?

Visioon pääsemiseksi suomen- ja ruotsinkielisen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen sekä muiden ryhmien palveluita kehitetään alueen väestönkasvun ja palveluiden käytön mukaisesti.

Länsi-Herttoniemen käynnissä olevassa kaavahankkeessa mahdollistetaan päiväkotien laajentaminen. Herttoniemen sairaala-alueen kaavassa on varauduttu mahdollisuuteen toteuttaa alueelle päiväkotia.

Hertsiiin avataan nuorisotilan ohella liikunta- ja hyvinvointipalveluita. Niiden laadun ja sisältöjen kehittäminen tapahtuu vuoropuhelussa asukkaiden, rakennuttajan ja kaupungin kesken.

IDEOITA TULEVAISUUDESTA 2030

Herttoniemen kaupunginosa on houkutteleva alue niin lapsiperheille, nuorille kuin ikääntyvillekin. Alueella on riittävästi peruspalveluita asukas pohjaan nähden. Koulu- ja päiväkotiverkkoa on päivitetty vastaamaan kasvavan väestön tarpeita. Varhaiskasvatus ja perusopetus tarjotaan lähipalveluina. Herttoniemeen on perustettu myös uusi lasten neuvola.

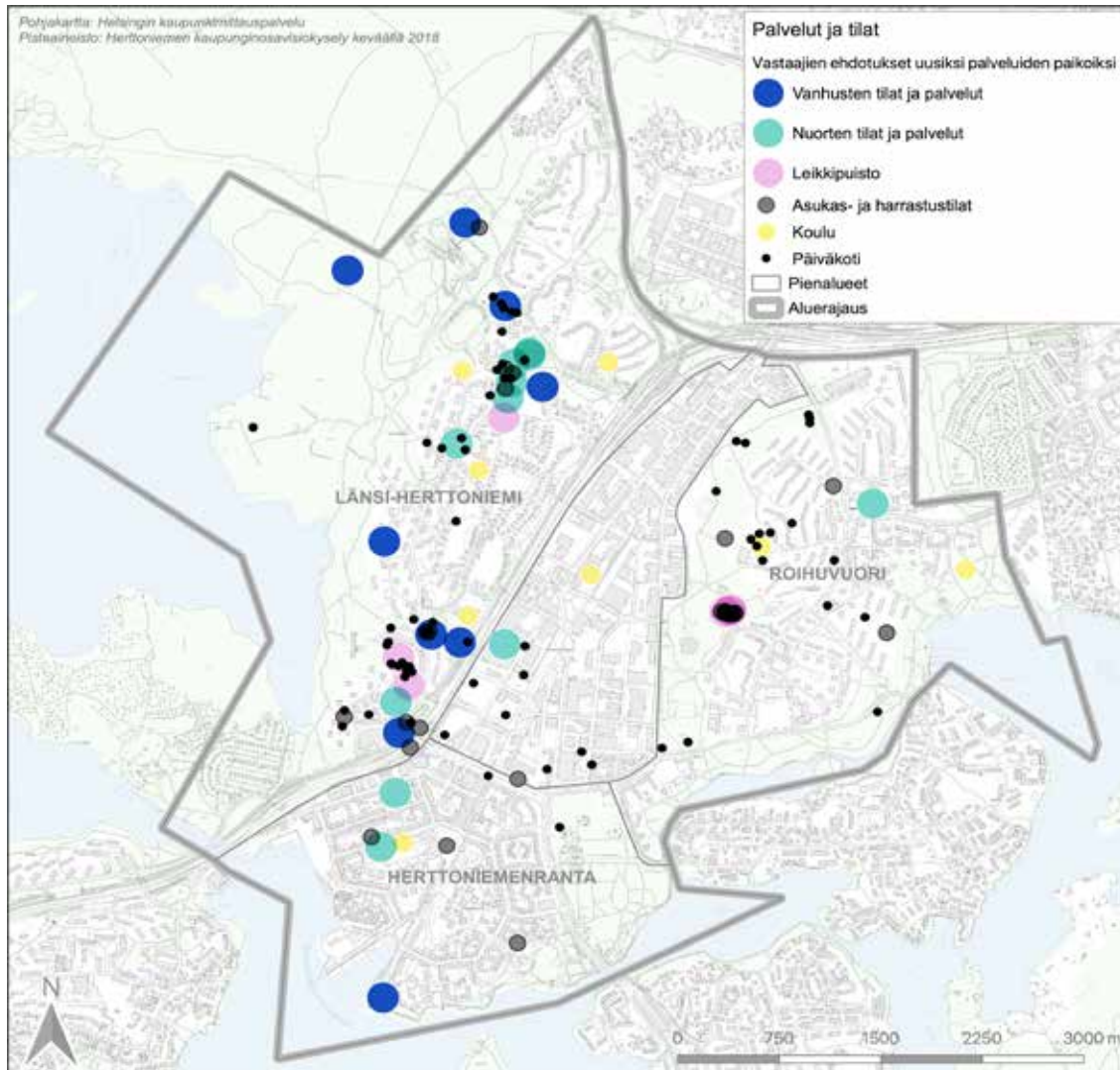
Ikääntyneet pystyvät asioimaan Kalasataman sote-keskuksessa uutta palvelubussia hyödyntäen. Alueelle on rakennettu myös uutta ikääntyneiden tarpeita palvelevaa asuntokantaa sekä tuki- ja apupalveluita saa kaupunginosasta. Laajemminkin uusrakentamisessa on varmistettu, että ikääntyvien liikkuminen alueella on vaivatonta ja turvallista. Uudet palvelupaikat, kuten liikuntapuisto ja Hertsin ostoskeskuksen sisäliikuntatilat tarjoavat myös ikääntyville liikuntamahdollisuuksia.

Kokoontumis- ja toimintapaikkojen lisääminen on saanut aikaan myös vireämpää toimintaa vanhusten ja erityisryhmien saralla. Tiloissa kohtaavat eri-ikäiset ja taustaiset ihmiset, mikä tekee kaupunginosasta ainutlaatuisen yhteisön.

Hertsiiin on siirtynyt kirjaston ohella Länsi-Herttoniemestä myös nuorisotila. Sen toimintaa on jatkuvasti uudistettu käyttäjien tarpeita herkästi kuunnellen. Kaupunki on myös tutkinut nuorisolle suunnatun tilan sijoittamista Herttoniemen uudistuneen metroasemakokonaisuuden kiinteistöihin. Nuorille tärkeät paikat, kuten Herttoniemen yhteiskoulun rappuset, koulujen pihat sekä reitit kouluun ovat säilyneet viihtyisinä ja turvallisina. Jalkautuvan nuorisotyön avulla ennen turvattomilta tuntuneet paikat, kuten metroasemat ja Roihuvuoren ostari, ovat nyt suosittuja kohtaamispaikkoja myös nuorille.

Kyselystä poimittua

Kyselyyn vastanneet saivat merkitä kartalle paikkoja uudelle palvelurakennukselle sekä määrittää mikä palvelu on kyseessä. Paikkoja merkittiin yhteensä 303 ja toivotuimpia olivat asukas- ja harrastustilat sekä päiväkodit.

”Vanhusten palveluasumista sosiaalisen yhteisöasumisen mallilla.”

”Jonnekin monitoimitiloja, joissa voisi aamupäivisin käydä lasten kanssa (päiväkodit), iltapäivisin vanhukset ja iltaisin nuoret.”

”Strömsin kartano lasten ja nuorten harrastepaikkana on täydellinen, eikä sitä saa muuksi muuttaa!”

VISIO ON VALMIS, MUTTA TYÖ JATKUU

Herttoniemen kaupunginosan asukkaat ja käyttäjät sekä Helsingin kaupunki kehittävät aluetta yhdessä. Paremmat vuorovaikutuksen tavat ovat helpottaneet suunnittelijoiden työtä sekä lisänneet kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia. Erilaisia keinoja osallistua on tarjolla monissa eri paikoissa ja myös perinteisesti hiljaisemmat ryhmät ovat tuoneet näkemyksiään esille.

Päättäjien aktiivisempi osallistuminen visiotyön kaltaiseen työskentelyyn vahvistaa tulevaisuudessa osallistumisen mielekkyyttä, kun ruohonjuuritaso, suunnittelutaso ja päätöksentekotaso ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Kaupunginosassa on aktiivista vapaaehtois- ja yhdistystoimintaa, minkä piirissä etsitään ratkaisuja myös vuorovaikutuksen haasteisiin.

Helsingin kaupunginosien kehittäminen ja suunnittelu on kaupungin nopean kasvun ja siitä seuraavien tiivistämissä paineiden myötä yhä kompleksisempää ja haastavampaa. Ihmisten halu osallistua oman elinympäristönsä suunnitteluun on lisääntynyt ja ymmärrys kaupunkikehittämisen prosesseista kasvanut.

Kaupunginosan kehittäminen vaatii uudenlaisia vuorovaikutuksen tapoja ja kulttuuria.

Helsingin kaupunki on vastannut muutostarpeisiin uudistamalla omaa johtamisjärjestelmäänsä. Uudet toimialat luovat edellytyksiä tehokkaammalle toiminnalle ja lisäävät kokonaisvaltaista lähestymistapaa kaupungin kehittämiseen. Uusi osallisuusmalli tarjoaa uudenlaisia vuorovaikutuksen tapoja kaupungin ja kaupunkilaisten välille. Myös kaupungin strategiassa korostetaan asukkaiden vaikutusvallan lisäämistä oman elinympäristönsä suunnitteluun.

Herttoniemen kaupunginosavisio on kokeiluhanke, jossa on etsitty uudenlaisia tapoja kaupunkilaisten ja kaupungin toimijoiden yhteistyölle. Kaupunginosan suunnitteluun ja kehittämiseen kohdistuu paljon odotuksia sekä alueen asukkailta ja käyttäjiltä että suunnittelijoilta ja toimihenkilöiltä. Erilaisten odotusten ja tarpeiden yhteensovittaminen vaatii monenlaisia yhteistyön muotoja, joissa eri toimijat voivat kokea osallisuutta ja vaikuttavuutta.

Kuva: Jonna Kangasojä

Kaupunginosavision tavoitteena onkin ollut luoda edellytykset Herttoniemen kaupunginosan kestävämmälle kehittämiselle.

Kaupunginosavision työstämisen aikana niin yhteistyöryhmässä, ohjausryhmässä kuin visioilloissakin on pohdittu, miten eri toimijoiden yhteistyötä voitaisiin kehittää ja mitkä asiat ovat vision kannalta tärkeimpiä. Herttoniemen kaupunginosan alueella on paljon aktiivista yhdistystoimintaa ja asukasyhdistykset ovat olleet visiotyössä merkittävässä roolissa. Herttoniemen kaupunginosassa onkin totuttu olemaan yhteydessä kaupunkiin ja vaikuttamaan alueen suunnitteluun. Yhteinen tahtotila alueella on, että yhteistyö kaupungin kanssa olisi tulevaisuudessa joustavaa ja molemmin suuntaista.

Kokeiluhankkeen luonteen mukaisesti visioprosessista voidaan oppia sekä onnistumisista että kehitystarpeista. Parhaimmillaan prosessi tarjosi hetkiä, joissa kaupunkilaiset ja kaupungin toimihenkilöt pääsivät kohtaamaan uudella tavalla. Erilaiset pienryhmätyöskentelytilanteet sekä yhteistyöryhmän tapaamiset synnyttivät myös henkilökohtaisia suhteita, jotka mahdollistavat

keskusteluiden jatkumisen myös hankkeen päättymisen jälkeen. Ohjausryhmän työskentely voidaan nähdä myös rohkaisevana esimerkkinä kaupungin eri toimialojen keskinäisen yhteistyön vahvistamisesta.

Vaikutti siltä, että kaupungin panostus kaupunginosavision kaltaiseen osallistumisprosessiin sai monet asukkaat innostumaan hankkeesta. Osallistujat toivoivat kuitenkin myös poliittisten päättäjien kattavampaa osallistumista. Monet asukkaat ilmaisivat visioilloissa huolensa siitä, että visioon kirjattujen tavoitteiden pitävyys voi heikentyä ilman päättäjien sitoutumista prosessiin. Haasteita tuotti lisäksi asukkaiden kattava tavoittaminen viestinnän keinoin.

Herttoniemen kaupunginosan eri alueet eli Länsi-Herttoniemi, Roihuvuori ja Herttoniemenranta ovat omaleimaisia sekä historialtaan että identiteetiltään. Alueiden erilaisuus oli koko prosessia leimaava kysymys, mistä on tärkeää oppia. Hallinnollisen kaupunginosarajauksen sisällä eri alueilla on hyvin erilaisia tarpeita ja toiveita ja myös lähtökohdat kaupungin kanssa toimimiselle ovat

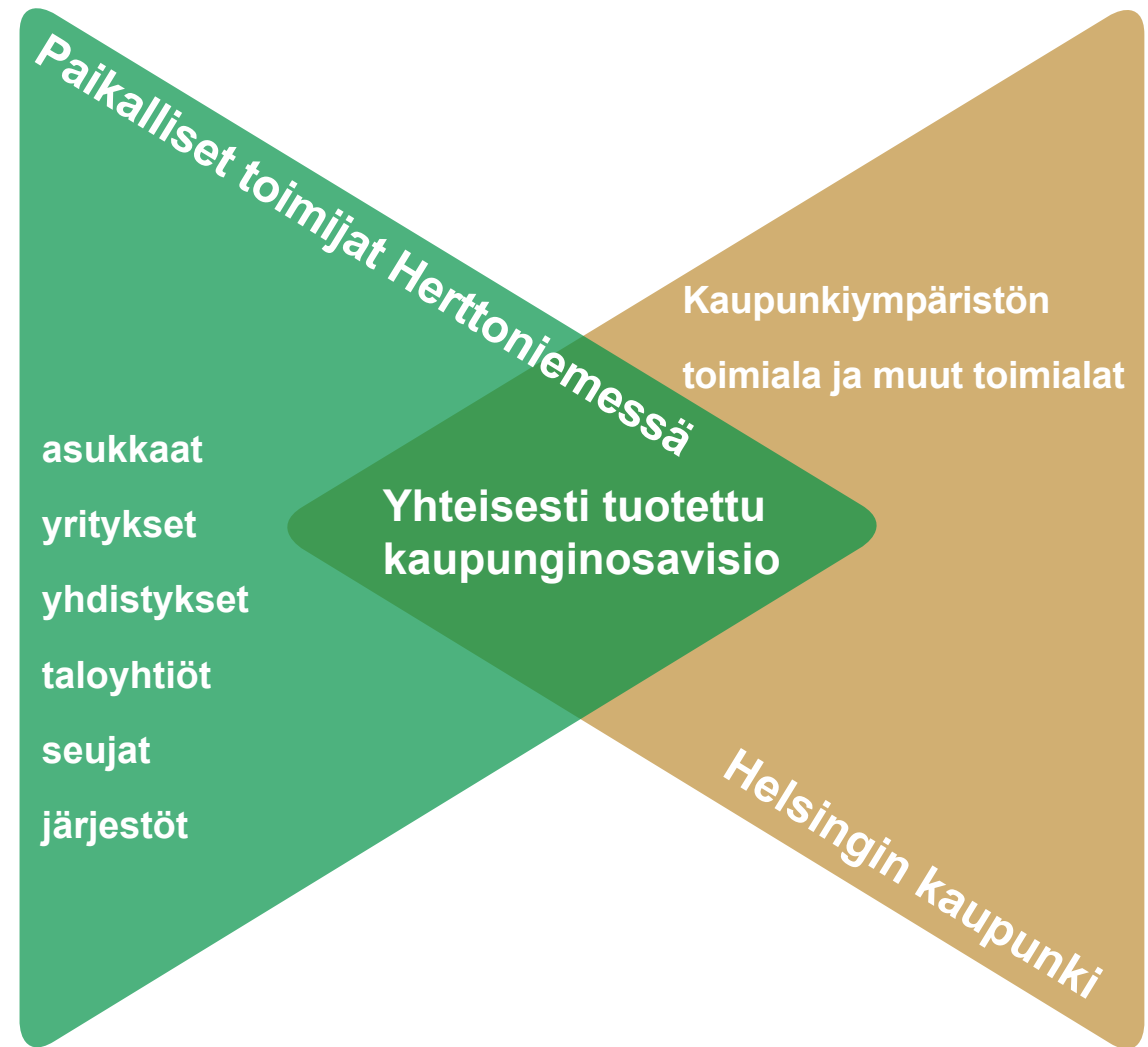

Kuva: Jonna Kangasojä

erilaiset. Paikallisidentiteettien huomioiminen ja eri alueiden tasapuolinen käsittely kaupunginosavision kaltaisessa työssä on edellytys laajan alueen tarkastelulle.

Kaupunginosavision tarkoitus on näyttäytyä yhteisenä tehtävänä, johon kukin pystyy vaikuttamaan omalla tavallaan. Vision toteutuminen vaatii aktiivisia toimia sekä kaupungilta että kaupunkilaisilta niin yhdessä kuin erikseen. Etenkin kaupunkilaiset ovatkin toivoneet kannustusta siihen, että visiota on mahdollista ja saa lähteä aktiivisesti edistämään myös omaehtoisesti. Kaupungilta odotetaan samanaikaisesti sitoutumista yhdessä muotoiltuihin tavoitteisiin. Visioon kirjatut ideat ja näkemykset ovat sekä yksittäisten ihmisten että ryhmäkeskusteluiden tulosta.

Tulevaisuuteen tähtäävän vision tarkoituksena on olla alusta Herttoniemen kaupunginosan yhteiselle kehittämiselle. Työn aikana esitetyt ideat ja visiot toimivat inspiraationa sekä ruohonjuuritason kehittämiselle että aluesuunnittelulle.

LIITTEET

Millainen olisi tulevaisuuden Herttoniemenranta, Länsi-Herttoniemi ja Roihuvuori?
Maptionnaire kyselyn tulosraportti 9.5.2018
Mapita Oy

Millainen olisi tulevaisuuden Herttoniemenranta, Länsi-Herttoniemi ja Roihuvuori?

Maptionnaire kyselyn tulosraportti

9.5.2018

Mapita Oy

Raportin sisältö

1. Herttoniemen kaupunginosavisio pähkinäkuoressa

2. Mikä on karttakysely?

3. Miten kysely rakennettiin?

4. Kyselyn tulosten luotettavuus

5. Perustietoja kyselyn tuloksista

4.1 Taustatietoja vastaajista

4.2 Yhteenveto karttamerkinnoista

5. Parasta alueellani

5.1 Sanapilvet

5.2 Suosikkipaikkani alueella

5.3 Virkistäytymisen paikka

5.4 Tärkeä kohtaamispaikka

5.5 Tärkeä viheralue

5.6 Suosikkireittini alueella

5.7 Hieno rakennus

6. Mitä alueella voisi korjata jo lyhyemmällä aikavälillä?

6.1 Tarve roska-astialle

6.2 Tarve valaistukselle

6.3 Tarve penkeille

6.4 Täällä voisi avata maisemia

6.5 Viheralue, jota voisi siistiä

6.6 Täältä puuttuu esteetön kulku

6.7 Toivon tänne talvikunnossapitoa

7. Tulevaisuuden rakentaminen, liikkuminen, palvelut ja kohtaamisen paikat

7.1 Uuden kulkuyhteyden tarve

7.2 Miten liikut tulevaisuudessa

7.3 Ehdotukseni uudeksi rakentamisen paikaksi

7.4 Vastaajien muuttotoiveet

7.5 Potentiaalia uudeksi kohtaamispaikaksi

7.6 Tähän sijoittaisin uuden palvelurakennuksen

7.7 Mitä palveluita toivoisit

7.8 Osallistuminen

1. Herttoniemen kaupunginosavisio pähkinänkuoressa

Herttoniemen kaupunginosavisio on kokeiluhanke, jossa Helsingin kaupunki ja alueen asukkaat suunnittelevat yhdessä kaupunginosan tulevaisuutta. Visiotyön tuloksena syntyy käsitys siitä, millainen on Herttoniemen kaupunginosa, eli Herttoniemenranta, Länsi-Herttoniemi ja Roihuvuori 2030-luvulla, ja miten tähän tavoitteeseen päästään.

Kaupunginosavisiota on työstyetty kevään 2018 aikana avoimissa visioilloissa. Valmis visio julkistetaan elokuussa kyläjuhlien yhteydessä. Visiotyötä valmistelelee Helsingin kaupunki ja alueen toimijat, Herttoniemi-seura ry, Hertsikan Pumppu, Eloa Herttoniemenrantaan ry ja Roihuvuori-Seura ry. Visiotyötä avustavat Akordi, Mapita ja MDI.

Lisätietoja Herttoniemenkaupunginosavisiosta: <https://www.uuttahelsinki.fi/fi/esikaupungit/palvelut/herttoniemen-kaupunginosavisio>

Osana visiotyötä toteutettiin karttapohjainen kysely Mapitan Maptionnaire-palvelulla. Kysely oli avoinna 13.3.-11.4., ja sen tuloksia esiteltiin kolmannessa visioillassa 25.4. Herttoniemen yhteiskoululla. Tämä esitys on kooste visioillassa esillä olleesta kyselymateriaalista. Kyselyaineiston käsittely jatkuu, ja aineistoa tullaan hyödyntämään visiotyön laatimisessa. Kaupunki julkaisee kyselyn raaka-aineiston myöhemmin avoimena datana.

Lisätietoja kyselystä:

Kirsi Forss (kirsi.forss@mapita.fi)

Maarit Kahila (maarit.kahila@mapita.fi)

2. Mikä on karttakysely?

Karttakyselyn ydin muodostuu kartasta, jolle vastaajat voivat merkitä paikkoja ja vastata näihin liittyviin jatkokysymyksiin. Tässä kyselyssä vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle paikkoja (pisteitä), sekä piirtämään reittejä (viivoja). Kysely sisälsi myös perinteisiä kyselykysymyksiä, kuten monivalintoja ja avokysymyksiä. Kysely kohdistettiin Herttoniemenrannan, Länsi-Herttoniemen ja Roihuvuoren alueille (= Herttoniemen kaupunginosa).

Parasta tällä alueella

Tällä sivulla pyydämme sinua miettimään suosikkipaikkojasi tällä alueella. Mikä alueellasi on niin hyvää, että toivot sen säilyvän osana kaupunginosaa myös 30 vuoden kuluttua?

Valitse teema, johon liittyviä paikkoja haluat paikantaa, liikuta karttaa tai nappulaa, ja vastaa paikkaa koskeviin lisäkysymyksiin.

Voit zoomata karttaa lähemmäs ja kauemmas painamalla + tai - kartan oikeassa yläkulmassa.

- Suosikkipaikkani alueella
Tämän paikan esittelin vierailleenikin
- Suosikkireittini
Tätä reittiä kuljen mielelläni
- Virkistytymisen paikka
Täällä harrastan, ulkoilen, rentoudun ja rauhoitun
- Tärkeä kohtaamispaikka
Tämä on tärkeä kohtaamisten ja sosiaalisuuden paikka

Suosikkipaikkani alueella

Kerro lisää

Tallenna

3. Miten kysely rakennettiin?

- Kyselyssä käsitellyt teemat valittiin ensimmäisessä visioillassa 30.1.2018 käytyjen keskustelujen perusteella
  - Nämä teemat olivat: 1) Palvelut, 2) Yhteiset tilat ja puistot, 3) Kohtaamispaikat ja asukastilat, 4) Liikenne, 5) Rakentaminen
- Teemoja ja kyselyn kysymyksiä jatkotyöstettiin kaupunginosavision yhteistyöryhmän kanssa, jonka jäseninä on kaupungin toimijoita ja kaupunginosan aktiivisia toimijoita
  - Ryhmän jäsenet toimivat viestinvälittäjinä kaupungin ja kaupunginosan paikallisen tason välillä, ja jakoivat näkemyksiä siitä minkälaiset kysymykset olisivat hyödyllisiä kunkin toimijan näkökulmasta
- Kysymyspatteristoa täydennettiin visiotyön Facebook-ryhmässä käydyn keskustelun perusteella

4. Kuinka luotettavia kyselyn tulokset ovat?

- Onko mahdollista, että joku yksittäinen vastaaja olisi merkinnyt yhteen paikkaan todella paljon merkintöjä, tai jopa täyttänyt kyselyn moneen kertaan, ja siten yrittänyt vaikuttaa tuloksiin?
  - Kyselyyn vastaamista ei rajoitettu, joten kartalle on voinut merkitä paikkoja rajoittamattoman määrän tai kyselyn on voinut jopa täyttää useamman kerran. Yleisesti ottaen saatu vastausaineisto on kuitenkin monipuolista, eikä viitteitä laajamittaisesta vandalisoinnista ole havaittavissa. Jokaiselle kyselyyn vastanneelle on tallentunut oma anonyymi vastaajatunnuksensa, jonka perusteella aineistosta nähdään, mitä paikkoja ja kuinka monta kertaa kukin vastaaja on merkinnyt. Lisäksi useimpiin karttakysymyksiin liittyi jatkokysymyksiä, joihin liitettyjen vastausten tyylistä voidaan päätellä, onko asialla ollut yksi ja sama kyselyn moneen kertaan täyttänyt vastaaja, vai onko kyseessä useamman vastaajan erilliset vastaukset.
- Kuka tahansa pystyi levittämään kyselyn linkkiä ja kuka tahansa pystyi vastaamaan kyselyyn. Mitä jos kyselyyn on käynyt vastaamassa vain tiettyä agendaajavajia ryhmiä?
  - Kyselyyn tulleet vastaukset olivat pääsääntöisesti monipuolisia ja huolella laadittuja, ja vastaajat merkitsivät kartalle monenlaisia paikkoja. Toki on havaittavissa, että ajankohtaisesta keskustelusta johtuen esimerkiksi Länsi-Herttoniemessä on ollut erityisen vilkasta vastaamista. Vastauksia tarkasteltaessa on hyvä pitää mielessä, että taustalla voi olla tekijöitä, joista johtuen tietyt paikat korostuvat kartalla. Yleisesti ottaen aineistoa voidaan kuitenkin pitää monipuolisena ja luotettavana.

5. Missä kyselyn vastauksia hyödynnetään?

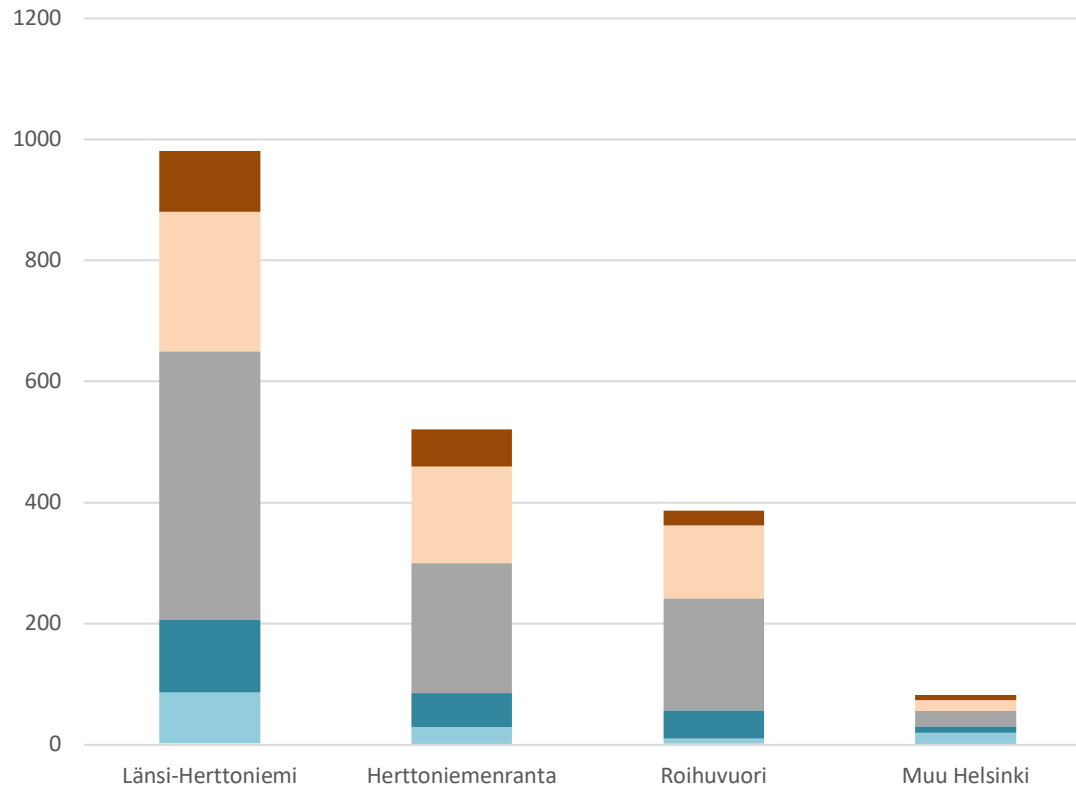
- Kyselyn tuloksia tullaan suoraan hyödyntämään visiotyössä mm. visioilloissa kerätyn materiaalin ohella
- Kyselyssä oli myös kaupungin laatimia kysymyksiä, joihin tulleita vastauksia hyödynnetään ainakin seuraavissa suunnitelmissa ja toimenpiteissä:
  - Koulujen, päiväkotien, nuorisotilojen ja muiden julkisten tilojen tarve ja sijainti
  - Katujen, puistojen ja viheralueiden suunnittelu ja ylläpito
  - Länsi-Herttoniemen täydennysrakentamiskaavan suunnitteluperiaatteet

6. Perustietoja kyselystä

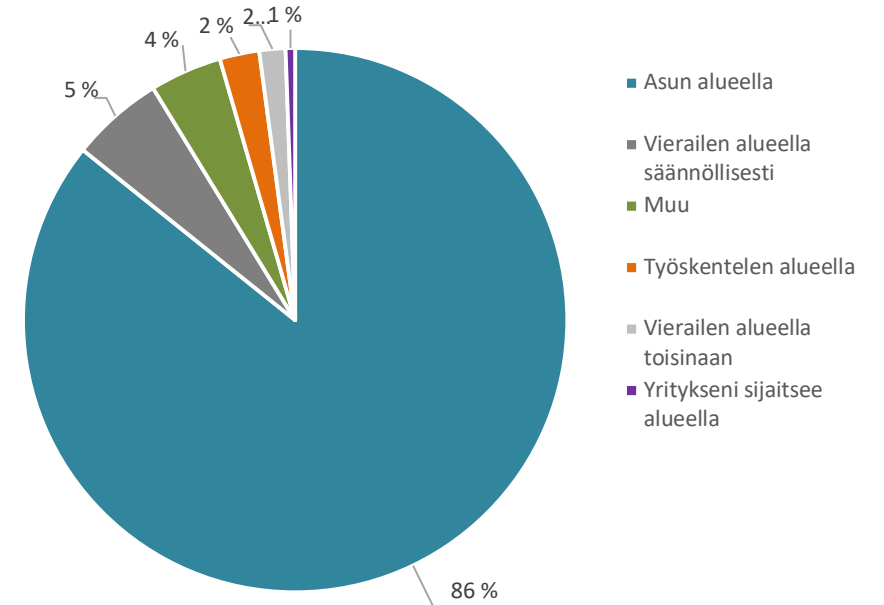
- Karttakysely oli avoinna 13.3.-11.4.
- Vastaajamäärät
  - Kyselyyn vastanneet: 2122
  - Vierailijoiden määrä: 5178
  - Karttamerkintöjen määrä: 15367

6.1 Taustatietoja vastaajista

Millä pienalueella vaikutat? (vastaukset ikäryhmittäin)

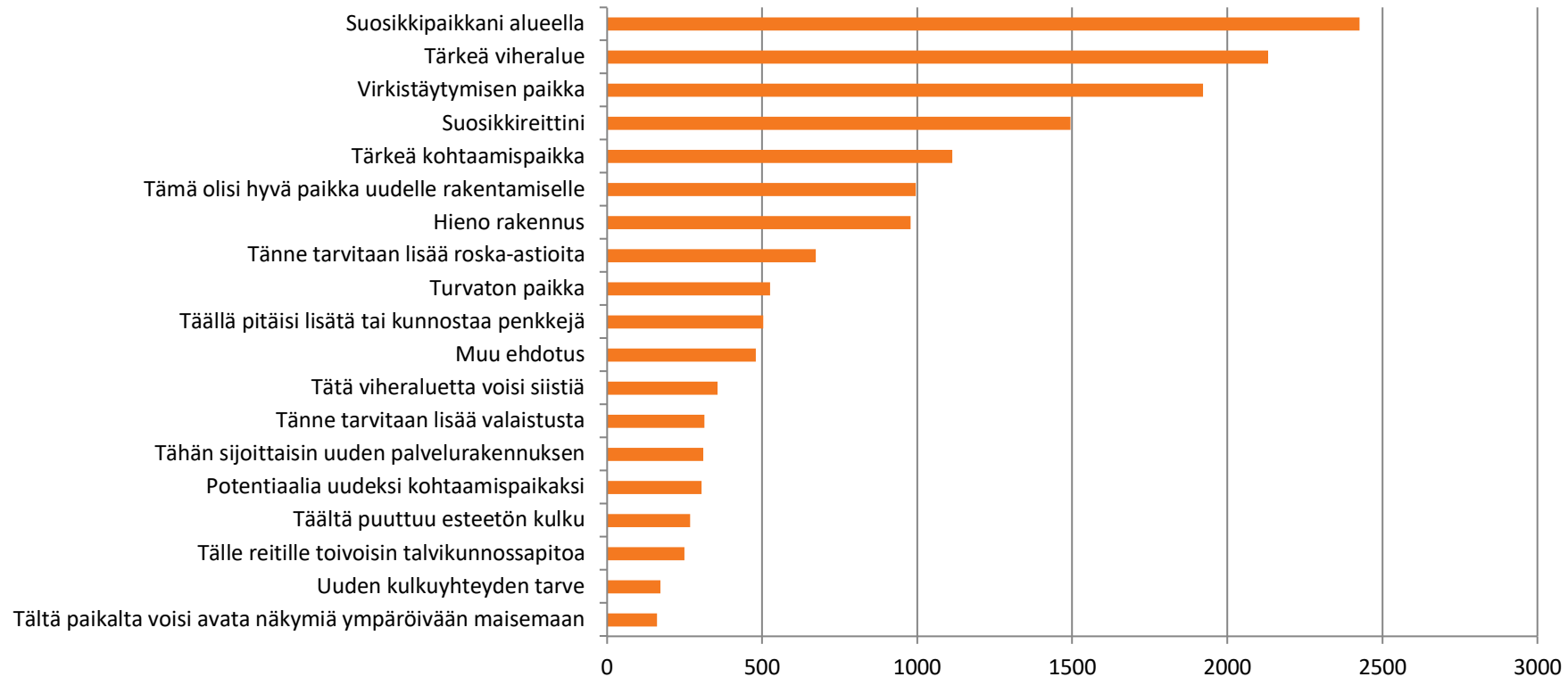
Vastaajien suhde kaupunginosaan

6.2 Yhteenveto karttamerkinnoista

Vastaajat jättivät kartalle yhteensä yli 15000 merkintää.

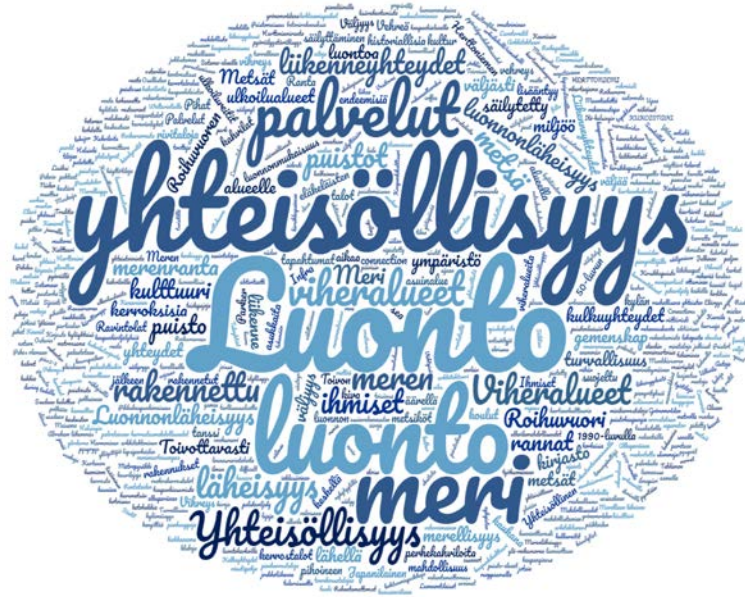

7. Parasta alueellani

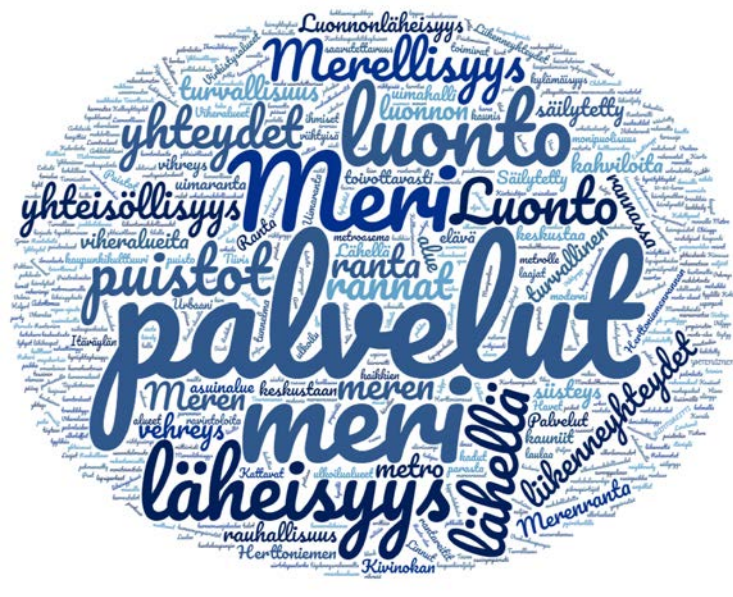
Tässä osiossa vastaajia pyydettiin merkitsemään kartalle suosikkipaikkoja, joiden he toivoisivat säilyvän osana kaupunginosaa 30 vuoden kuluttuakin

7.1 Kuvaile kolmella sanalla, mikä on parasta tällä alueella 20-30 kuluttua?

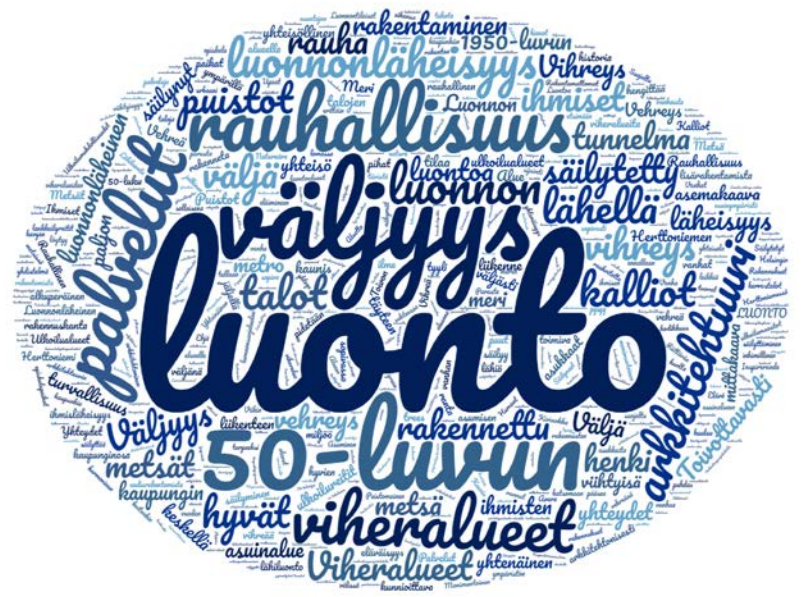
Roihuvuori

Herttoniemenranta

Länsi-Herttoniemi

7.2 Suosikkipaikkani alueella

Herttoniemenranta

"Aallonmurtaja ja venesatama on hieno paikka, ja ylipäänsä kaikki ranta-alueet, joiden toivoisin pysyvän siistinä ja viihtyisänä." (Vastaja 50-64 vuotta)

"Rannalla on mukava kävellä." (Vastaja 7-17 vuotta)

"Herttoniemen kartanopuisto hehkuu kauneutta ja vanhanajan tunnelmaa." (vastaja 30-40 vuotta)

Länsi-Herttoniemi

"Majavakallio, overlooking the city, is a fantastic place to watch birds, and just hang out. The steps down to the path below are also excellent for exercise. (Vastaja 50-64 vuotta)

"Eränkävijäntorin ostari on hieno rakennus." (Vastaja 50-64 vuotta)

"Puisto (Herttoniemen leikkipuisto), jossa talvisin mäenlaskua ja kesäisin pikniköintiä" (Vastaja 30-49)

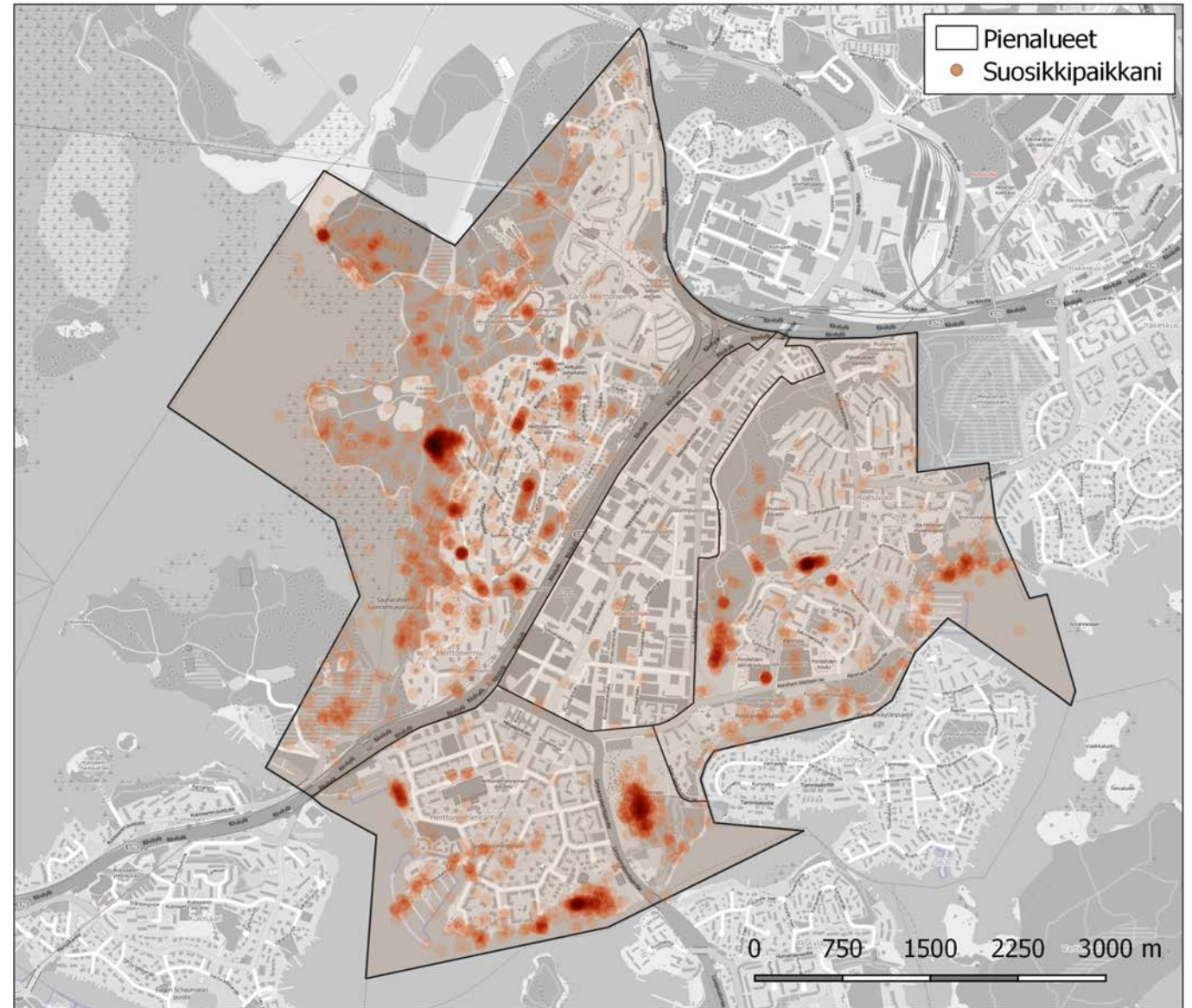
"Kivat maisemat ja kiva retkipaikka lasten kanssa (Mölylänkallio)." (Vastaja 18-29 vuotta)

Roihuvuori

"Tuhkimopuisto ja skeittiparkki" (Vastaja 7-17 vuotta)

"Lähikirjasto on Roihikan parhaita puolia!" (Vastaja 18-29 vuotta)

"Kirsikkapuisto on ihana alue kesällä. Lisää kirsikkapuita sinne!" (Vastaja 30-49 vuotta)

7.3 Virkistäytymisen paikka

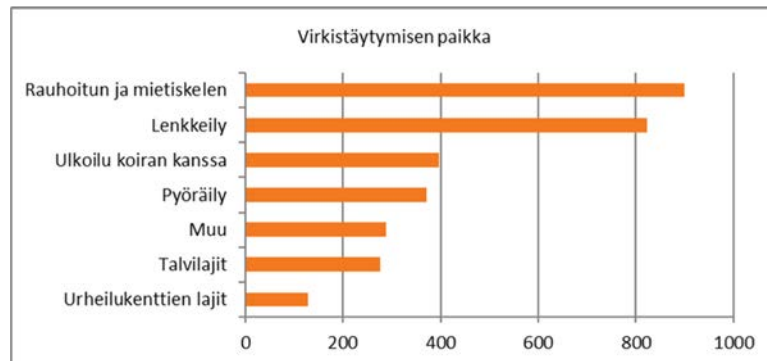
Suosituimpia virkistäytymisen paikkoja:

Herttoniemenranta: Tuorinniemi, kartanon puisto

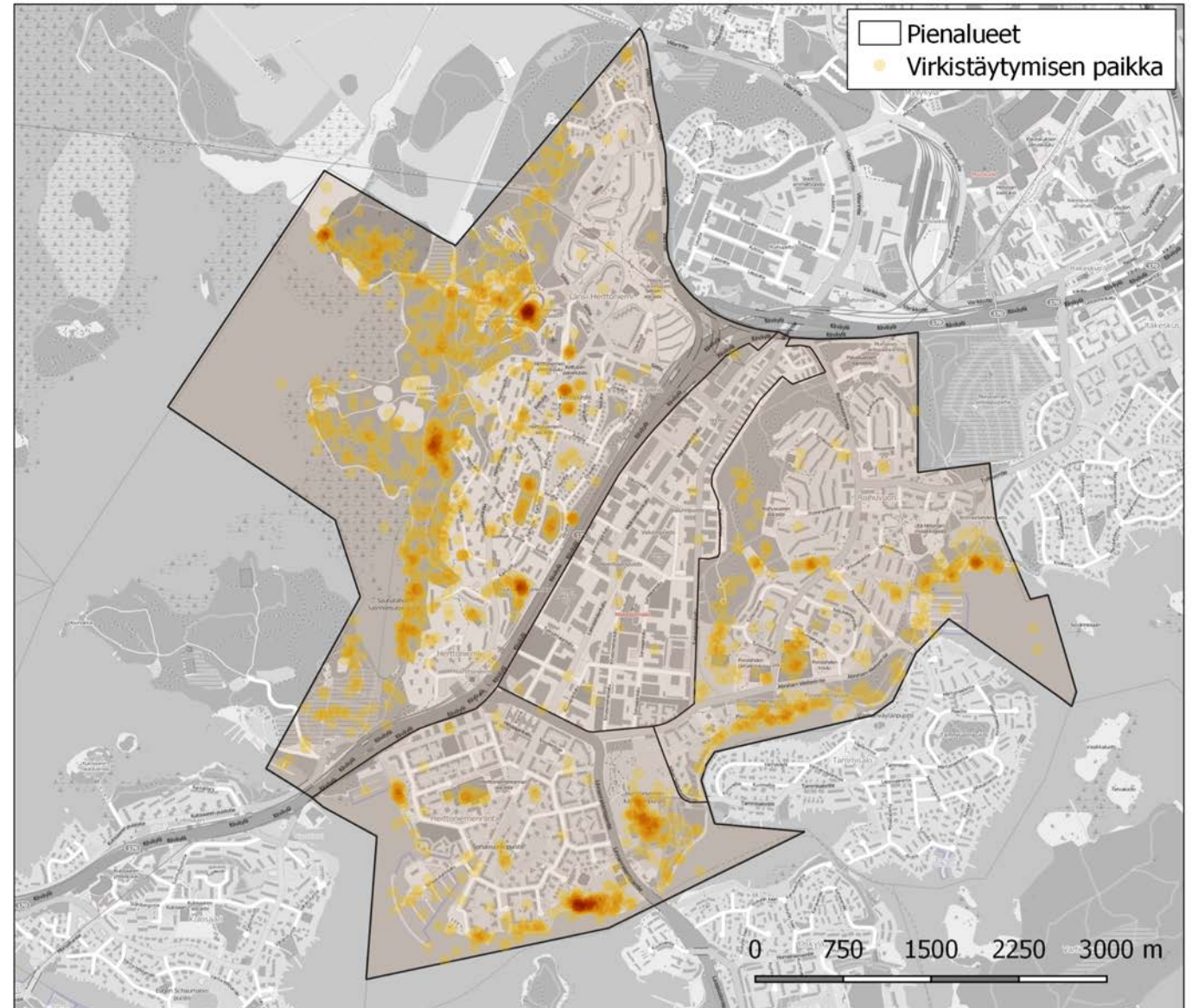
Länsi-Herttoniemi: urheilukenttä, leikkipuisto, Majavakalliot

Roihuvuori: Rantapuistot, Japanilainen puutarha

Millä tavalla virkistäydyt täällä:

Valtaosa vastaajista kertoi virkistyvänsä rauhoittuen, mietiskellen ja lenkkeillen. Vaihtoehdon “muu” valinnee mainitsivat mm. retkeilyn ja piknikit, valokuvauksen ja luonnon tarkkailun.

7.4 Tärkeä kohtaamispaikka

Herttoniemenranta

Tuorinniemi: "Uimarannalle tulla kaukaakin ja talvisin siellä käy avantouimareita. Tuorinniemen kallioilla tanssilavalla musiikki raikaa ja grillikatoksista tuoksuu kesän herkut"

Kahvilat ja palvelut: "Kanaalialueen ravintolat tuovat kivasti vilinää katukuvaan varsinkin kesällä."

Länsi-Herttoniemi

Metroasema "Metroasema. Nopeat treffit onnistuu vaikka nettikirppisostojen suhteen. Pääsee nopeasti minne vaan."

Erätori "Eränkävijäntorilla tapaa kauppa- ja ravintolamatkalla naapureita"

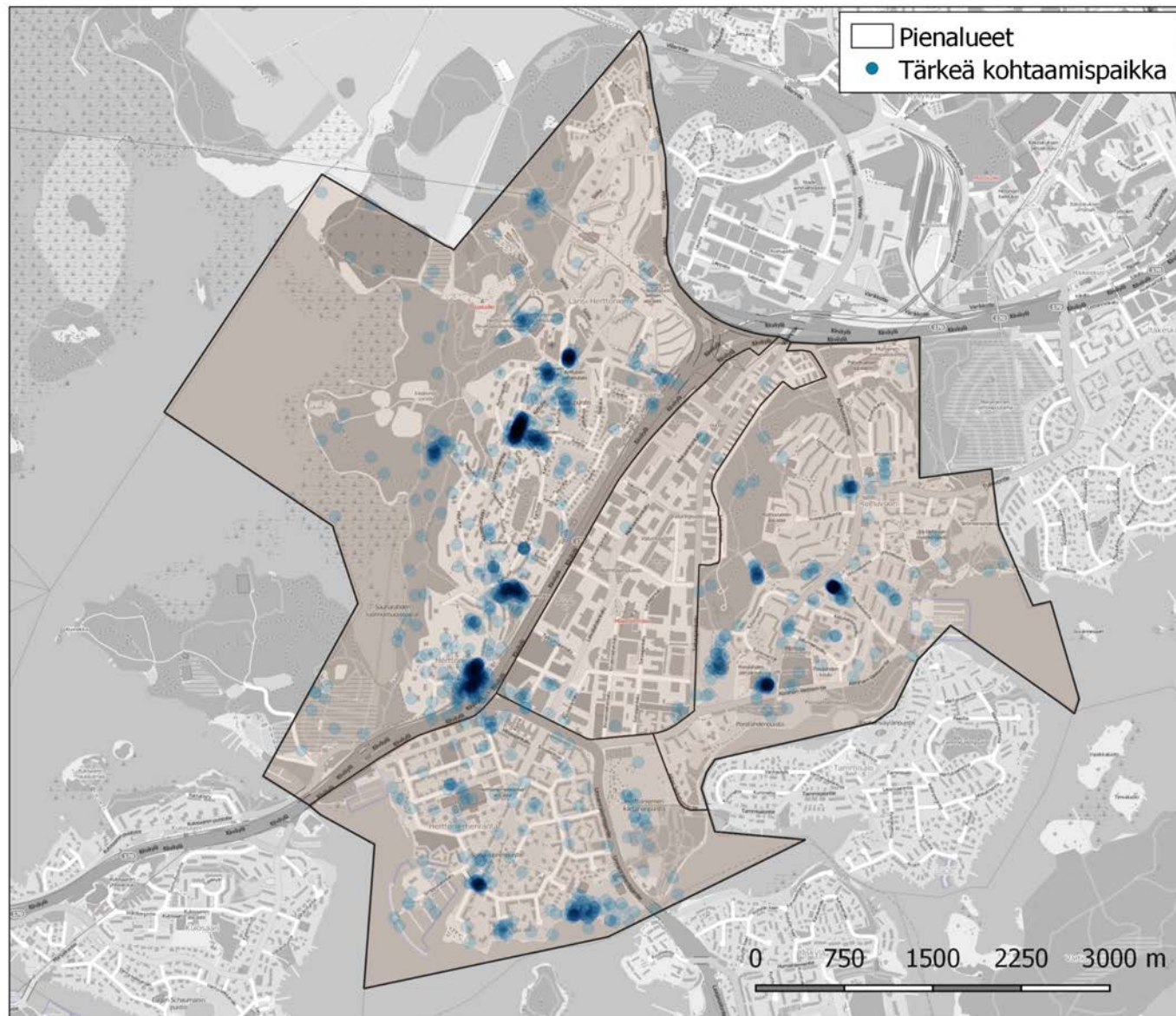
Leikkipuisto: "Täällä leikkipuistossa (Oravapuisto) tapaan lastenlasteni kanssa muita aikuisia ja lapsia. Kiva paikka!"

Roihuvuori

Roihuvuoren ostari: "Ostari on hienosti keskellä kylää, joten hyvä paikka satunnaisille tai sovituille kohtamisille."

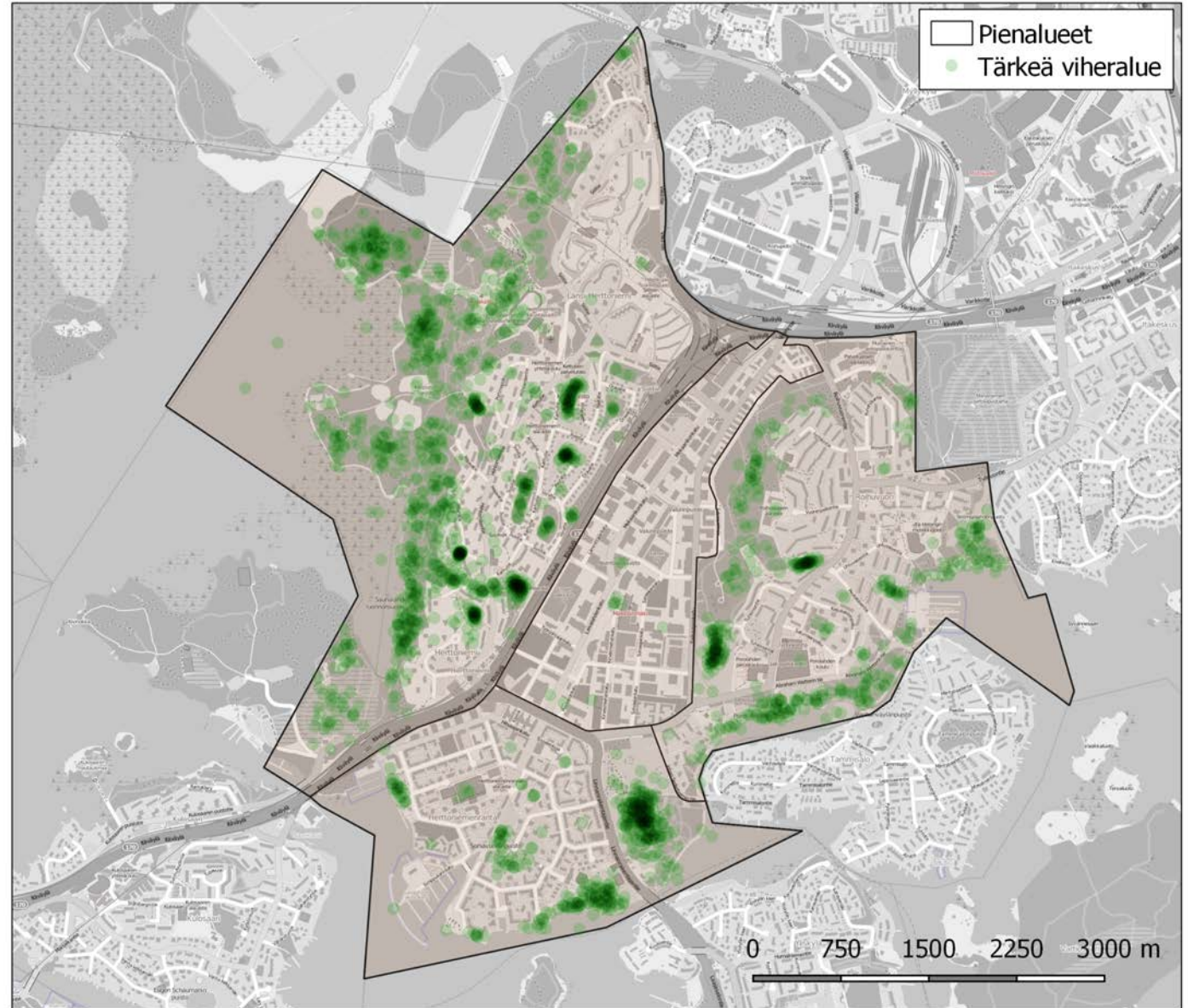
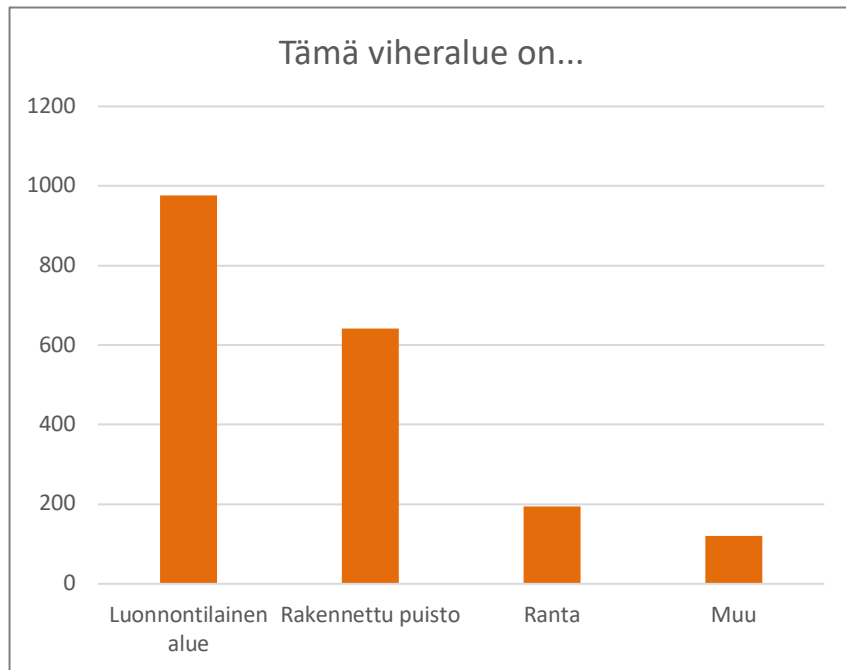
Kirsikkapuisto: "Kirsikkapuisto ja Japanilainen puutarha kokoaa ihmisiä sekä Roihuvuoresta, että koko Helsingistä kirsikoiden kukkiessa, mutta myös muuten kesäaikaan."

Kirjasto: "Bibliotek med dess utbud och en bra mötesplats för gemensamma promenader."

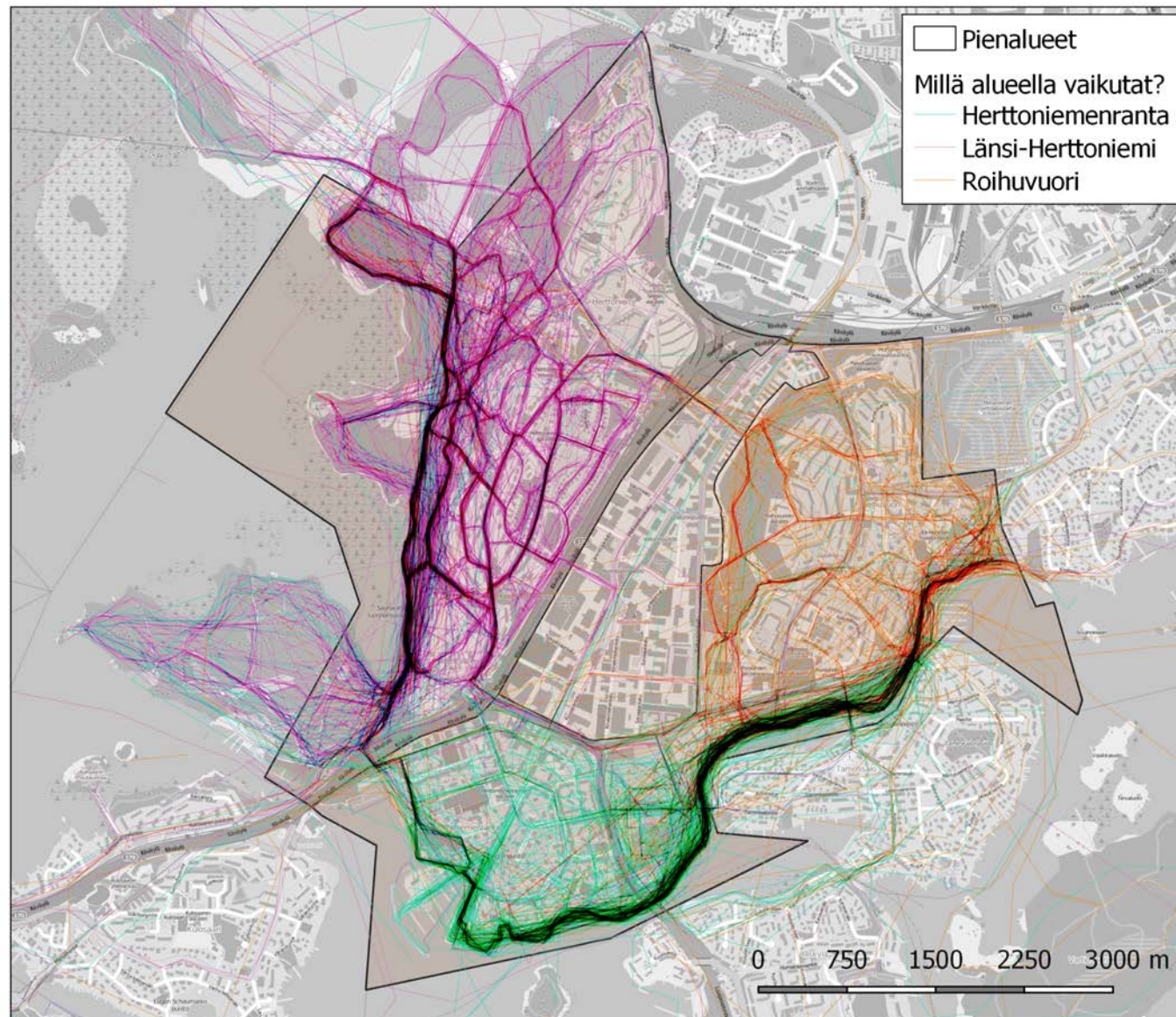
7.5 Tärkeä viheralue

Lähes kaikki alueen viheralueet saivat merkintöjä kohdassa “tärkeä viheralue”. Vastaajat arvostivat erityisesti luonnontilaisia viheralueita (977 vastaajaa), mutta myös rakennetut puistot keräsivät paljon merkintöjä (641 vastaajaa).

7.6 Suosikkireittini alueella

Vastaajat piirsivät kartalle yhteensä 1494 suosikkireittiä. Oheiseen karttaan on eroteltu vastaajien piirtämät reitit sen mukaan, millä pienalueella vastaaja on kertonut vaikuttavansa. Valtaosa suosikkireiteistä näyttäisi kulkevan vastaajan oman pienalueen sisällä. Erityisesti rantareitit ovat vastaajille mieluisia kulkureittejä.

7.7 Hieno rakennus

Herttoniemenranta

Kartano: *“Kartano tuo tuulahduksen menneestä”*

Uudet asuintalot esim. Eastendissä: *“Tämän alueen uudet talot sopivat hyvin ympäristöön ja ovat hyvin suunniteltuja”*

Länsi-Herttoniemi

Kirkko: *“Kirkko on hienoa 50-lukua kuten koko Herttoniemi!”*

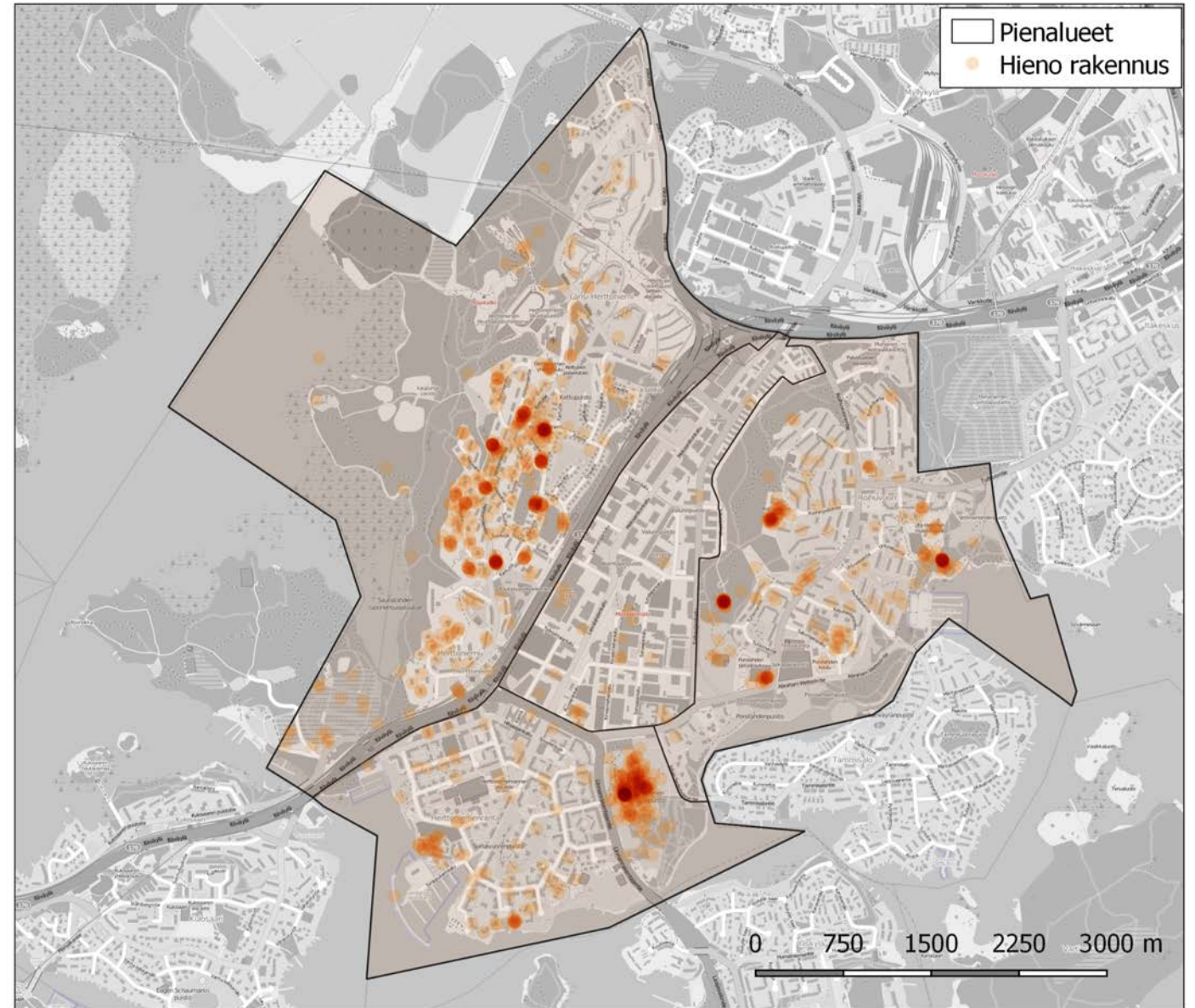
Alueen 50-luvun arkkitehtuuri: *“Majavatien ympäristössä olevat keltaiset talot ovat mielestäni todella kauniita, ja niiden näkeminen piristää aina mieltä. Niistä pitäis ottaa mallia uudisrakennuksiin!”*

Roihuvuori

Vesitorni: *“Roihuvuoren vesitorni on tärkeä maamerkki koko Itä-Helsingin identiteetille. Se piirtyy lähtemättömästi jo taaperoikäisten metromatkustajien verkkokalvoille antaen vinkin siitä, että nyt ollaan lähellä kotia.”*

Strömsin kartano: *“Strömsin kartano ja valokarnevaalit joka syksy!”*

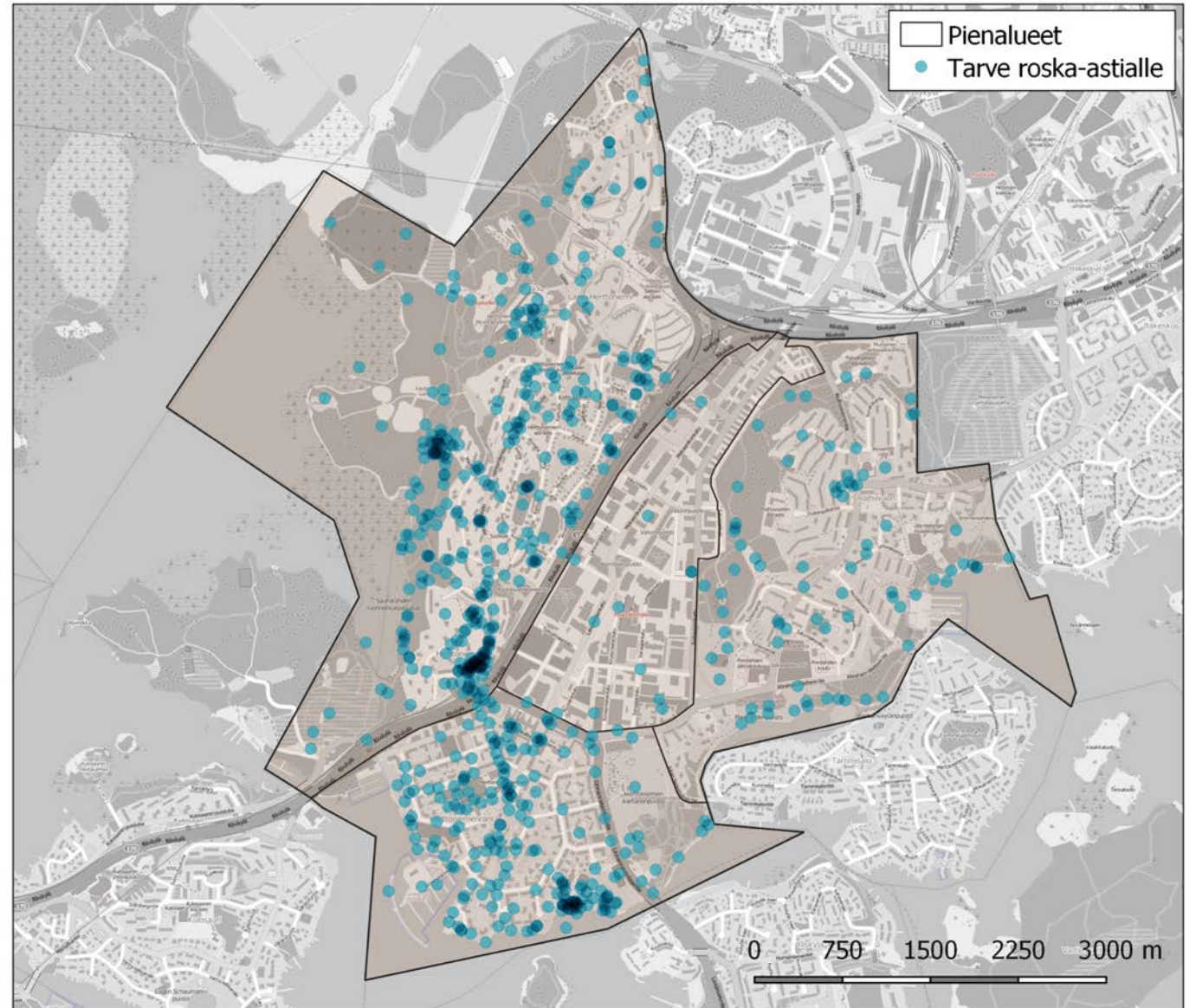
Roihuvuoren ala-aste: *“Snygg betongarkitektur på en naturskön plats. Fint att man satsade på renoveringen!”*

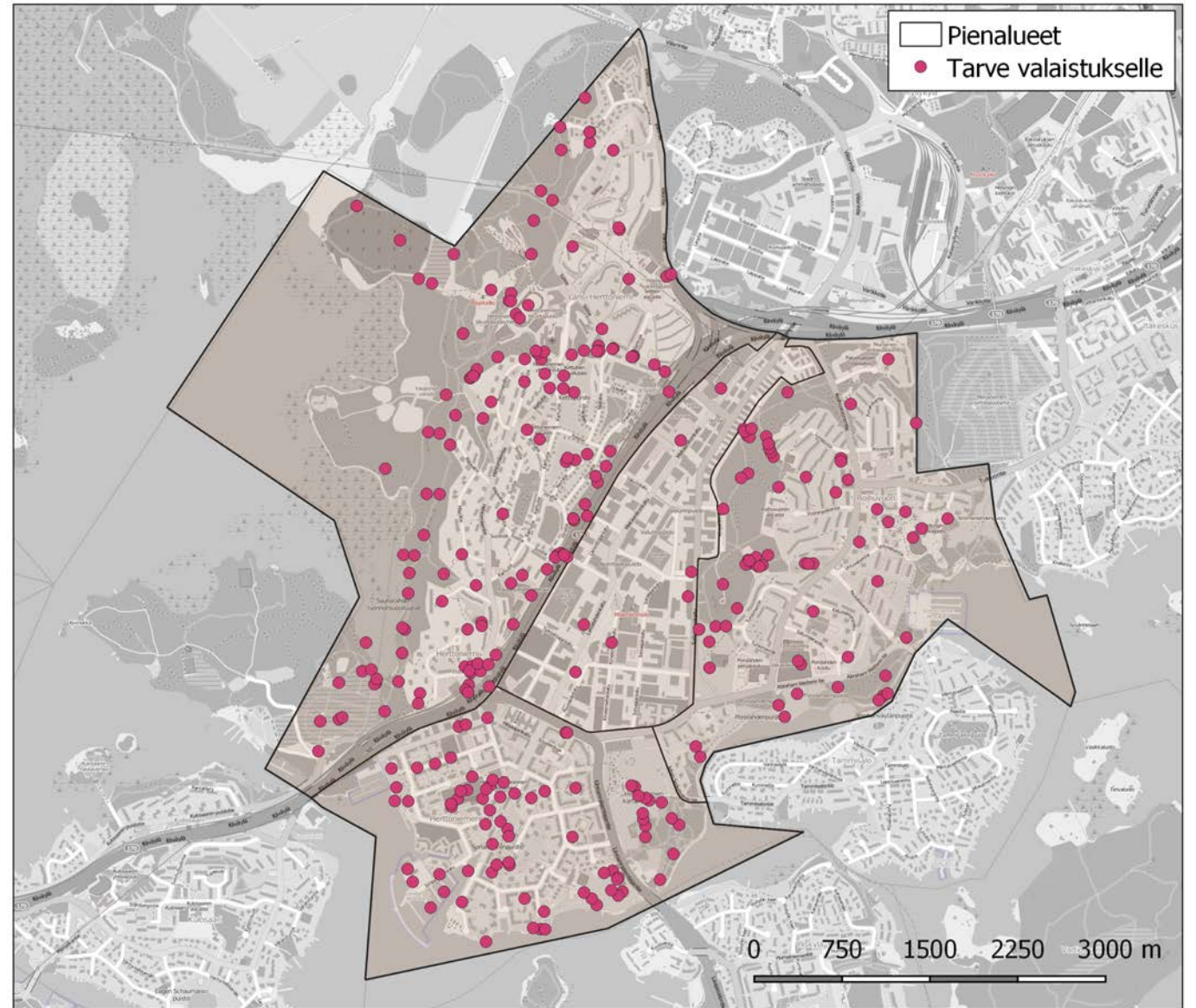
8. Mitä alueella voisi korjata jo lyhyemmällä aikavälillä?

Tässä osiossa pyydettiin merkitsemään kartalle lähiympäristön pieniä puutteita ja epäkohtia, joihin vastaajat kaipaisivat ratkaisua jo nopeammalla aikataululla

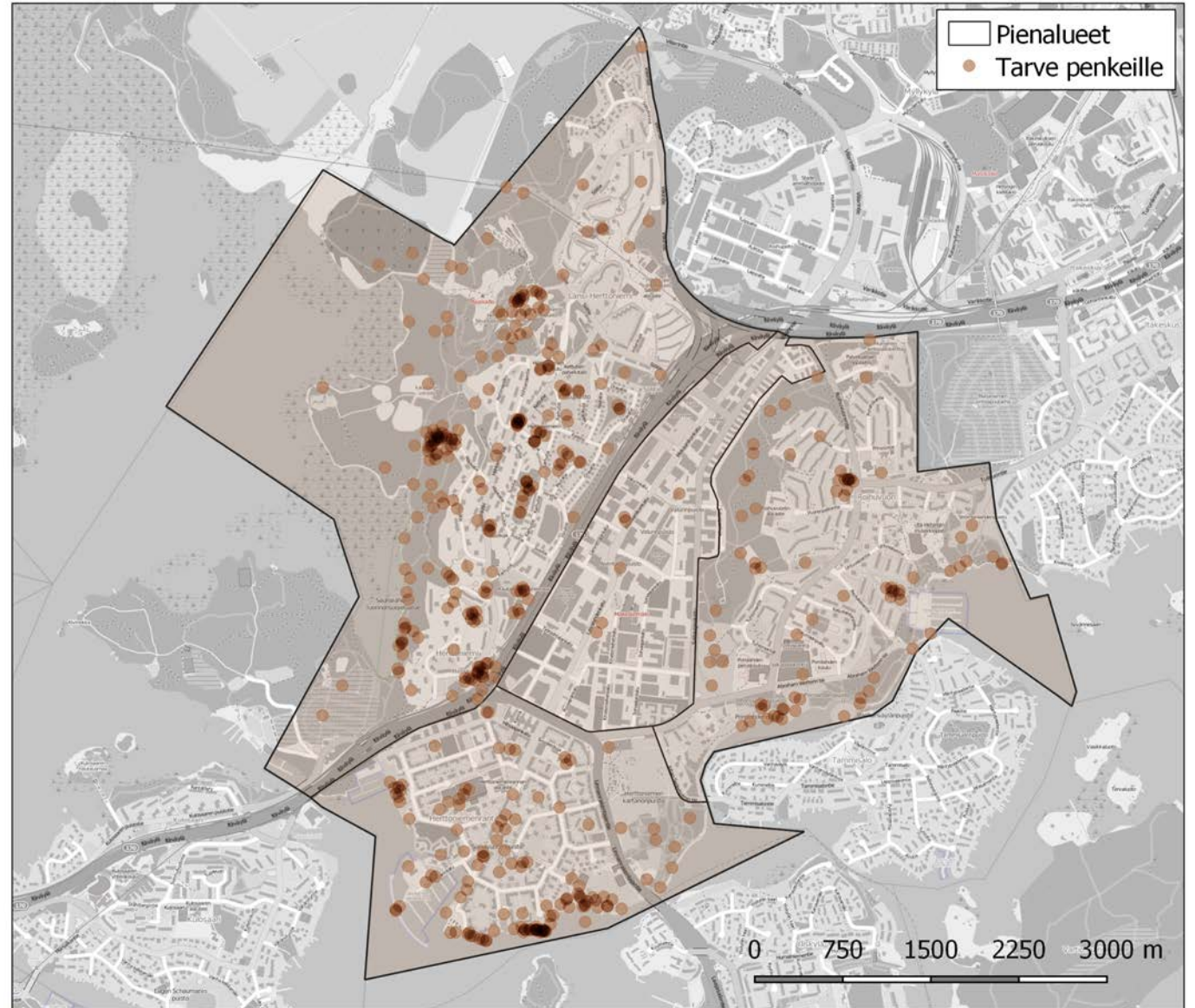
8.1 Tarve roska-astialle

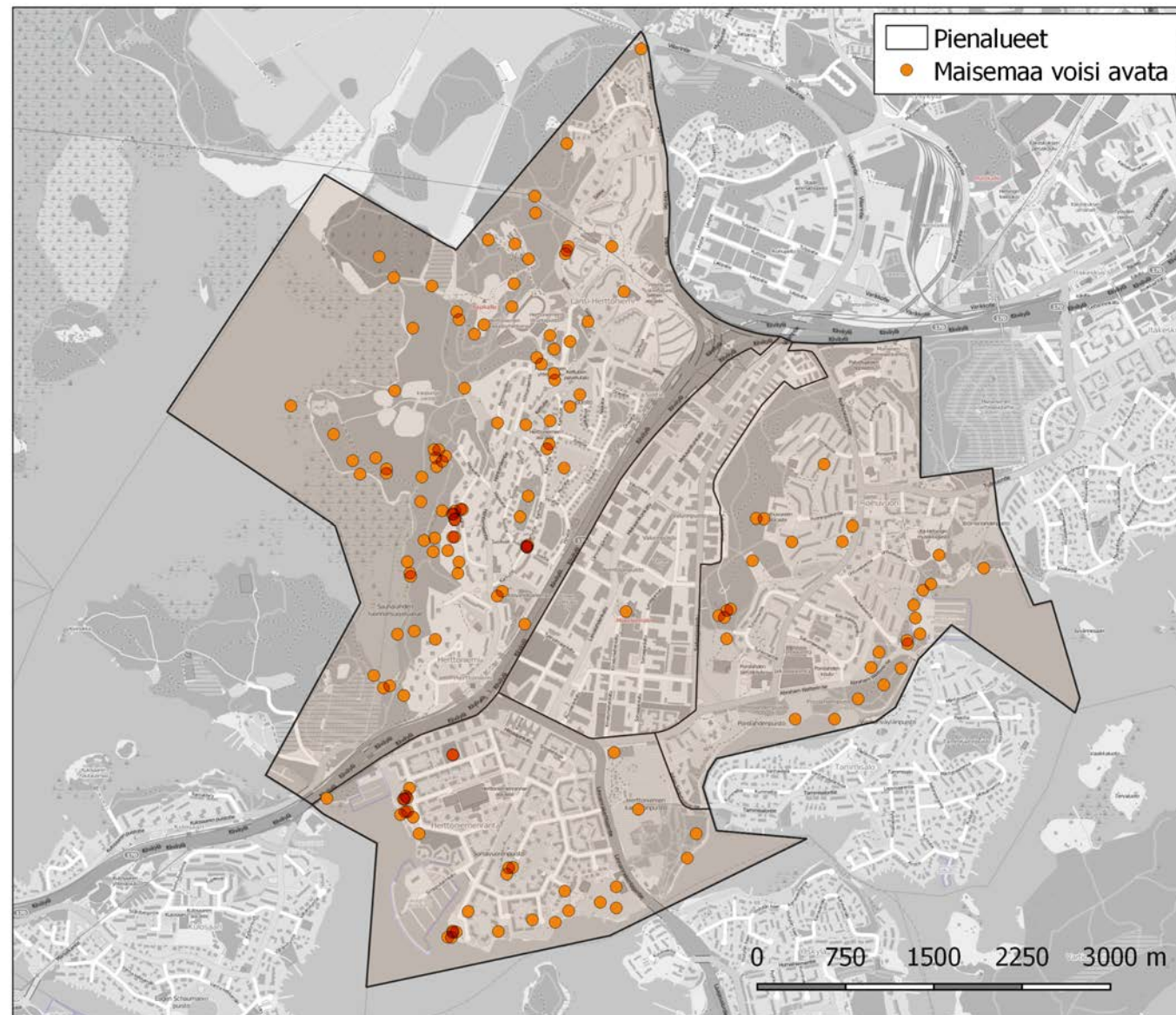
8.2 Tarve valaistukselle

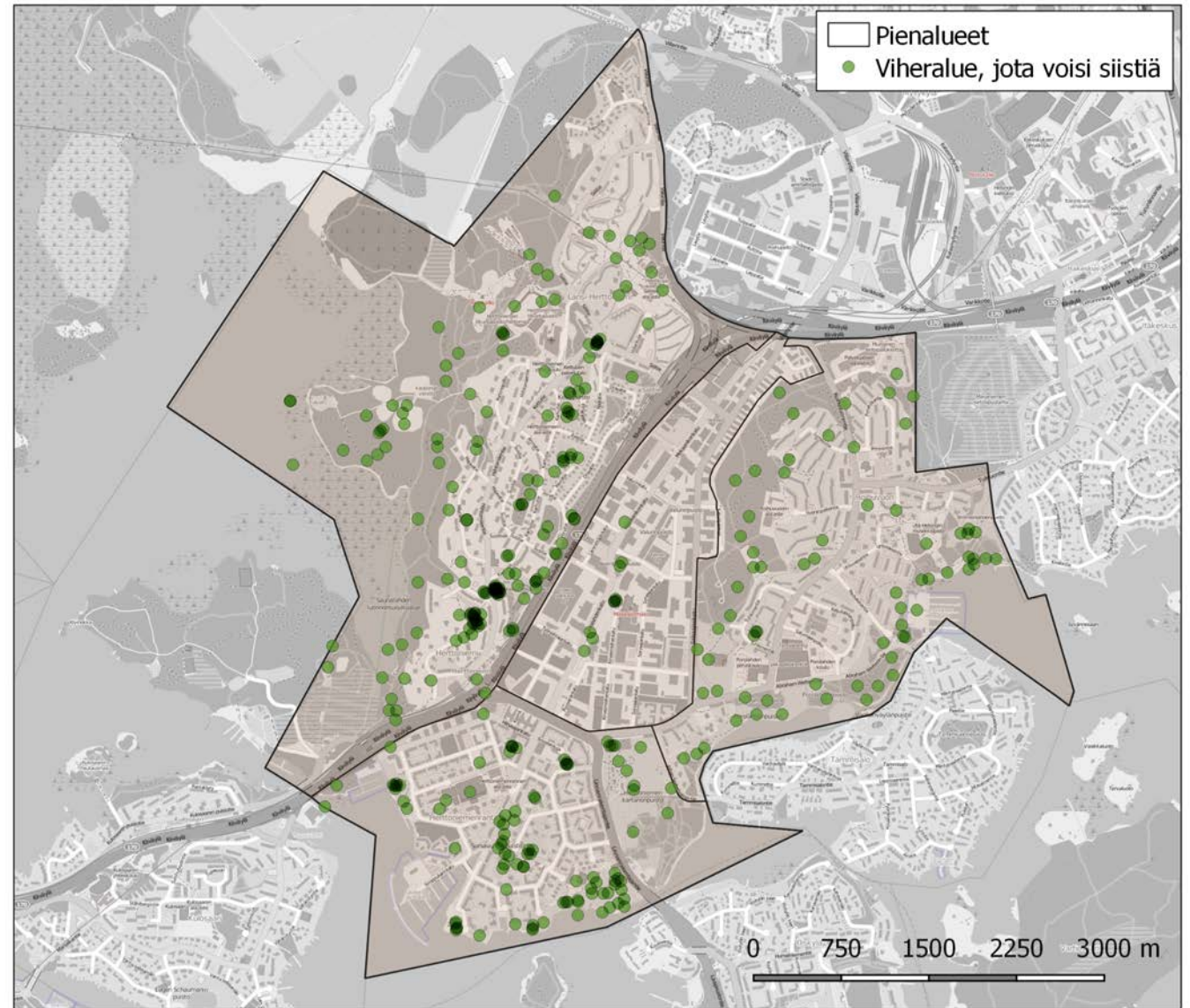
8.3 Tarve penkeille

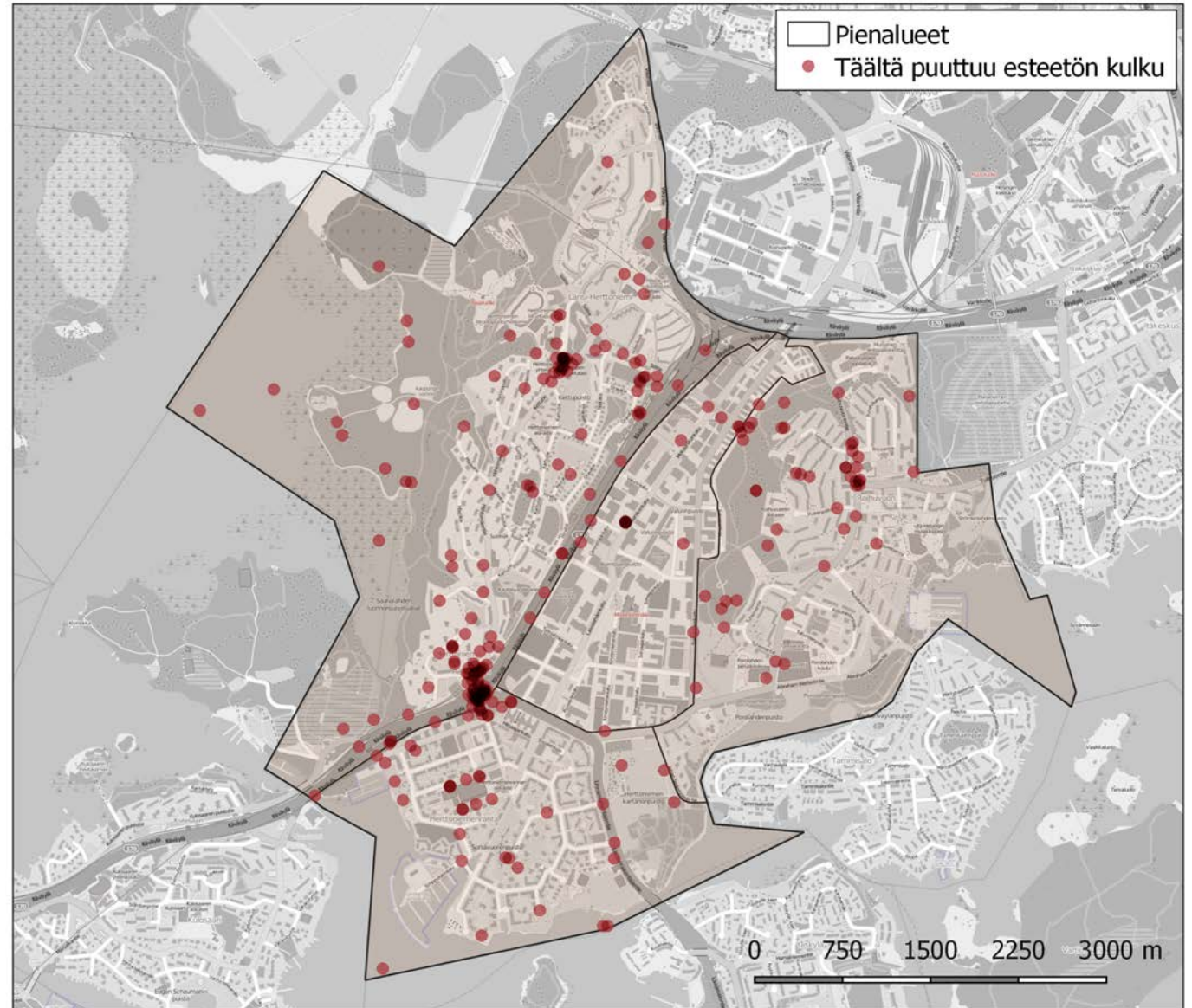
8.4 Täällä voisi avata maisemaa

8.5 Viheralue, jota voisi siistiä

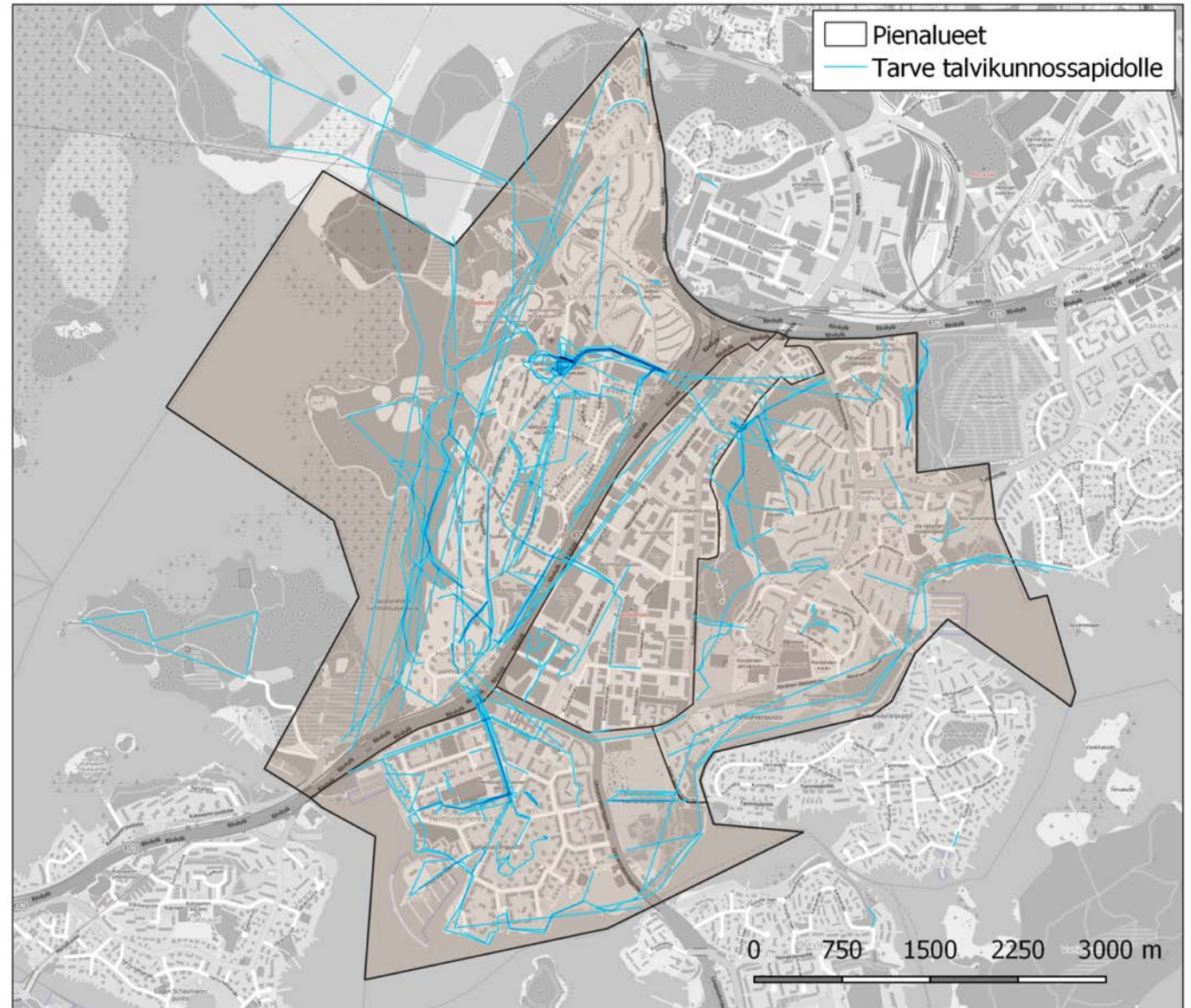

8.6 Täältä puuttuu esteetön kulku

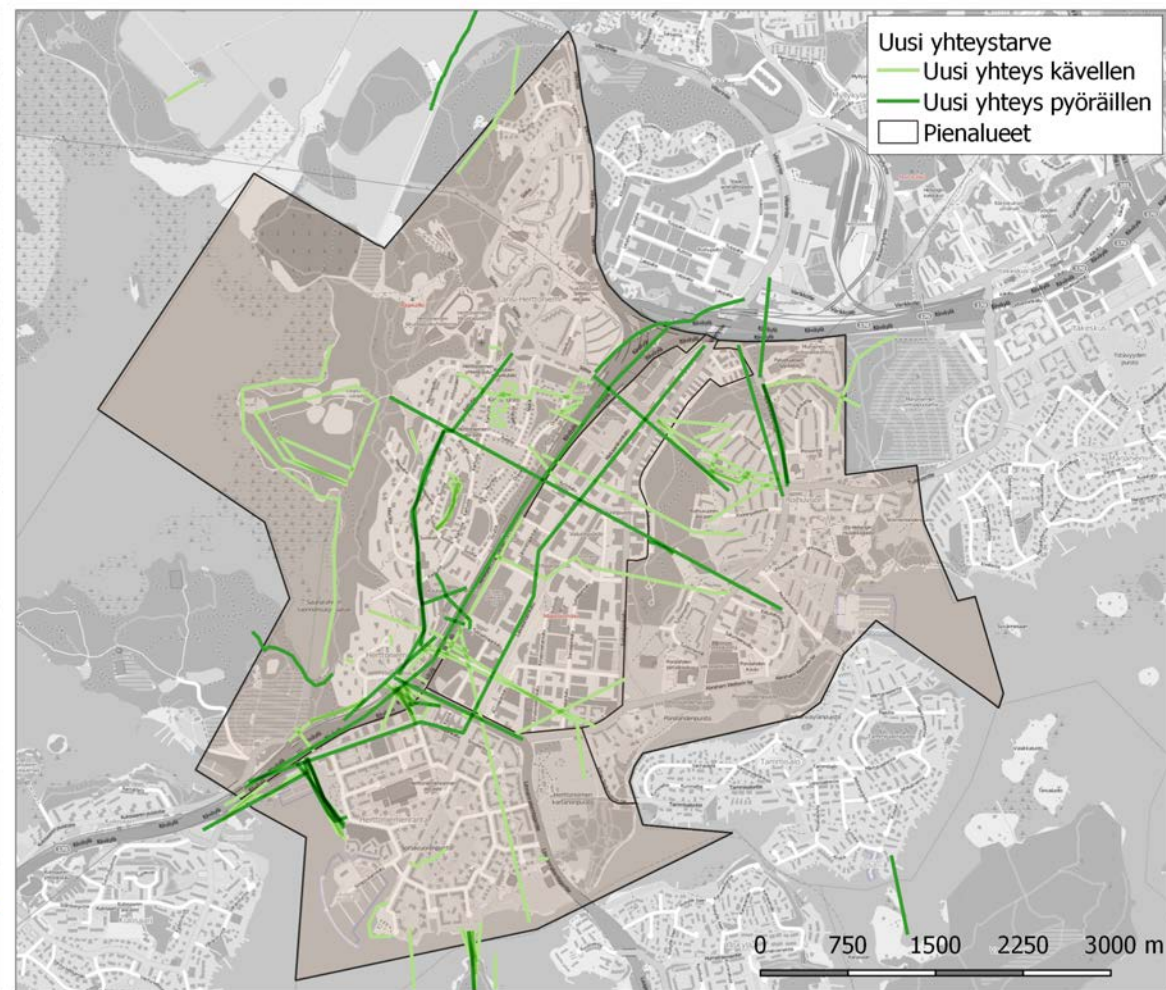
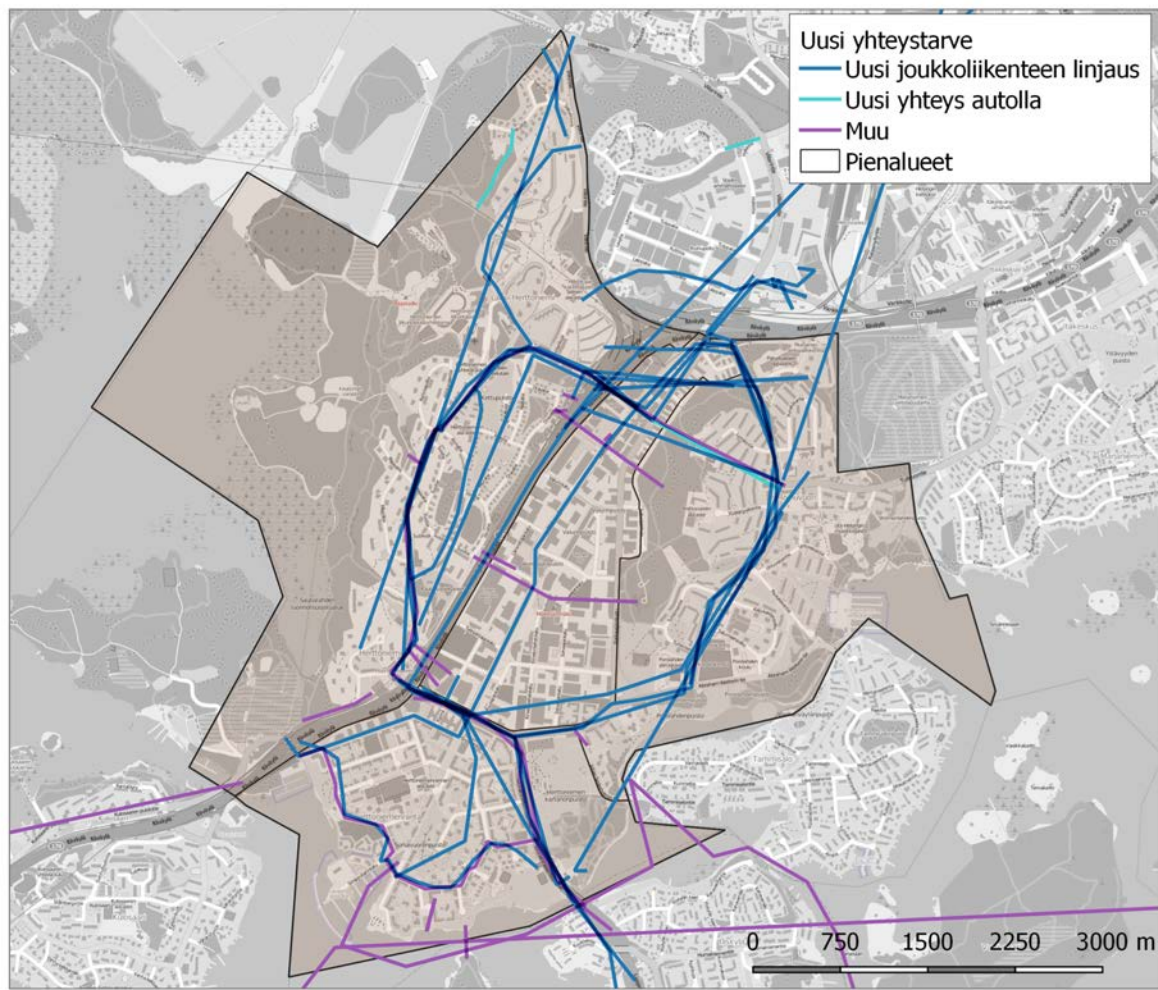
8.7 Tarve talvikunnossapidolle

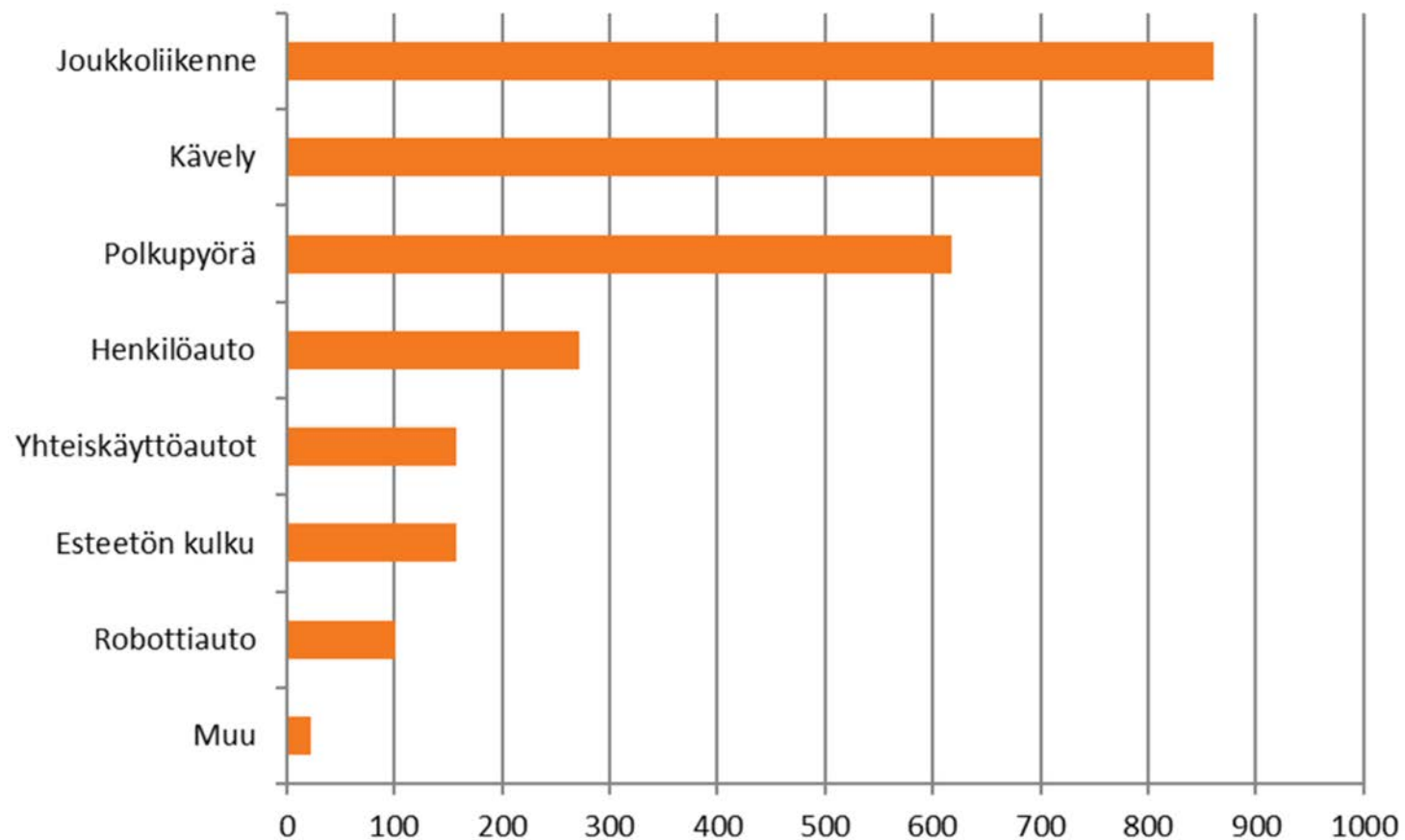
9. Tulevaisuuden rakentaminen, liikkuminen, palvelut ja kohtaamisen paikat

Tässä osiossa vastaajia pyydettiin kertomaan, kuinka he haluaisivat liikkua tulevaisuuden Herttoniemen kaupunginosassa, mitä palveluita ja kohtaamispaikkoja he kaipaavat alueelle ja miten alueella asutaan 2030-luvulla

9.1 Uuden kulkuyhteyden tarve

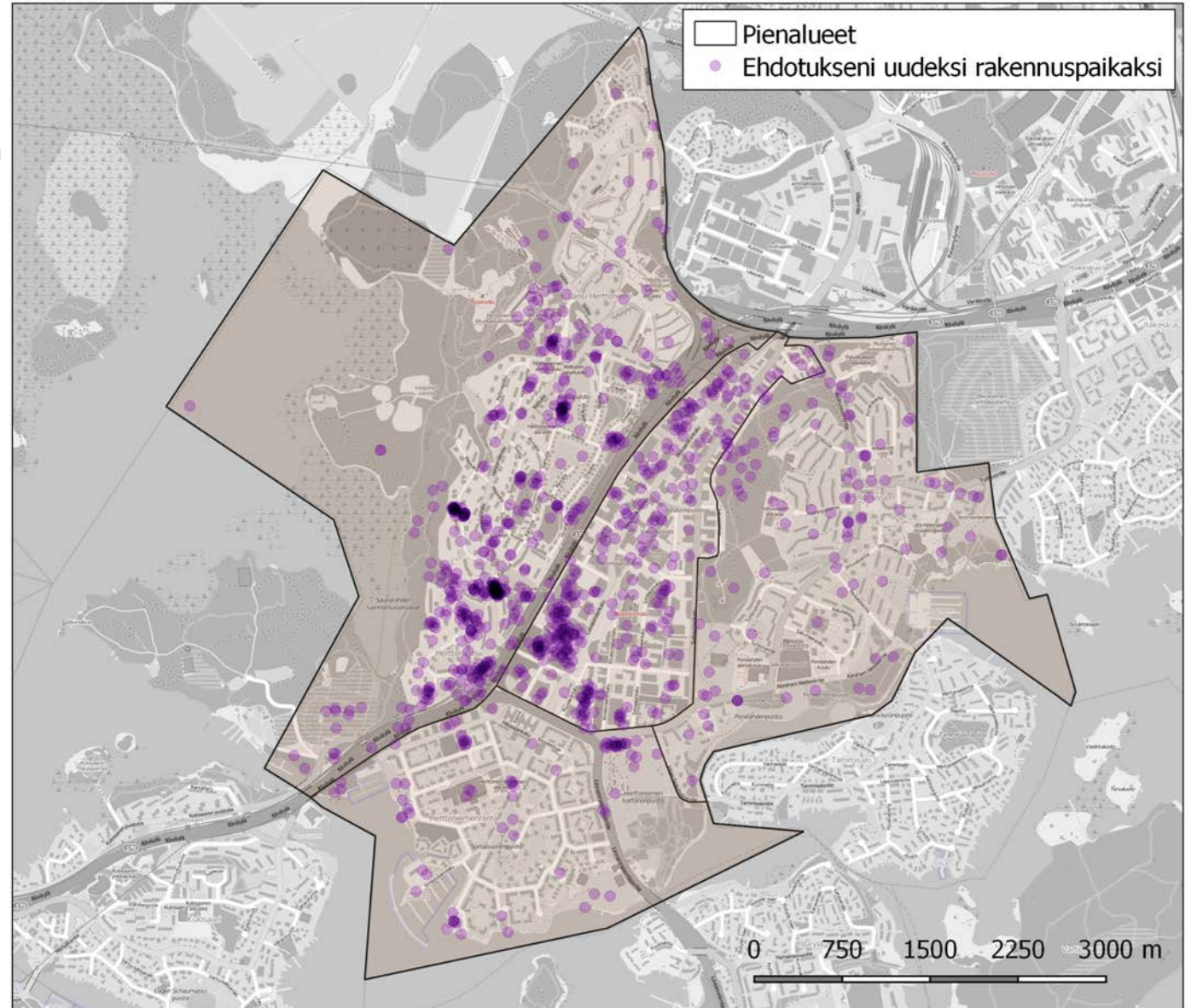
9.2 Minkä kulkutapojen arvioit olevan sinulle tärkeimpiä 2030-luvulla?

9.3 Ehdotukseni uudeksi rakennuspaikaksi

Kartalla näkyy, mihin vastaajien ehdotukset mahdollisista uusista rakennuspaikoista keskittyvät. Mitä tummempi värisävy, sitä enemmän merkintöjä on keskittynyt samaan kohtaan. Eniten ehdotuksia uusiksi rakentamisen paikoiksi keräsivät yritysalue (erityisesti jo kaavoitetut Työnjohtajankadun korttelit ja Puusepän korttelit) ja metroasemien ympäristöt. Länsi-Herttoniemessä eniten mahdollisia rakennuspaikkoja merkittiin Hiihtomäentien varteen Oravapuiston kohdalle ja Mäyrätien varrelle. Länsi-Herttoniemen vastauksissa pidettiin kuitenkin tärkeänä, että mahdollinen täydennysrakentaminen toteutettaisiin alueen 1950-luvun arkkitehtuuriin sopivalla tavalla. Herttoniemenrannassa tiheiden merkintöjen uudeksi rakentamisen paikaksi keräsi Abraham Wetterin tien ja Linnanrakentajantien kulmassa sijaitseva alue.

HUOM! Kartalla näkyvät merkinnät ovat puhtaasti kyselyyn vastanneiden ehdotuksia mahdollisista rakennuspaikoista.

9.4 Vastaajien muuttotoiveet

9.5 Potentiaalia uudeksi kohtaamispaikaksi

Koko alueella koulujen tiloja toivottiin paremmin iltakäyttöön, esimerkiksi elokuvailtoja ja muuta toimintaa varten. Puistoihin toivottiin lisää toimintaa, kuten esim. ohjattuja liikuntahetkiä, tapahtumia ja piknik-paikkoja.

Vastauksista poimittuja ideoita:

Herttoniemenranta

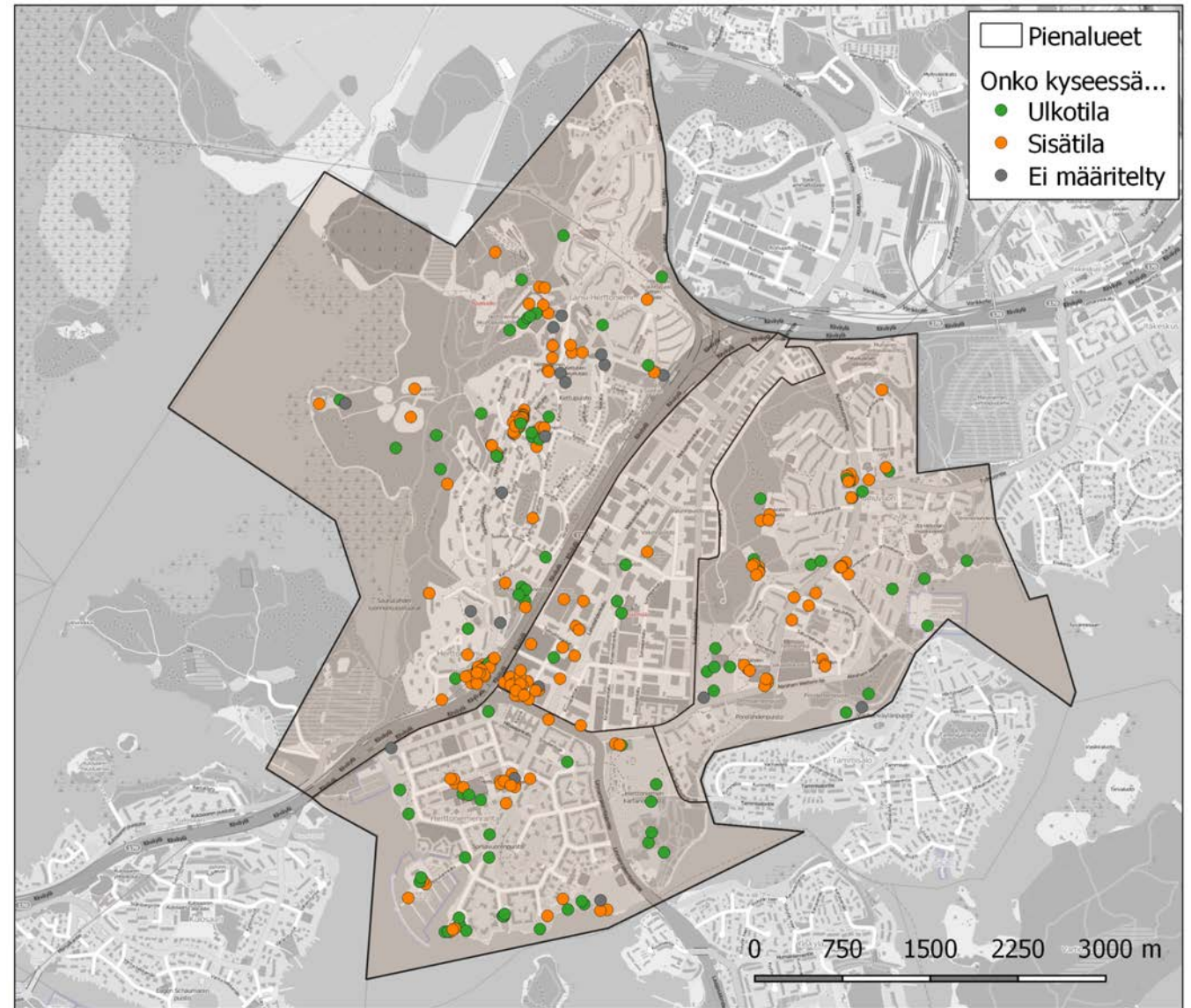
- Liikuntapuistoon voisi tehdä talvisin tekojään, jotta luistelemaan pääsisi myös lämpimimpinä talvina.
- Lisää tapahtumia Kartanonpuistoon, puistoa voisi markkinoida paremmin.
- Rakenteilla oleviin kortteleihin harrastustiloja.
- Rannassa on vielä paljon hyödyntämätöntä potentiaalia, tänne kahviloita ja terasseja!

Länsi-Herttoniemi

- Metroasemasta houkutteleva ja virkeä kohtaamispaikka palveluineen
- Erätorille palveluita ja uusia harrastusmahdollisuuksia monenikäisille, parkkipaikan voisi muuttaa toriksi.
- Urheilupuistossa potentiaalia, jos palveluita kehitetään.

Roihuvuori

- Kirsikkapuistoon tapahtumia myös muulloin kun Hanamin aikaan, tänne voisi perustaa japanilaisen teehuoneen?
- Tuhkimonpuisto: hyvää kohtaamispaikkaa voisi vielä vähän kohentaa esimerkiksi parantamalla valaistusta, viimeistelemällä skeittipuiston ja rakentamalla sisätilat.
- Roihuvuoren ostoskeskuksen ulkomuotoa voisi kohentaa esimerkiksi kukkaistutuksilla, ostarille pitäisi perustaa kahviloita ja ruokaravintoloita.

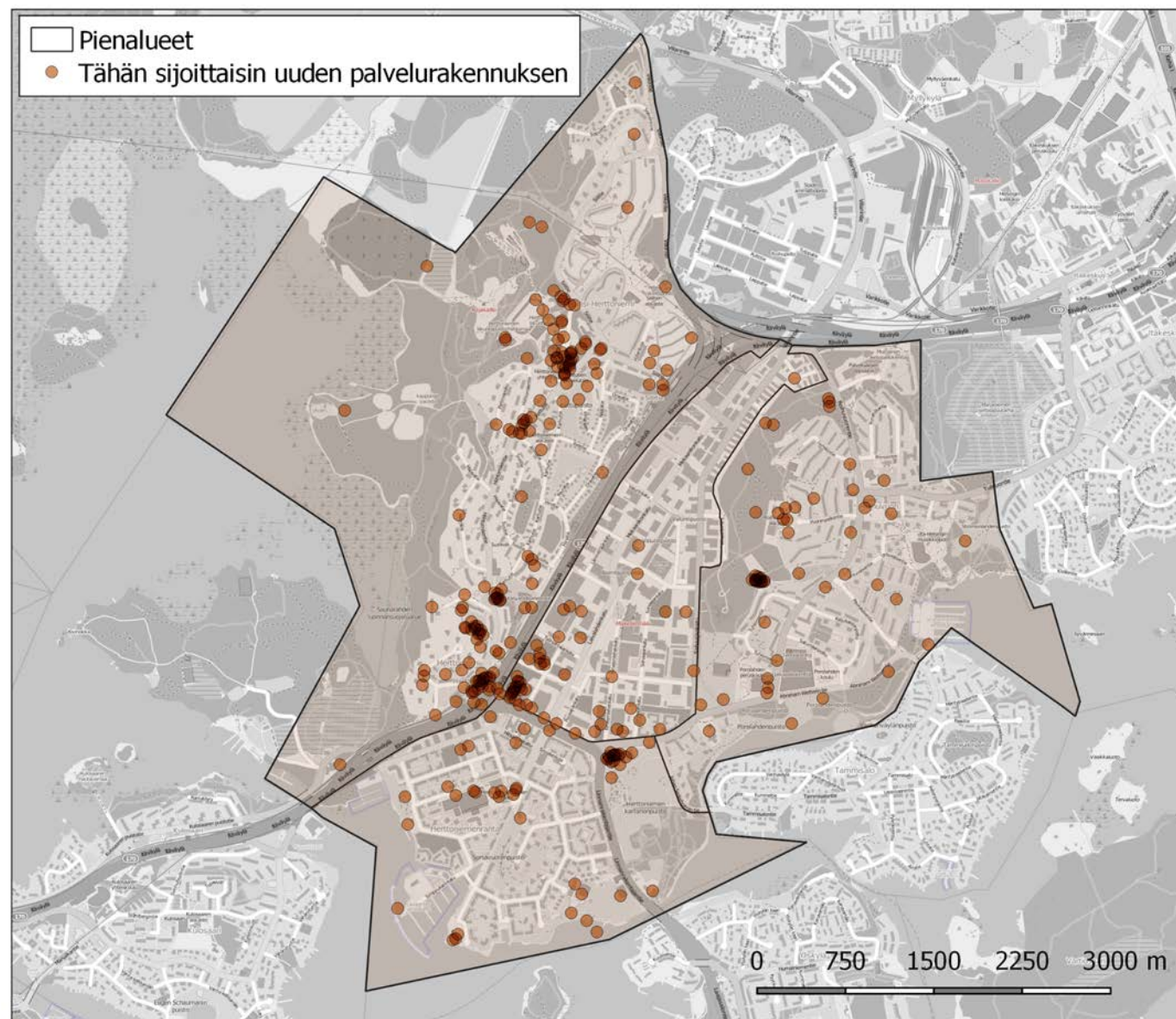
9.6 Tähän sijoittaisin uuden palvelurakennuksen

Eniten mainintoja keräsivät:

- Päiväkoti
- Kirjasto
- Uimahalli
- Asukas- ja harrastustilat

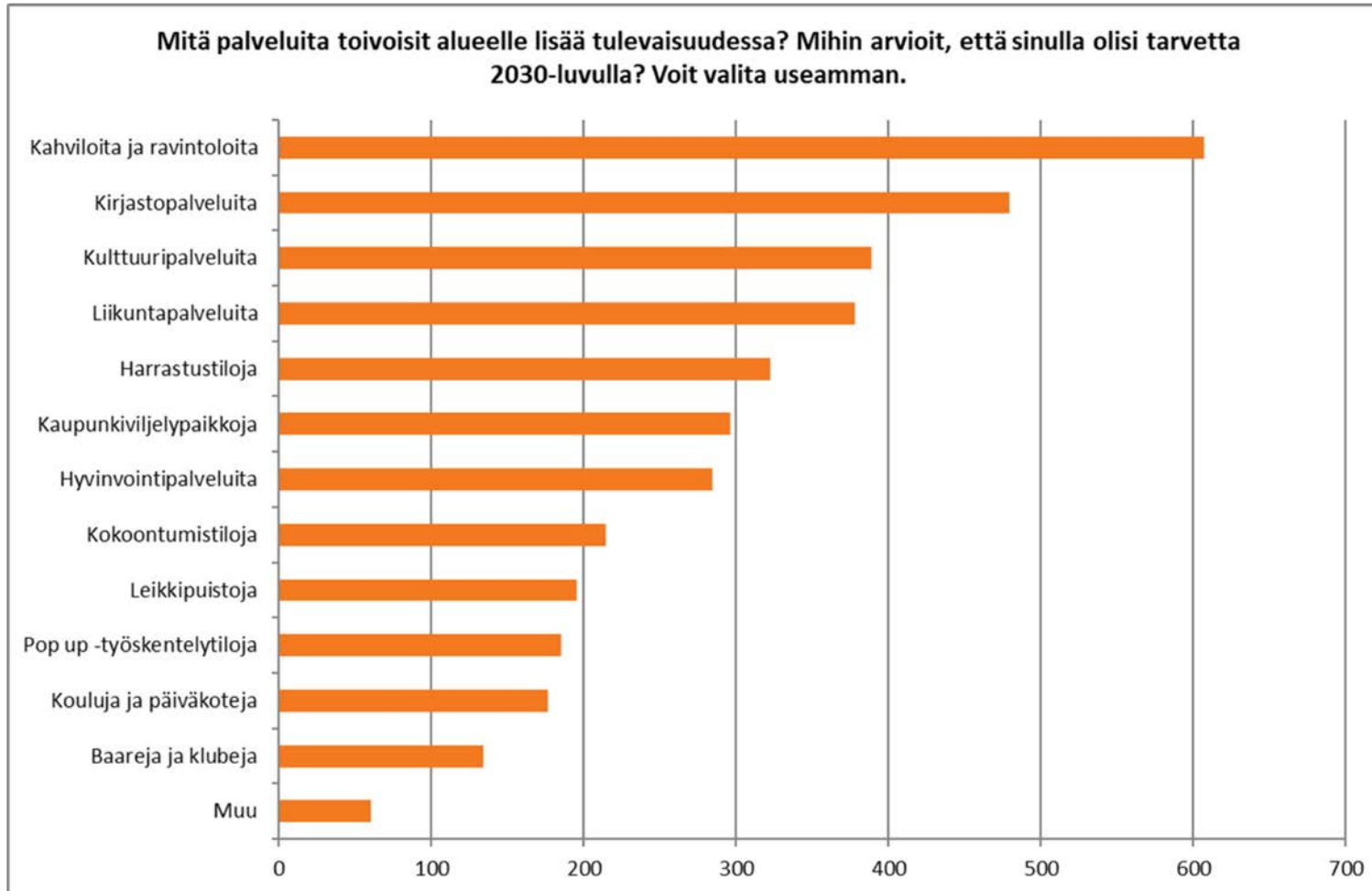
Muita ehdotuksia:

- Museo
- Hotelli
- Terveyspalvelut
- Yleinen sauna
- Työskentelytiloja ja toimistohotelleja
- Joustavia tilojen monenlaisten ryhmien yhteiseen käyttöön

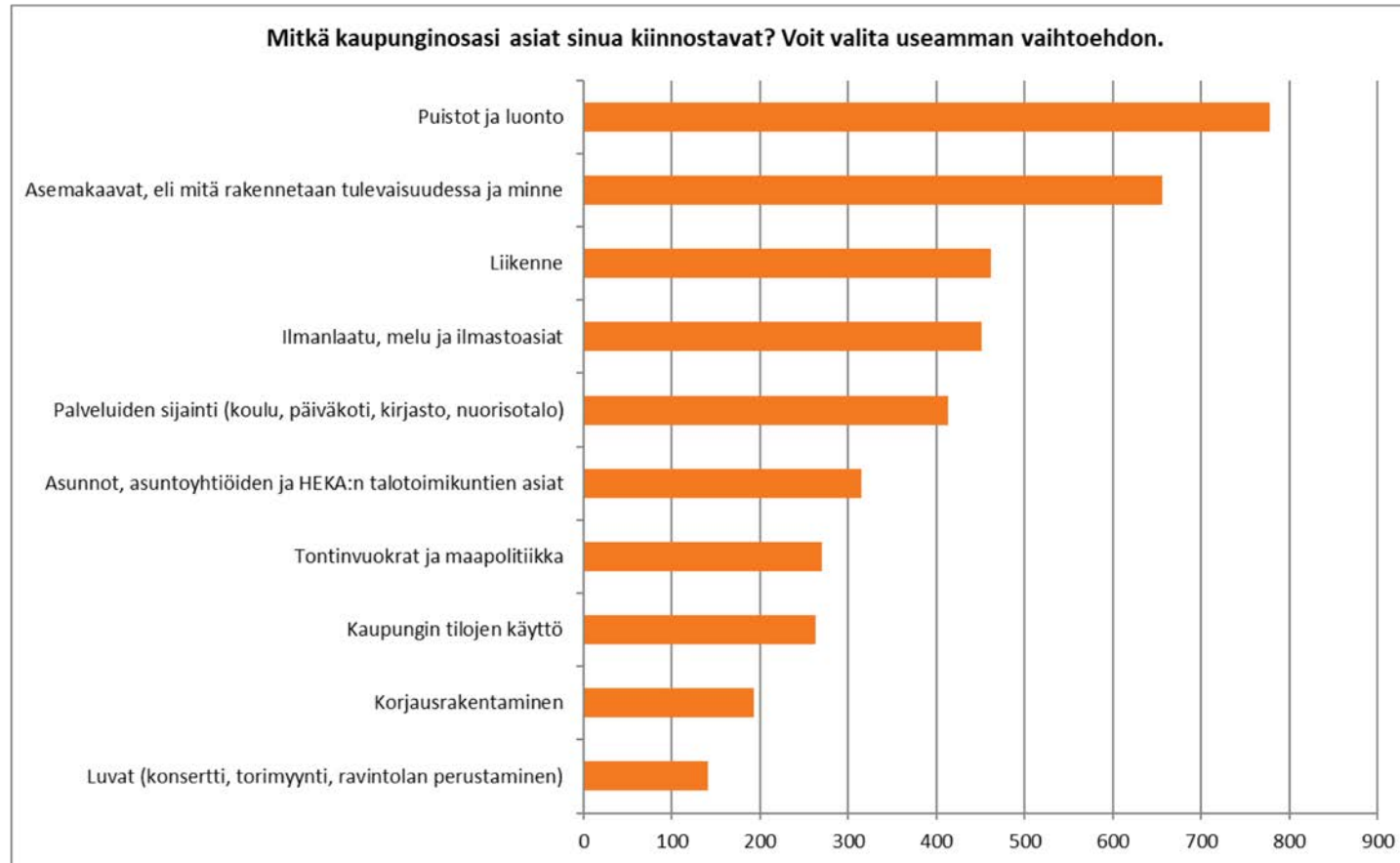

9.7 Tulevaisuuden palvelut

9.8 Osallistuminen kaupunginosan tulevaisuuden tekemiseen

9.8 Osallistuminen kaupunginosan tulevaisuuden tekemiseen

